

बुद्धवचन त्रिपिटकया

सुत्तपिटक सुहकनिकायया भिंस्वंगु ग्रन्थया अन्तिम भाग

बौद्धी अयदान
थेरी अपदान

THERĪ APADĀNA

अनुवादक

भिक्षु विपस्सी (धम्माराम)

Downloaded from <http://www.dhamma.digital>

बुद्धवचन त्रिपिटक अन्तर्गत
सुत्तपिटक सुङ्कनिकायया सिंख्खंगूय ग्रन्थया अन्तित्त माग

खेवी अयदान थेरी अपदान

THERĪ APADĀNA

अनुवादक
भिक्षु विपस्सी (धम्माराम)

प्रकाशक
नगर मण्डप श्रीकीर्ति विहार
कीर्तिपुर नगरपालिका-१७, कीर्तिपुर
काठमाडौं, नेपाल ।

२०५९

प्रकाशक

नगर मण्डप श्रीकीर्तिविहार,
कीर्तिपुर नगरपालिका-१७, कीर्तिपुर
काठमाडौं, नेपाल ।

न्हापागु संस्करण : १००० प्रति

बुद्ध संवत् : २५४५

नेपाल संवत् : १९२२

विक्रम संवत् : २०५९

ईस्वी संवत् : २००२

मूल्य रु. ६०/=

कम्प्युटर टाइप सेटिङ्ग : धर्म रत्न शाक्य
न्याखाचोक, तंचाको, यल ।
टेलिफोन नं. ५-३४६८२

मुद्रक :

धाये माःगु खँ

पालि त्रिपिटक बौद्ध वाङ्मयया मूधुकू खः । शाक्यमुनि बुद्धया महापरिनिर्वाणं स्वला लिपा भिक्षु महाकाश्यप संघस्थविर सहित न्यासः क्षीणास्रव भिक्षु संघपिसं न्हेला तक बुद्धया उपदेश न्यने न्यके याना बिज्यात । ध्व हे न्हापांगु संगायन खः ।

बुद्धया महापरिनिर्वाणं १०० दँ लिपा न्हेसः क्षीणास्रव भिक्षुपिसं निगूगु संगायन, २३६ दँ लिपा द्वच्छिन्ह भिक्षुपिसं स्वंगूगु संगायन, ४५४ दँ लिपा न्यासः भिक्षुपिसं प्यंगूगु संगायन याना बिज्यात । थुबले हे त्रिपिटक ब्याक्कं तालपत्रय् पुवंक च्वयेगु ज्या नं जुल । ध्वयां लिपा गुलिखे संगायन जूगु खँ श्रीलंका, म्यान्मार व श्यामया बुद्धधर्मया इतिहासय् दु । अथे नं २५०० म्ह स्थविरवादी भिक्षुपिं दुगु आपालं देशया भिक्षुसंघं खुगूगु संगायनया इलय् म्यान्मार देशय् बुद्धया महापरिनिर्वाणं २४१५ दँ लिपा जूगु संगायनयात न्यागूगु संगायन धका मान्यता बिल । थुगु संगायनाय् हे ४१० दुरुल्वहँपती सुत्तपिटक, १११ दुरुल्वहँपती विनयपिटक, २०८ दुरुल्वहँपती अभिधम्मपिटक कीकूगु जुल । बुद्धया महापरिनिर्वाण संवत् २५०० दुगु उपलक्षय् (१९५४-१९५६ ई.) स २५०० म्ह भिक्षुसंघं खुगूगु संगायन याना बिज्यात । थुगु संगायनय् सिंहली, म्यान्मार, श्यामी व रोमन आदि लिपिस दुगु पालि त्रिपिटकया तुलना याना छगू शब्द, शब्द विच्छेदन, छगः आखलय्तक ध्यान तथा म्यान्मार लिपिं पालि

त्रिपिटक छगू पुवकं टाइप आखलं थाना सफू पिहाँ वल । अले देवनागरि आखलय नव नालन्दा महाविहारया प्रकाशन क्रमय बु.सं. २५०३ स अपदान पिहाँ वल । अले विपश्यना विशोधन विन्याश पाखें सम्पादित पालि त्रिपिटक व अट्टकथा इसवी १९९८ स पिहाँ वल ।

बुद्धया जन्मभूमि नेपालय पालि त्रिपिटकया अनुवाद नेपाली भाषा व नेपाल भाषा सहित थीथी जनजातिया बौद्धपिनि मां भाषाय अनुवाद अबले तुं जुइ माःगु खः । तर तःसकं अजू चाइपुगु खँ खः, थये अनुवाद जुइगु खँ ला छखे हे तये, श्री ५ या सरकारया अनुदानं वा सहयोगं न्ह्याना च्वंगु अभ्र धायेसा नेपाःया स्वतन्त्रं गुगुं भाषाया साहित्यिक व सांस्कृतिक निकायं तकं पालि त्रिपिटकया छगू सफू हे अनुदित याना पिमकाःनि ।

ध्वया न्ह्योने नेवाः बौद्धपिसं नेपाल भाषा, नेपाली भाषा व सँ भाषां माक्व धर्मया सफू पिकाल । ७७ दँ न्ह्यो निसें बुद्धधर्म व नेपाल भाषा पत्रिकाय व धर्मदूतय नेपाल भाषां पालि सुत्तया अनुवाद पिहाँ वल । ७९ दँ न्ह्यो धम्मपदया नेपाल भाषानुवाद सफू पिहाँ वल । ने.सं. १०६० स पालि सुत्त लिसें नेपाल भाषानुवाद दुगु परित्राण सफू पिहाँ वल । ने.सं. १०६२ स पालि सुत्तपिटकया छगू सफू पालि गाथा व नेपाल भाषा अर्थ सहित पुवकं पिहाँ वल, व खः धम्मपद । ने.सं. १०६५ स. 'धर्म व विनय' सफुतिं पालि अभिधर्म व विनयया नेपाल भाषां म्हसिके बिल ।

अले धर्मया प्रचारया नितिं माःमाःगु सफू स्वतन्त्र रूपं, संक्षिप्त सार कथं, अनुवाद कथं यक्व सफू पिकायेगु पुण्यकार्य जुल । थुकी भिक्षु, श्रामणेर व अनागारिकापिसं जक

मखु उपासक उपासिकापिसं नं यक्वें योगदान ब्यूगु जुल । पालि त्रिपिटकयागु नं तःगुमछि सफू अनुवाद जुया पिहाँ वल । नेपाली भाषाय् बुद्धकालीन ग्रन्थमालार्थे जाःगु विशिष्ट बौद्ध वाङ्मय सफूत पिहाँ वल । तर अथे नं पालि त्रिपिटकया भवलकं नेपाल भाषा व नेपाली भाषां-अनुवाद यायेगु व प्रकाशन यायेगु खँय् भी ल्युने हे लाना च्वंगु खः ।

दीघनिकाय व मज्झिमनिकायया नेपाल भाषानुवाद पिहाँ वयेवं, संयुत्तनिकाय व अंगुत्तरनिकायया नेपाल भाषाय् अनुदित जूगु खँ सी दयेवं अले खुद्दकनिकायया तःगुमछि सफू पिहाँ वया च्वने धुकूगुलिं सुत्तपिटक छगूया नेपाल भाषानुवाद पुवंके फइगु सम्भावनाय् सुत्तपिटक नेपाल भाषाय् पुवंकेगु परियोजना जुल । पालि सुत्तपिटकया सफूत नेपाल भाषा अनुवाद जुया गुलि गबले पिहाँ वल, गुलि अनुवाद व प्रकाशन जुइ मानि धयागु खँ धुगु तथ्याकं सी दु : -

नेपाल भाषाय् सुत्तपिटक

	सफूया नां	अनुवादक	अनुदित सफूया प्रकाशन
१.	दीघनिकाय	दुण्डबहादुर वज्राचार्य	बु.सं. २५३३
२.	मज्झिमनिकाय	दुण्डबहादुर वज्राचार्य	बु.सं. २५४१
३.	संयुत्तनिकाय	दुण्डबहादुर वज्राचार्य	बु.सं. २५४२
४.	अंगुत्तरनिकाय	धर्मरत्न शाक्य "त्रिशुली"	स्वंगू निपात
५.	खुद्दकनिकाय प्रकाशित		
	१) खुद्दकपाठ	धर्मरत्न शाक्य	बु.सं. २५१२
	२) धर्मपद धम्मपद	डा. इन्द्रमान वैद्य मिक्षु अमृतानन्द	ईसवी १९३१ ने.सं. १०६२
	३) उदान	धर्मरत्न शाक्योपासक	बु.सं. २५१८

सफ़्या नां	अनुवादक	अनुवित सफ़्या प्रकाशन
४) इतिवृत्तक	दुण्डबहादुर वज्राचार्य	बु.सं. २५२६
५) सुत्तनिपात	धर्मरत्न शाक्य "त्रिशुली"	ने.सं. १११३
६) विमानवत्यु	धर्मरत्न शाक्य "त्रिशुली"	बु.सं. २५४४
७) पेतवत्यु	भिक्षु बोधिसेन महास्थविर	बु.सं. २५४४
८) धेरगाथा	भिक्षु बोधिसेन महास्थविर	बु.सं. २५४४
९) धेरीगाथा	अनागारिका चन्द्रशीला	बु.सं. २५००
१०) जातकपालि (न्हापांगु घा)	भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविर	बु.सं. २५४४
११) निद्देस { महानिद्देस चुलनिद्देस	अ. अग्गजाणी अ. विमलजाणी	बु.सं. २५४५
१२) पटिसम्भिदामग्ग		
१३) अपदानमध्ये धेरी अपदान	भिक्षु विपस्सी धम्माराव	बु.सं. २५४५
१४) बुद्धवंस	भुवनलाल प्रधान	बु.सं. २५४४
१५) चरियापिटक	धर्मरत्न शाक्य	बु.सं. २५१३

अंगुत्तरनिकायया अनुवाद श्री धर्मरत्न शाक्यद्वारा पूर्ण जुइ धुंकूगु दु । जातकपालिया निगूगु घा नं भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविरद्वारा पूर्ण जुइगु लंपुइ दु । निद्देसया "महानिद्देस अनागारिका अग्गजाणीपाखें हे पूर्ण जुइगु अपेक्षा याना ।

“अपदान” य् बुद्ध, प्रत्येक बुद्ध, धेर व धेरीपिनिगु
अपदान दु । अपदानया पूर्वाश कथं बुद्ध, प्रत्येक बुद्ध व
धेरपिनिगु अपदान अले लिपाया अंश कथं धेरीपिनिगु
अपदान संगृहीत जुइगु जुया च्वन । आयुष्मान् भिक्षु
विपस्सी धम्मारामपाखें अनुवाद याकनं सिधेयेका बिज्यागुलिं
कथं थुगु धेरीपिनिगु अपदान अनुवाद नगर मण्डप श्रीकीर्ति
विहारपाखें पिकाये दत । थुकिया पूर्वाश अपदान नं भिक्षु
धर्ममूर्तिपाखें याकनं अनुदित जुइ, प्रकाशित नं याकनं जुइ
धयागु आशा याना ।

थुगु धेरी अपदान प्रकाशनय् नं सदाथें हे पालि
त्रिपिटकया सुत्तपिटक नेपाल भाषानुवादय् थःत तन, मन व
धनं समर्पित याना च्वना बिज्याम्ह श्री दुण्डबहादुर
वज्राचार्यया सेवा, सद्भावना व सहयोग दुगु जुल । थुकिया
नितिं वसपोलयात आपालं साधुवाद दु । लिसें सुत्तपिटकया
आपालं नेपाल भाषानुवादया कम्प्यूटर सेटय् ग्वहाली दुम्ह
श्री धर्मरत्न शाक्ययात धन्यवाद दु ।

नगर मण्डप श्रीकीर्ति विहार

कीर्तिपुर -१७

१७/१/२०५९

- भिक्षु सुदर्शन महास्वविर

ढह्यखं

“थेरी अपदान” ग्रन्थ बुद्धवचन संगृहीत त्रिपिटकया स्वंगू
पिटकमध्यय सुत्तपिटक अन्तर्गत खुद्दकनिकाय अपदान ग्रन्थया दकले
ल्यूनेयागु भाग खः । थुकी बुद्धकालया थेरी अर्थात् स्यविरा - उमेरं
ज्याथः जुये धुंकूपिं, ज्ञानं परिपक्व जुये धुंकूपिं, दिव्यचक्षु छल्लंग जूपिं
क्लेशखिति मदये धुंकूपिं, भगवान् बुद्धयागु संगतं अर्थ, धर्म निरुक्ति
व प्रतिभाणय् ज्ञानं पूर्णपिं, तृष्णायागु चिखि (बन्धन) चप्फुये धुंकूपिं,
आसव मदये धुंकूपिं, स्वंगू विद्दा, प्यंगू प्रतिसम्भिदा, च्यागू विमोक्ष व
खुगू अभिज्ञा लाना बुद्धयागु शासन पुवंके धुंकूपिं, ऋद्धिमतीपिं
भिक्षुणीपिनिगु आत्मकथायात न्हापान्हापायापिं आचार्यपिसं पद्यमय
कथं सम्पादन याना तःगु दु ।

विभिन्न विभाजनकथं स्वःसा थ्व थेरी अपदान ग्रन्थय्
सुमेधा, एकूपोसथिक, कुण्डलकेसी, खत्तिया याना प्यंगू वर्ग दु ।
प्रत्येक वर्गय् भिपु-भिपु अपदान (कथा) याना जम्मा ४० पु
अपदानत दु । थुकि दकले चिकिहाकगु १/३ मण्डपदायिकाथेरी
अपदानस न्यापु जक गाथा दुसा दकले ताहाकगु २/७ महाप्रजापति
गौतमीथेरी अपदानस ११२ पू गाथात दु । गुलिं अपदानस मूलपात्र व
सम्बन्धित पात्रतयेसं न्वंवागु बाहेक खँस्वाकेत आचार्यपिसं दुथ्याका
तःगु गाथात नं दु । थुगु ग्रन्थ छगुलिया गाथा १३४७ पू दु । उदान
गाथात नाप यायेबले १३७५ पू गाथात दु । थुपिं फुक्क खँत ग्रन्थय्
हे बाँलाक उल्लेख जुया च्वंगु दु ।

ध्व अनुवाद जितः जिम्मा ब्यूगुलिं जक यानागु खः । जिके पालि भाषाया यक्को छुं व्यवस्थितकथं ज्ञान मदुगुया नापनापं थःगु विश्वविद्यालयस अध्ययन यायेमाःगु, थाइसंघराजया सचिवालय् सेवा याये माःगु लिसें मेमेगु आपालं ज्याखँय् नं व्यस्तगु जुया जि यःसैं अनुवाद यायेगु अवस्था हे मदुगु खः । अथे नं वसपोल आदरणीय भिक्षु सुदर्शन महास्थविरयागु निर्देशनयात गौरव तथा ध्व अनुवादया ज्या पूर्वकागु खः । अथे नं थेरअपदान सुद्धां याना ग्रन्थ छगुलिं अनुवाद याये माःसा दैं नं दैं समय काइतिनि धका निवेदन यानालि थेरीअपदान जक अनुवाद यानागु जुल ।

दकले न्हापां अपदानपालि ग्रन्थ निकोति पूर्वक सरसर्ति ब्वनास्वया । अले न्ह्योनेयागु भाग थेरअपदानयात थातिं तथा ल्यूनेयागु थेरीअपदानयात निं अनुवाद याना । छाय्धाःसा न्हापांगु कारण ध्व थेरीअपदान थेरअपदान स्वयां चीधंगु भाग खः । मेगु कारण थुकियागु बछिमयाक भाग वसपोल पूज्य आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं थःगु कृति बुद्धकालीन श्राविका-चरित (भाग-१) भिक्षुणी-चरितस नेपाली भाषां याना तःगु १३ म्ह एतदग्ग प्राप्तपिं भिक्षुणीपिंगु अपदानया अनुवाद नं जिगु न्ह्योने दु । उपिं अनुवादित भाग थुगु थेरीअपदानपालियागु नेपाल भाषाय् जूगु अनुवादय् थुकथं वया च्वंगु दु -

वर्ग व क्रम	अपदानयागु नाँ	पृष्ठ
२/७	महाप्रजापतिगौतमीथेरी अपदान	३४
२/८	क्षेमाथेरी अपदान	६०
२/९	उप्पलवण्णाथेरी अपदान	७२
२/१०	पटाचाराथेरी अपदान	८३
३/३	धम्मदिन्नाथेरी अपदान	१०२

वर्ग व क्रम	अपदानयागु नाँ	पृष्ठ
३/५	नन्दाथेरी अपदान	११२
३/६	सोणाथेरी अपदान	१२०
३/४	सकुलाथेरी अपदान	१०७
३/१	कुण्डलकेसाथेरी अपदान	८९
३/७	भद्राकापिलानीथेरी अपदान	१२३
३/८	यशोधराथेरी अपदान	१३२
३/२	कृशागौतमी थेरी अपदान	९७
४/४	सिंगालमाताथेरी अपदान	१६९

ल्याचा: यायबले थुकियागु जक हे १२५ पृष्ठ जूव: । अर्थात् पालि भाषां मुक्कं अनुवाद यायेमानिगु ६७ पृष्ठ जक ख: । अभ्यासया लागि न्हापां थुगु नेपाली भाषाय् दुगु अनुवाद निं जिं अध्ययन, चिन्तन व मनन याना । तर अनुवाद यानाबले स्वतन्त्रं पालि ग्रन्थ स्वया अनुवाद यानालि लिपा तुलना याना स्वयागु जुल ।

अपदानपालियात ब्याख्या याइगु विसुद्धजनविलासिनी धयागु अर्थकथा ग्रन्थ नं दु । तर थुगु अनुवादय् थ्व अर्थकथायागु आशयनाप तुलना याना स्वये मखं । कारण जिं छ्यलागु त्रिपिटकयागु दराजय् थेरीअपदानयागु अर्थकथा सफू मदया च्वन वा तना च्वन । मेथासं न्ये कया ब्वना चिन्तन मनन याना थ्वीका थ:गु अनुवादानापं तुलना यायेत यक्को समय मालि तिनिगु खने दत । अले मनं मनं धाल – 'थ्व थेरीअपदानया नेपाल भाषाय् अनुवाद यथालब्ध नेपाली अनुवाद नाप छको, अले निगू थाइ अनुवाद नापं याना जम्मा स्वको तुलना याना रुजु याये धुन । आ: हानं अर्थकथा नाप रुजु मयासे मगागु मखुत । अथे जुया व ज्या तोता छोयागु जुल ।

तर विद्वानपिं नाप छलफल यानालि सिल, वस्तुतः थेरीअपदानयागु अर्थकथा सफू द हे मद्दु अर्थात् अर्थकथाचार्यपिंसं च्वया तःगु हे मद्दुगु जुया च्वन । थुकी कयौं थासय् स्वतन्त्र अनुवाद नं यानागु दु । दकले लिपा हानं तःकोमछि ब्वना भाषायात सललं वंक संशोधन याना । उकिं थ्व भावानुवाद जक खः । अले हानं जिगु पालि सफूया अनुवादया न्हापांगु प्रयास खःथें नेपाल भाषाय् नं न्हापांगु अनुवाद खः । उकिं आः थयेंयात थ्व न्हापांगु अनुवाद जकसां प्रकाशन योग्य तायेकागु जुल ।

लिपा जुइगु अनुवादय् पालि व संस्कृत शब्दया नेपाल भाषाय् हे अर्थ छ्यायेगु ला कि मूलशब्द हे बीगु घयागु खँय् नेवा भाषाया विद्वानपिनिगुपाखें छगू तःधंगु निर्णय काये मानि । अले अर्थ छ्यायेगु शब्दयागु सूचि दयेका उकिया स्थीर अनुवाद नं छ्यायेले फुसा नेपाल भाषाय् बौद्ध वाङ्मयया अनुवाद बांलाइ । विशेष याना बुद्धयागु नांत, विशेषत गुलि फत उलि नेपालभाषाय् अनुवाद यात धाःसा नेवाः भाय् जक सःपिंसं नं भाषायागु अभिव्यक्ति अपो थुइ । आः थुगु अनुवादय् छगू हे शब्दया गनं गथे, गनं गथे अनुवाद नं जूवंगु दइ ।

अपदानपालियागु रचनाकाल परम्पराकथं बुद्धकालनिसें हे जूगु धाइ । अथे नं ईशापूर्व प्रथम शताब्दी त्रिपिटक लिपिबद्ध जुये न्त्यवःयागु कृति जा ख हे खत । गुलिसियागु विचारय् थुकी वर्णन यानातःगु अनेक विहार, स्तूप, कलाकृति, दानपुण्य व पूजाविधि आदि चित्रण यानातःगु अध्ययन यायेबले मध्य भारतया साँची व थ्वया जःखः च्वंगु विहार, स्तूप व उकियागु कलाकृतित मनय् लुया वः । शायद उपिं दयेकूबले चिनातःगु पद्यमय स्तुति वा भजनयागु संग्रह जुयेफू धका विचाः प्वंकूपिं नं दु ।

अपदानपालि धायेथें तुं हे संस्कृत बौद्ध वाङ्मयले नं यक्को अवदान कृतित दु । उकी मध्यय् दिव्यावदान सफू छगू प्रसिद्धगु अवदान संग्रह खः । थुकी अपदान शैलीयागु बाखंत दया नं प्रायः बुद्धकालं लिपायागु घटनावलीयात नं दुथ्याका भगवानं भविष्यवाणी याना बिज्यागु कथं न्त्यथना तःगु दु । हानं थुगु अपो सफूया भाग गद्यमय खः । अवदानयात संस्कृत विनयपिटकया छगू अंश धाइ । तर अपदानपालि सुत्तपिटक खुद्दकनिकाय अन्तर्गत खः । यदि अपदानपालियात संस्कृतया अवदानया तहलय् तया स्वयेगु खःसा त्रिपिटककथं विभाजन जुयेन्त्यवःहे दया च्वने धुंकूगु संस्कृतया द्वादशांग बुद्धवचन परम्पराय् दुथ्याः । अथे धाःगु सुत्त, गेय्य, ब्याकरण, गाथा, उदान, इतिवृत्तक, अवदान, निदान, वैपुल्य, जातक, उपदेस व अद्भुतधम्मयात धाःगु खः ।

अपदानपालि ब्वँब्वँ वनेबले छगू खँ मनय् लुया वः । भगवान् बुद्धनापं सम्बन्धित थुपिं बुद्धकालीन भिक्षु, भिक्षुणीपिनिगु जीवन चरित्रया थुपिं गाथात ईशापूर्वया भारतवासी बुद्धधर्मावलम्बी-पिनि थौकन्हे चो-चोपिनिगु भजन याइथें लयात्मक कथं हालेगु चलन दु जुइमा । थज्यागु सांस्कृतिक बलं याना भारतय् व नेपालय् बुद्धधर्मया उन्नयन चरमोत्कर्षय् थ्यंगु खः । थौकन्हे धाःसा यक्को मनूतये विभिन्न खेलकुदय् सुनां गुलि, गुबले गथे याना स्कोर काल ? चुनावय् सुनां, गुबले गन गुकथं भोट काल धायगु थेंज्यागु खँया हिसाब तयेगु फेशनगु समाजं बुद्धधर्मयात विश्वधर्मयागु तहले थ्यंकेगुली महत्त्वपूर्ण भूमिका म्हितूगु थुपिं थेरथेरिपिनिगु आत्मकथायात महत्त्व बिया, ध्यान बिया अध्ययन याय्गु, अले आदर्श कायेगु ज्याय् मन बी फइलाथें ?

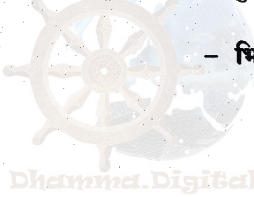
बुद्धधर्मया विकासया चाहना याइपिं श्रद्धालु वर्ग जा थुपिं अपदानया बाखंत चिन्तन मनन मयासैं हे मगाः । बुद्धधर्मय् लगे

जुयागुया उद्देश्य व सार छु ख ? धयागुया आदर्श थुकी दु । अले दु,
धर्माबलम्बीपित लँ क्यनिगु अनुभवरूपी मत जः ।

अन्तय् थुगु अनुवादया उत्प्रेरक आदरणीय भिक्षु सुदर्शन
महास्थविर, अथे हे मामागु ग्रन्थत छ्यलेगु सुविधा ब्यूम्ह
थाइसंघराजया सचिवालय, छ्यलागु ग्रन्थया सम्पादक, प्रकाशक
मुद्रकया नापनापं थुगु अनुवाद कृतिया प्रकाशक व मुद्रक सकसितं
कृतज्ञता व मंगलमय कामना याना च्वना । दकले सकले अपो जा
वस्पोल परमपूज्य थाइसंघराज सोमदेय फ्रा ज्ञाणसंवर प्रति कृतज्ञ
जुया च्वना, गुम्हसिया छत्रछायाँय् जिं धार्मिक जीवन हना थुगु पत्ति
च्वया च्वना । वस्पोलयात निरोगिता व दीर्घायु जुइमा ।

वातबवरनिवेश विहार
बैकक ।

१५ अप्रिल, २००२

- भिक्षु विपस्सी धम्माराम

विषय सूची

१. सुमेधावग्ग	१
१. सुमेधाथेरी अपदान	१
२. मेखलादायिकाथेरी अपदान	४
३. मण्डपदायिकाथेरी अपदान	५
४. सङ्गमनत्थाथेरी अपदान	५
५. नलमालिकाथेरी अपदान	६
६. एकपिण्डपातदायिकाथेरी अपदान	८
७. कटच्छुभिक्षादायिकाथेरी अपदान	१०
८. सत्तुप्पलमालिकाथेरी अपदान	१२
९. पञ्चदीपिकाथेरी अपदान	१४
१०. उदकदायिकाथेरी अपदान	१८
२. एकूपोसथिकवग्ग	२१
१. एकूपोसथिकाथेरी अपदान	२१
२. सललपुप्फिकाथेरी अपदान	२३
३. मोदकदायिकाथेरी अपदान	२५
४. एकासनदायिकाथेरी अपदान	२६
५. पञ्चदीपदायिकाथेरी अपदान	२९
६. नलमालिथेरी अपदान	३२
७. महापजापत्तिगोतमीथेरी अपदान	३४
८. खेमाथेरी अपदान	५९
९. उप्पलवण्णाथेरी अपदान	७२
१०. पाटाचाराथेरी अपदान	८२

३. कुण्डलकेसीवग्ग	९०
१. कुण्डलकेसाथेरी अपदान	९०
२. कृशागौतमीथेरी अपदान	९७
३. धर्मादिन्नाथेरी अपदान	१०२
४. सकुलाथेरी अपदान	१०७
५. नन्दाथेरी अपदान	११२
६. सोणाथेरी अपदान	१२०
७. भद्रकापिलानीथेरी अपदान	१२३
८. यशोधराथेरी अपदान	१३३
९. यशोधरा प्रमुख भिन्दोल भिक्षुणीपिनिगु अपदान	१४५
१०. यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिंगु अपदान	१४८
४. खत्तियावग्ग	१५७
१. यसवती प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिंगु अपदान	१५७
२. चेप्यदोल भिक्षुणीपिंगु अपदान	१५९
३. उप्पलदायिकाथेरी अपदान	१६५
४. सिङ्गालमातुथेरी अपदान	१६८
५. सुक्काथेरी अपदान	१७२
६. अभिरूपनन्दाथेरी अपदान	१७७
७. अङ्गुत्तासिथेरी अपदान	१८०
८. पुण्णिणाथेरी अपदान	१८२
९. अम्बपालिथेरी अपदान	१८५
१०. पेसलाथेरी अपदान	१८७

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स

खुट्टकनिकायया थेरी अपदान

१. सुमेधावग्ग

१. सुमेधाथेरी अपदान

थनंलि छिभिसं थेरीअपदान (कथा) त न्यँ -

१. (कोणागमन भगवान्) संघारामय् च्वना
बिज्याकबले जिपिं स्वम्ह पासापिसं वस्पोलयात विहार दान
बियागु जुल ।

२. (उकियागु फलं) भिको, सच्छिको, दोच्छिको,
लखच्छिको (मयाक) जिपिं देवय् (=देवलोकय्) उत्पन्न जूगु
जुल । मनुष्यभवय् (उत्पन्न जूगु ला) धयाँ मब्या ।

३. जिपिं देवभवय् हे महर्द्धिकपिं जुया धाःसा
मनुष्यभवय् महर्द्धिक जुयागु जा धयाँ मब्या । मनुष्यभवय् जा
जि सप्तरत्नय् दुथ्याम्ह स्त्रीरत्न महारानी जुयागु खः ।

४. थन कुशल कर्म मुंका तःमिगु कुलय् जन्म
जूवयापिं जि नापं याना स्वम्ह दु, मेपिं धनञ्जानी व खेमा
खः ।

५. सकभनं छायापिया बांलाका तःगु आराम (=विहार) दयेकालि बुद्धप्रमुख संघयात प्रसन्नपूर्वक ल.ल्लहाना (=दान बिया) ।

६. (उगु पुण्यानुभावं) जिपिं जन्म जूजूथाय् देवभावय् अग्रत्व प्राप्त याना । अथे हे छुं मनुष्यभावय् अग्रत्व नं प्राप्त याना ।

७. थुगु हे भद्रकल्पय् तःधंगु यश दुम्ह तथा ब्रह्मबन्धु गोत्रकथं कोणागमन धयागु नांम्ह तःच्चतं सःस्यूपिं मध्ये श्रेष्ठम्ह (=वदतं वरो) भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

८. वस्पोल महर्षिया (काश्यप बुद्धया) वाराणसी नगरय् च्वंम्ह काशी देशया किकी नांम्ह मनुतमध्ये तःधंम्ह जुजु उपस्थापक (दाता) जुया च्वन ।

९. उम्ह जुजुया सुखं जीवन हनाच्चपिं न्हेम्ह म्ठ्यायपिं दया च्वन । इपिं बुद्धया उपस्थान (=सेवा) यायगुलि रतपिं जुया कौमारि ब्रह्मचर्य पालन् याना च्वन ।

१०. (जि नं) इमि पासा जुया छेसंतुं च्वना बांलाक शीलय् समाहित जुया (=शील बांलाक पालय् याना) बांलाक दान बिया गौरवपूर्वक ब्रत पालय् याना ।

११. वहे बांलागु कर्म यानागु व क्वातुगु चेतना व अधिष्ठानयागु तेजं याना जि मनुष्यदेह त्याग यानालि तावतिस देवलोकय् जन्म जू वना ।

१२. अनं (=तावतिस देवलोकं) तोता यामा देवलोकय् वना । अनलि तुसित देवलोकय् वना । अनं नं निर्माणरति देवलोकय् वना, अले अनं परनिर्मित वशवर्ति देवलोकय् वना ।

१३. उगु कर्मया तेजं जि जन्म जुया जुयाथाय् च्वंपिं जुजुपिनिम्ह महारानीयागु पदय् च्वं वनागु जुल ।

१४. परनिर्मितवशवर्ती देवलोकं तोता मनुष्यलोकय् वया अनया चक्रवर्ती तथा मण्डल (=प्रदेश) या जुजुपिनि महारानीया पदय् च्वं वना ।

१५. (थुकथं) देवलोकय् व मनुष्यलोकय् सम्पत्तिया भोग यायां फुकथासय् सुखी जुया अनेक जन्मय् चाचाहिला जुयागु जुल ।

१६. व हे हेतु खः, वहे मूल श्रोत (पभवो) खः उगु मूलं हे शासनय् याउकं च्वनालि निर्वाणयागु धर्मया न्हापांगु तहखे (श्रोतापत्ति मार्ग) आनन्द ताया च्वने दत ।

१७. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुकल । जिगु भव-तृष्णात फुकं हानसें ल्येहें दने धुकल । किसिं थें चिखि (बन्धन) यात त्वाः ल्हाना अनाश्रवी (=आश्रव मदये धुकुम्ह) जुया च्वने धुन ।

१८. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बांलात । स्वंगु विद्या लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१९. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा, च्यागु विमोक्ष व खुगु अभिञ्जा लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

सुमेधा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सुमेधाथेरी अपदान छगुग्गु स्वचाल ।

२. मेखलादायिकाथेरी अपदान

२०. जिं सिद्धार्थ भगवान्यागु स्तूप दयेके बियागु खः ।
शास्तायागु स्तूप दयेकेत जिं उबले जँय तियेगु तिसा
(करघनी, मेखलिका) बियागु खः ।

२१. लोकनाथ महामुनियागु महास्तूप च्वजाय्वं
(दयेकेसिधयेवं) प्रसन्न जुया थःगु हे ल्हातं हानं मेगु करघनी
(जँय तीगु तिसा) छगु दान बियागु जुल ।

२२. थुगु (भद्र) कल्पनसें ग्वीप्यंगु कल्प न्हापा स्तूप
दयेकेत करघनी दान यानागुलिं जि दुर्गति धयागु वने हे
म्वाल । थ्व खः थुर दयकागु या फल ।

२३. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुकल । ... । आश्रव
मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२४. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२५. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा, ... लाना बुद्धयागु शासन
पूर्वके धुन ।

मेखलादायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

मेखलादायिकाथेरी अपदान निगुगू क्वचाल ।

३. मण्डपदायिकाथेरी अपदान

२६. जिं मण्डप दयेके बिया कोणागमन बुद्धयात दान
बियागु जुल । वस्पोल लोकबन्धु बुद्धयात न्ह्याबलें न्ह्याबलें
त्रिचीवर धान बियागु जुल ।

२७. थुगु पुण्यकर्मयागु फलं जनपदय्, निगमय्
राजधानी न्ह्याथाय् नं जन्म जूवंथाय् जि पूजा याका च्वने
दुम्ह जुल ।

२८. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुकल । ... आश्रव
मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

३०. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना बुद्धयागु शासन
पूर्वके धुन ।

मण्डपदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

मण्डपदायिकाथेरी अपदान स्वंगुग्ग क्वचाल ।

४. सङ्कमनत्थाथेरी अपदान

३१-३२. उबले (=तादिनो) लँय् बिज्याना च्वंम्ह,
प्राणीपित्त (=पाणिनो) तरय् याना च्वना बिज्याम्ह, लोकय्

थकालिम्ह (=लोकजेड्डस्स) विपस्सी भगवान्यात जि छैंसँ (लाछि) पिहाँवयो गोतुला कोप्सांपुया बिया । उबले वस्पोल अनुकम्पा तइम्ह लोकनाथ जिगु छ्यों हाचां गाया पुला बिज्यात ।

३३. वस्पोल लोकनायक जिगु छ्यों हाचां गाया पुला बिज्यागुलिं चित्त प्रसन्न यानागु उगु बांलागु कर्मया फलं जि तुसित भुवनय् (जन्म जू) वनागु जुल ।

३४. जिगु क्लशेत फुकं त्यादये धुंकल । ... । आश्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

३५. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

३६. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

सङ्कमनत्या भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

संकमनत्याथेरी अपदान प्यंगु क्वचाल ।

५. नलमालिकाथेरी अपदान

३७. जि चन्द्रभागा खुसिया सिथय् किन्नरी जुया च्वनाबले थःथम्हं ज्ञानलाना बिज्याम्ह (=स्वयम्भू) सुनानं त्याकेमफूम्ह (=अपराजित), खिति (क्लेश) मरुम्ह (=विरज) बुद्धयात खनागु जुल ।

३८. जि प्रसन्नचित्तम्ह भिंगु मतिम्ह (=सुमना) आनन्दितम्ह (=वंदजाता) जुया लाहा ज्वजलपा नलमाल (=छताजि स्वाँ) माला हया थःथम्हं ज्ञान लाना बिज्याम्ह (=स्वयम्भू=बुद्ध) यात पूजा यानागु जुल ।

३९. उगु भिंगु कर्मयागु फलं व क्वातुगु चेतनाया फलं याना जि किन्नरी देह तोता तावतिसं देवभवनय् (=तिदसं) जन्म का वनागु जुल ।

४०. जिं स्वीखुम्ह देवराजा (=इन्द्र) याम्ह महारानीपद (=महेषित्व) प्राप्त याना कया । भिको तक चक्रवर्ति जुजुयाम्ह महारानीपद प्राप्त याना कया । (लिपा) जिगु चित्तयात रागं तोफिका (=सवेजेत्वान), छैँ तोता (=अनगारियं) प्रव्रजित जुयागु जुल ।

४१. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । फुक (क्लेश) अस्तित्व (=भवा) हाँसैं ल्येहेंदने धुकल (समूहता) । आश्रव दक्कों पवी धुकल । थनलि हानं जन्म काय्मागु मंत ।

४२. थनिं ग्वीप्यंगु कल्प न्हापा स्वांमा छाया पूजा (=पुष्पं अभिपूजाय्) यानागु फलं याना दुर्गति धयागु वने म्वाल । थ्व खः स्वां छायागुया फल ।

४३. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । आश्रव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

४४. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलाता ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

४५. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... , लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

नलमालिकाथेरीं थुपिं गाथात् थुकथं कना बिज्यागु
जुल ।

नलमालिकाथेरी अपदान न्यापुगु स्वचाल ।

६. एकपिण्डपातदायिकाथेरी अपदान

४६. बन्धुमती नगरय् बन्धुमा नांम्ह जुजु दया च्वन ।
जि उम्ह जुजुया रानी जुया छथाय्सं च्वना नापं ह्वना जुया
च्वनागु खः ।

४७. अले छको जिं याकचा छथाय् फेतुना
च्वंच्वनाबले थथे मति लुल - जिं ज्वनावनेदुगु कुशल कर्म
याना तयागु मरुनि ।

४८. (थथें तुं च्वनकि) च्चीं च्चीं पूगु (=महाभिताप),
खाइसे च्वंगु (=कटुकं), ग्याना पुसे च्वंगु (=घोररूपं), सहयाय्
थाकुगु (=सुदारुणं) नर्कय् अवश्यं हे वनी । थुकि छुं हे शङ्का
मरु ।

४९. (अले) जुजुया न्ह्योने वनालि थथे धका बिन्ति
याना - हे क्षत्रिय (=जुजु) ! जित श्रमण (=भिक्षु) छम्ह भाग
बिया बिज्याहुँ । जिं नं भोजन याके ।

५०. महाराजं जितः इन्द्रिय संयमम्ह (=भावितिन्द्रिय),
श्रमण (छम्ह) बिया बिज्यात् । वस्पोल श्रमणयागु पात्र कया
जिं उकि उत्तमगु अन्न तया जाय्का बियागु जुल ।

५१. उत्तमगु अन्न तथा जायके धुनेवं थलयात नस्वागुलिं बुलाबिया । उकि जालिखं भुना (=पिदहित्वान) निकू कापतं (=वत्थयुगेन) तोपुयागु जुल ।

५२. थ्व जिं दान यानागु कुशल कर्म (=आरम्मण) यात म्वाना च्वंतले लुमंका च्वना (सराभि) । उकि चित्त प्रसन्न याना तावतिंस देव भवनय् जन्म जू वनागु जुल ।

५३. स्वीको तक अन तावतिंस देवभवनया देवराजा (=इन्द्र) महारानीपद लाना कयागु जुल । जिं मनं इच्छयाथेतुं अन फुकं पुरे जूगु जुल ।

५४. नीको तक चक्रवर्ती जुजुया महारानीपद (=महेषित्व) प्राप्त याना कया । जि थः थमं कुशलकर्म मुंका (=ओचितत्वाव) जुया संसारय् (=भवेसु) (उखें थुखें जन्म कया) हिला जुया ।

५५. जि फुक्क दक्कों चिखिसां (बन्धनं) मुक्कम्ह जुये धुन । जिगु जीवनया छुसि (=उपादिका) तृष्णा फुना वने धुंकल (=अपेता), फुक्कं आस्रव पाः जुजुं बांलाक फुइ धुंकल । आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

५६. थनिं थ्वीछ्गूगु कल्प न्हापा जिं बियागु दानयागु (फलं) दुर्गति धयागु वने म्वाल । थ्व खः पिण्डपात्र भिक्षा दानयागुया फल ।

५७. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

५८. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बांलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

५९. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

एकपिण्डपातदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना विज्यागु जुल ।

एकपिण्डपातदायिकाथेरी अपदान खुगुग् क्वचाल ।

७. कटच्छुभिक्षादायिकाथेरी अपदान

६०. जि भिक्षाटन विज्यानाच्चंमह तिस्स नांमह श्रेष्ठमह बुद्ध (=बुद्धसेट्टस्स) शास्तायात छधवोचा (नसा तुया) दान बियागु जुल ।

६१. लोकया अग्रमह नायः (=लोकगगनायको) तिस्स सम्बुद्ध शास्तां (उगु भिक्षा) फया कयाली लँयसं दनातुं थथे धका जिगु दानयागु अनुमोदन याना विज्यात -

६२. थ्व छधवोचा भिक्षा दान व्यूगु फलं छ तावतिंस देवभवनय् जन्मका वनी । स्वीखुकोतक देवराज इन्द्रपिनिमह महारानी पद लाना काइ ।

६३. न्येकोतक चक्रवर्ती जुजुपिनिगु महारानीपद लाना काई । छं मनं इच्छयागु फुकं लाना काइ ।

६४. सम्पत्तित भोग यायां लिपा उकि आसक्ति तोता प्रव्रजित जुइतिनी । फुकं आस्रवत म्हसीका आस्रव मदुमह जुया निर्वाण जुइतिनी ।

६५. थुलि आज्ञा जुयालि लोकया थकालीम्ह नायो
(=लोकगगनायको) तिस्स सम्बुद्धवीर हँय्तये जुजु आकाशय्
व्वयावनीथें नभय् (=आकाशय्) व्वया बिज्यात ।

६६. जिगु उगु दान बांलाक हे बियागु जुल । जिगु
यज्ञ बांलाक पूर्वगु जुल । छध्वोचा भिक्षा दान बियागुया फलं
जिं निर्वाणपद (=अचलं पदं) प्राप्त याना कया ।

६७. थुगु कल्पंनसें ग्वीनिगु कल्प न्हापा बियागु उगु
भिक्षा दानयागु फलं याना जि दुर्गति धयागु वनेम्वाल । थ्व खः
भिक्षादानयागु फल ।

६८. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । जि आस्रव
मदयेधुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

६९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... ।
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

७०. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

कटच्छुभिक्खादायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

कटच्छुभिक्खादायिकाथेरीयागु अपदान न्हेगूगु न्वचाल ।

८. सत्तुप्पलमालिकाथेरी अपदान

७१. अरुणवती नगरय् अरुण नांम्ह जुजु दुगु जुया च्वन । जि उम्ह जुजुया जहान लानि जुया च्वनागु खः । जिं उबले बारय् याय्मागु (सकतां) बारय् याना च्वना ।

७२. छन्हू जि चोपिनिगुथें नस्वाःवःगु न्हेमा स्वांमात हनेधुंकालि व कया प्रासादया तले फ्यतुना च्वनाबले लाक्क थथे मति लुल -

७३. "थुपिं स्वां माःत जिगु छ्येने छुनां छुयाय् ? ज्ञानय् श्रेष्ठम्ह बुद्धयात छायागु (छुनाबीगु) हे उत्तम ज्वी ।"

७४. सम्बुद्धयात गौरव तथा जिं नं महामुनि थन थ्यंक बिज्यात कि थुकिं पूजा याय् धका जि छेंया लुखा न्ह्योने (सत्तिक) फ्यतुना सम्बुद्ध थ्यंकाबिज्याइगु पिया च्वना ।

७५. जुजुयागु तिसावसः ज्वंसा (=ककुध) थें ज्वारं च्वंम्ह, मृगराजा केशरी सिंहथेंतुं भिक्षु संघपिं सहित वस्पोल जिन (मारयात त्याकुम्ह बुद्ध भगवान्) लय् बिज्यात ।

७६. बुद्धयागु रश्मि खनाव आनन्द ताय्का वस्पोल लुखायाथाय् थ्यंक बिज्यायवः हे (=अवायुरित्त्वान) श्रेष्ठम्ह बुद्धयागु पूजा यानागु जुल ।

७७. उपिं न्ह्यमाल पलेस्वामाल आकासय् उखें थुखें न्यनावना भगवान्यागु छ्योफुसे पौथें तोपुया च्वन ।

७८. (थ्व खना) मन प्रसन्न याना मन स्वां ह्वयेका आनन्दित याना ल्हा ज्वजलपा चित्तय् स्वांह्वयेकागुया फलं याना तावतिंस देव भवनय् (जन्म काः) वनागुजुल ।

७९. अन जिगु छ्यों फुसय् तःपागु स्वेतछत्र
(=महानेल) क्वीका च्वन (=धारयन्ति) दिव्यगन्ध वया च्वंगु
जुल । थ्व फुकं न्हय्माल उत्पल पलेस्वां छायागुया फलं जूगु
खः ।

८०. गुबलें छुं जुया जिगु तःपागु स्वेतछत्र (महानेल)
जि थःथितिपिसं न्येकया यंकल धाःसा जि थःथितिपिं दक्वस्यां हे
तःजागु स्वेतछत्र (महानेल) धारण याय् दैगु जुया च्वन ।

८१. (उकियागु हे फलं याना) जिं न्हेम्ह (७०)
देवराजा इन्द्रपिनिम्ह महारानीपद लाना कयागु जुल । फुकभनं
स्वतन्त्र जुया संसारय् (भवाभवे) हित्तु हिला वयागु जुल ।

८२. ख्वीस्वकोतक चक्रवर्ती जुजु पिनिम्ह महारानीपद
लाना कयागु जुल । सकतां जिं धयार्थे जुइगु जुल । जि मेपिनि
विश्वास जुइगु वचन ल्हाइम्ह जुल ।

८३. जिगु उन (=वर्ण) नं पलेस्वांयागु थें हे जुल ।
उकिं अन्यागु हे नस्वा (जिगु म्हं) ब्वयावया च्वन । बांमलाम्ह
धयागु गबलें हे ज्वी म्वाल । थ्व खः बुद्धपूजायागु फल ।

८४. जि ऋद्धिपादय् कुशलम्ह, बोधि अंगया भावनाय्
लगय् जूम्ह, अभिज्ञा पारमिस थ्यंम्ह जुया च्वना । थ्व खः बुद्ध
पूजायागु फल ।

८५. जि स्मृतिप्रस्थानय् कुशलम्ह, समाधि ध्यानय्
लगेजूम्ह, सम्यक प्रयत्न याना च्वनीम्ह जुया च्वना । थ्व खः
बुद्धपूजायागु फल ।

८६. जिगु वीर्यं जित आसक्तिं मुक्तगु अवस्थाय्
थ्यंक साला कुविया यनिम्ह खः । सकतां आस्रव बांलाक फुइ
धुंकल । थनलि जि हानं जन्म काये म्वाल ।

८७. थनिं स्वीछगु कल्प न्हापा स्वां नं पूजा यानागु
(स्वां छायागु) लिं याना दुर्गति धयागु वने हे म्वाल । थ्व खः
बुद्धपूजा यानागुया फल ।

८८. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । जि आस्रव
मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

८९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बांलात । ... ।
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

९०. जिं प्यंगू प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

सतुप्पलमालिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

सतुप्पमालिकाथेरी अपदान च्यागुगु क्वचाल ।

९. पञ्चदीपिकाथेरी अपदान

९१. जि उबले हंसवती नगरय् तीर्थं चाहिलाज्जीम्ह
(=चारिकी) जुया च्वनागु खः । कुसलकर्म (धर्म) यायां छगु
विहारं मेगु विहारय् चाहिला च्वनागु जुल ।

९२. वं वं कृष्णपक्षया दिनय् (अमाइखुन्हु) जिं उत्तम बोधिवृक्ष दर्शन याना । अले जिं उकि (बोधिवृक्षस) चित्त प्रसन्न याना बोधिसिमाक्वय् फ्यतुना ।

९३. ल्हा निपां ज्वजलपा छ्यनय् दिका दुनुगलनसं गौरव याना मनय् आनन्द ज्वीका उबले थुकथं चिन्तना यानागु जुल -

९४. यदि बुद्ध उलिथुलिमदेक गुण दुम्ह (=अमितगुणी), जोमलाम्ह (=असम) जोमदुम्ह (=अप्पटिपुग्गलो) खः धयागु जूसा थुगु बोधिवृक्ष रश्मि प्यहाँ वया जितः ऋद्धि क्यनेमाः ।

९५. जिं थथे विचा यानाव च्वनाबले हे लाक्क (बोधि वृक्ष) ज्वार्रां थिनावल । रश्मि जा मुक्कं लुयागु थें हें जुया च्वन । फुक दिशात चम्केजुया तुइसे च्वना च्वन (विरोचति) ।

९६. जि न्हेन्हु न्हेचातूक अन हे बोधिसिमाक्वय् फ्यतुना च्वना । न्हेन्हुखुनु ज्वीका जिं मतपूजा यानागु जुल ।

९७. (बज्र) आसनया चाकःहीक जिं न्याप्वा मत च्याका बिया । उपिं मतत् (द्यो तुयुमजुतल्ले) निभाद्यो मलूतलें च्याना च्वन ।

९८. वहे भिंगु कर्म यानागु क्वातुगु चेतना व अधिष्ठान यागु तेजं याना जि मनुष्यदेह त्याग यानालि तावतिसं देवलोकय् थ्यंकः वना ।

९९. अन (तावतिसं देवभवनय्) जिगु पुण्यद्वारा बांलाक दयेका तःगु विमानयात पञ्चदीप धाइगु जुल । उगु

विमान स्वीगु योजन तःजागु व स्वीगु योजन तःधंगु जुया च्वन ।

१००. जिगु विमानया चाकछिं अल्याख मतत च्याना च्वनीगु जुल । देवभवनया दको थासय् मतया जः जहाँ थिना च्वन ।

१०१. यदि जिं स्वयेगु जक इच्छा यात धाःसा फ्यतुना क्वब्सांपुया नं च्वये, क्वये ब्यथां (जवेखवे) नं फुक्कपाखे नं जिगु मिखां खंके फू ।

१०२. जिं गुलितक खंके मास्ते वः चाहे व खंके अःपुथाय् थजु वा थाकुथाय्, सिमाय् थजु, पर्वतय् थजु छुकिं नं जित पनातःगु मरु ।

१०३. जिं चय्मह देवराजा इन्द्रपिनिमह महारानीपद लाना कयागु जुल । सछिमह चक्रवर्ती जुजुपिनिमह महारानी पद लाना कयागु जुल ।

१०४. देवत्वय् थजु, मनुष्यत्वय्, न्ह्यागु-न्ह्याथाय् जन्म जूवसां (=योनुपपज्जामि) जिगु चाकछिं लखंलख (=सतसहस्सानि) मतत च्याना च्वनिगु जुया च्वन ।

१०५. जि देवलोकं क्वहाँवया (=चवित्वा) मांया गर्भय् च्वंवया । मांया प्वाथय् च्वनाबलेनेसं हे जिगु मिखा तिमस्युगु जुल । (मिखा कनातुं च्वंगु जुल ।)

१०६. जि पुण्य कर्म याना वयागु दुमह जुया जि बूगु छेँ द्रलंढ मततः च्याना च्वन । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुया फल ।

१०७. थ्व अन्तिमगु जन्म कयाबले जिं थःगु मनयात मुक्त यानागु जुल । ज्याथःमज्जीगु, गीम्वागु (=अजरामतं), सिचुसेच्चंगु (=सीतिभावं) निर्वाणयात जिं चाय्का काय् धुन ।

१०८. जिं जन्मं न्हेदं दुबले अर्हत्व लाना कया । जिगु गुणयात सीका (मान्यता बिया) गौतम बुद्धं जित उपसम्पदा (=पूर्ण भिक्षुणीत्व) बिया बिज्यात ।

१०९. जि मण्डपय्, सिमाक्वय्, प्रासादय्, पाक्वय् (गुफाय्) अथवा सुं मदुथाय् (=सुञ्जागारे) न्ह्याथाय् च्वंसां न्याप्वा मतः च्याना जः बिया च्वनी ।

११०. जिगु दिव्यचक्षु विशुद्ध जू । जि समाधिस पाख्तम्ह खः (=समाधिकुसला) । जिं अभिज्ञा पारमी लाना काये धुन (=अभिञ्जापारमिप्पत्ता) । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुयागु फल ।

१११. जिं पालय् याय् माःगु ब्रह्मचर्य व्रतनियमत फुकं पूवके धुन । याय् माक्को दक्को ज्या सिधयके धुन । जिके आसव मदये धुकल । हे चक्षुमानम्ह महावीर ! जिगु नां पञ्चदीपा खः । जिं छलंपोलया निपा पालिस वन्दना याना च्वना ।

११२. थनिं लखछि कल्प न्हापा बियागु मत दानयागु फलं याना जि दुर्गति धयागु (गबलेसं) वनेम्वाल । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुयागु फल ।

११३. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । जि आसव मदयेधुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

११४. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... ।
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

११५. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

पञ्चदीपिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

पञ्चदीपिकाथेरी अपदान च्यागुगु स्वचाल ।

१०. उदकदायिकाथेरी अपदान

११६. जि बन्धुमति नगरय् लःल्यइम्ह मिसा जुया
च्वनागु खः । लः ल्यया थःगु जीवन हना च्वनागु व
मचाखाचा लहिना च्वनागु खः ।

११७. अबले अनुत्तरगु पुण्यक्षेत्र संघय् दान बीगु वस्तु
जिके छुं मदुगु जुया च्वन । अले जिं विहारया ध्वास्वाय्
(दानबीगु) लः तया बिया ।

११८. उगु जिं यानागु बांलागु कर्मया फलं जि
तुसितदेवभुवनय् (जन्म जू) वनागु जुल । अन जि लः ल्य
इपिंसं दयकातःगु बांलागु विमान दुम्ह जुल ।

११९. जि दोलंदो अप्सरापिनि मध्ये जि हे अन श्रेष्ठम्ह
(पवरा) जुल । जिं इपिं सकसितं न्ह्याबलें भिगु गुणं त्याकागु
जुल ।

१२०. जिं न्येकोतक देवराज इन्द्रपिनिम्ह महारानीपद लाना कयागु जुल । न्यीकोतक चक्रवर्ती जुजुपिनिम्ह महारानीपद लाना कयागु जुल ।

१२१. जिं देवत्व व मनुष्यत्व याना निगु भवय् (लोकय्) जक जन्म कयागु जुल । अथे जुया दुर्गति धयागु वनेम्वाल । थ्व खः लः दान यानागुया फल ।

१२२. चाहे पर्वत च्वकाय् थजु, सिमाच्चकाय् थजु, अन्तरिक्षय् थजु अथवा पृथ्वीलय् थजु, जिं लःयागु इच्छा यातकि न्ह्याथाय्सां तुरन्त हे जितः लः दइगु खः ।

१२३. (जिगु लागि) वाः मवइगु थाय् हे मरु । जितः निभालं तानोगु व क्वागु फसं दाया तानोगु धयागु हे मरु । जिं संकल्प जक यात कि हे यक्को सुपाँय् थहाँवया तचोतं वाः वइ ।

१२४. छुं जुया थःधितिपिसं ब्वनायंकुथाय् वाः वयेकेगु इच्छां यक्को सुपाँय् वयेमा धका जिं संकल्पजक यात कि हे यक्को सुपाँय् थहाँ वया तचोतं वाः वइ ।

१२५. जि म्हय् पू वा हीसे च्वं धयागु मरु । म्हय् खिति नं मथा । थ्व खः स्नान याय्गु लः दान यानागुया फल ।

१२६. थौं जि मन विशुद्धम्ह जुये धुन । ... फुकं आस्रव पवी धुंकल । जि थनलि हानं जन्म ज्वीम्वाल ।

१२७. थनिं ग्वीछ्गु कल्प न्हापा बियागु लःदानयागु फलं याना दुर्गति धयागु वने म्वाल । थ्व खः लः दान यानागुया फल ।

१२८. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । जि आस्रव
मरुह जुया च्वने धुन ।

१२९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... ।
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१३०. जिं प्यंगू प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

उदकदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
विज्यागु जुल ।

उदकदायिकाथेरी अपदान भिगुगु क्वचाल ।

सुमेधावग्ग प्रथम क्वचाल ।

उकियागु उदान थथे -

सुमेधा मेखलादायी, मण्डपं सङ्कमं ददा ।
नलमाली पिण्डददा, कटच्छु उप्पलप्पदा ।
दीपदा दकदा चेव, गाथायो गणिता इह ।
एकगाथासतञ्चेव, तिंसति च तदुत्तरि ।

सुमेधा धाम्ह, मेखला ब्यूम्ह,
मण्डप ब्यूम्ह, स्वागत याःवम्ह नलमाली, पिण्ड,
छ्धवोचा, पलेस्वाँ ब्यूम्ह
अले मतब्यूम्ह, लः ब्यूम्ह सकसियागु अपदान याना
सच्छि व स्वीपु गाथा ल्याःचा जुल ।

२. एकूपोसथिकवग्ग

१. एकूपोसथिकाथेरी अपदान

१. न्हापा बन्धुमति नगरय् बन्धुमा नांम्ह जुजु दया च्वन । वस्पोल पुन्हिखुनु उपोसथ अब्सं च्वना बिज्यात ।

२. जि उबले-अन घलं लःन्त्यइम्ह (=कुम्भदासी) जुया च्वनागु खः । जुजु सहित सेनापिं खँ खँ जि थथे मति लुल ।

३. जुजु हे नं राजकार्य तोता, जनतापिनं प्रसन्न जुया उपोसथ अब्सं च्वं च्वन । उगु कार्य धाथे हे फल सैगु ज्वीमा ।

४. जिनं थःगु तचोगु दरिद्रतायात उचितरूपं विचार याना मनयात प्रसन्न याना उपोसथयागु अब्सं च्वनागु जुल ।

५. सम्यक्सम्बुद्धयागु सासनय् जिं उपोसथ अब्सं च्वनागु उगु बांलागु कर्मयागु फलं जि तावतिसय् जन्म काःवना ।

६. अन जि उगु पुण्यं छगु योजन तःजागु, उलि हे तःधंगु, बांलाक दयेकातःगु, तःजिगु, कुटागार लसिवःगु, (=कूटागारवरूपेत) छायापा तःगु, तःतःधंगु आसन दुगु विमान दुम्ह जुल ।

७. अन लखंलख अप्सरातयेसँ न्ह्याबले जित सेवा याना च्वनीगु जुल । मेमेपिं अप्सरापिं स्वया जि न्ह्याबले अपो भ्र भ्र धाया च्वनीगु जुया च्वन ।

८. जिं ख्वीप्यम्ह देवराज इन्द्रपिनि महारानीपद लाना कयागु जुल । ख्वीस्वम्ह चक्रवर्ती जुजुपिनि महारानीपद लाना कयागु जुल ।

९. जि लुँयागु उनथें च्वंम्ह जुया भव संसारय् चाचाहिला जुया बले फुकभनं च्वन्त्याम्ह (पवरा) जुयागु जुल । थ्व खः उपोसथ अब्सं च्वनागुया फल ।

१०. जि गय्म्ह किसि (गसा किसि), गय्म्ह सल (गसा सल), गय्गु रथ (गसा रथ), दू (दुलि) थज्यागु सकतां यक्को दुम्ह जुल । थ्व खः उपोसथ अब्सं च्वनागुया फल ।

११. लुँयागु, वहयागु हानं स्फटिकयागु, ह्याउँगु मणियागु (भिंपु) फुक प्रकारयागु थलबल दुम्ह जुल ।

१२. जि रेशमयागु वसः, उनयागु वसः, जूटयागु वसः, कपाय्यागु वसः आदि यक्को यक्को मूवंगु सकतां वसःत माक्को दुम्ह जुल ।

१३. जि नसा, त्वंसा, खाद्य (=खादनीय), वसः व लासाफाँगात (सयनासनानि) सकतां सकतां माक्को दुम्ह जुल । थ्व खः उपोसथ अब्सं च्वनागु यागु फल ।

१४. जि तःजि तःजि नस्वा, माला, चूर्ण (पाउडर) बुसा (क्रीम) सकतां सकतां माक्को दुम्ह जुल । थ्व खः उपोसथ अब्सं च्वनागुयागु फल ।

१५. जि कूटागार छें, प्रासाद छें, मण्डप छें, हर्मिय छें, पाको छें, फुक फुक प्रकारयागु छेंत दुम्ह जुल । थ्व खः उपोसथ अब्सं च्वनागुया फल ।

१६. जि बुयालि न्हेदं दुबले छें तोता प्रव्रजित जुयागु जुल । अनलि बाछि हे मदुवं अरहत्त्व लाना कया ।

१७. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । जिगु भव-तृष्णात फुकं हानसें ल्येहेदने धुकल । आश्रव फुकं पवी धुकल । थनलि जि हानं जन्म जुइम्वाल ।

१८. थनिं ग्वीछगु कल्प न्हापा जिं यानागु कर्मयागु फलं याना दुर्गति धयागु वने हे म्वाल । थ्व खः उपोसथ अब्बं च्वनागुया फल ।

१९. जिगु क्लशेत त्यादये धुकल । ... । जि आश्रव मदुम्ह जुया च्वने धुन ।

२०. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२१. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

एकूपोसथिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

एकूपोसथिकाथेरी अपदान न्हापंगु क्वचाल ।

२. सललपुप्फिकाथेरी अपदान

२२. जि उबले चन्द्रभागा खुसिसिथय् किन्नरीजुया जन्म जुयागु खः । अन जित इरुथिरु जुया बिज्याना च्वम्ह

(=चङ्गमन्तं), द्योपिनि नं द्यो जुया बिज्याम्ह, मनुतये नायो जुया बिज्याम्ह (=नरासभं) भगवान्या दर्शन दत ।

२३. अले जिं सललस्वाँ खाना श्रेष्ठम्ह बुद्धयात दान बिया । वस्पोल तचोकं वीरम्ह (=महावीर) भगवानं द्योपिनिगुथें नस्वाः वःगु (=देवगन्धिकं) उगु सललस्वाँ नतुना बिज्यात ।

२४. उबले जिं स्वया च्वंक च्वंक हे सम्बुद्धम्ह, लोकया नायो विपस्सी भगवानं (सललल स्वाँ) फयाकयालि नतुना बिज्यात ।

२५. जिं ल्हा निपाः ज्वजलपा ल्हवना निपां चूपिलय् दकलय् च्वजाम्ह (=द्विपदुत्तमं) भगवान्यात वन्दना यानालि थःगु चित्तयात प्रसन्न यानालि पर्वत गःवनागु जुल ।

२६. जिं ग्वीछ्छगु कल्प न्हापा यानागु स्वाँदानयागु फलं जि दुर्गति धयागु वनेम्वाल । थ्व खः स्वाँद्वारा बुद्ध पूजा यानागुयागु फल ।

२७. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । जि आक्षव मदये धुकम्ह जुया च्वने धुन ।

२८. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२९. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

सललपुप्फिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सललपुप्फिकाथेरी अपदान निगुगु क्वचाल ।

३. मोदकदायिकाथेरी अपदान

३०. जि बन्धुमति नगरय् घलं लःल्ल्यइम्ह भ्वातिं
(=कुम्भदासी) जुया च्वनागु खः । छन्हु जि थःगु नसा ज्वना
लःकाय्थाय् वनागु जुल ।

३१. जिं शान्त चित्तम्ह, चित्त स्थीरम्ह, लँय् बिज्याना
च्वंम्ह श्रमण छम्ह खनालि चित्त प्रसन्न याना मन स्वाँह्वयेका
वस्पोलयात स्वपो नसा दान यानागु जुल ।

३२. उगु भिंगु कर्मयागु फलं व क्वातूगु चेतनां याना
ग्वीछगु कल्पतक जि दुःख भोगय् याय्थाय् नर्कय् वनेम्वाल ।

३३. स्वपो नसा दान यानागुलिं हे सकतां सम्पत्ति भोग
याय्दत । स्वकः लः दानयानागुलिं याना अचलपद (निर्वाण)
लाय् धुन ।

३४. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आश्रव मदये
धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

३५. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

३६. जि प्यंगु प्रतिसम्भदा, ... लाना बुद्धयागु शासन
पूर्वके धुन ।

मोदकदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

मोदकदायिकाथेरी ... अपदान स्वपुगु क्वचाल ।

४. एकासनदायिकाथेरी अपदान

३७. जि उबले हंसवती नगरय् मिसामचा जुया जन्म जुयागु खः । जि माँबौपिं सकलें ज्यावन ।

३८. अले जि सुल्हो छ्योफुसय् थ्यंबलेलाक्क (मध्यान्हय्) लँय् वना च्वंम्ह भिक्षु (श्रमण) छम्ह खनालि फ्यत्वीगु लासा (आसन) लायागु जुल ।

३९. अनेक आकार व रगयागु लारिलासा लाय् धुंका चित्त प्रसन्न याना मन स्वाँ ह्वयेकालि जिं थथे धका वस्पोलयात निमन्त्रणा याना -

४०. "हे भिक्षु ! सुल्हो छ्योफुसय् लाना च्वंबले जुया लँबँ निभालं कया पुना च्वन । फय् नं मसँ । (भोजनयागु) समय नं बिते ज्वीन ।"

४१. हे महामुनि ! थ्व आसन छलपोलयानितिं लाया तयागु खः । जितः अनुकम्पा तथा छलपोल थ्व जिगु आसनय् फ्यतुना बिज्याहँ ।"

४२. अले वस्पोल बांलाक शिक्षितम्ह (=सुदन्तो), मनशुद्धम्ह (=शुद्धमानसो) भिक्षु (=समणो) उकि फ्यतुना बिज्यात । अले वस्पोलयागु पात्र कयालि जिं थःमं ज्वरे याना तयागु दुथे भोजन तथा दान बियागु जुल ।

४३. व हे बांलागु कर्म, चेतना व अधिष्ठानयागु तेजं याना जि मनुष्य देह त्याग यानालि तावतिसं देवलोकय् जन्म जूवना ।

४४. जि अन उगू पुण्यद्वारा बांलाक दयेकातःगु, आसनत तथा छायापियातःगु, ख्वीगु योजन तःजागु व स्वीगु योजन तःधंगु विमान दुम्ह जुल ।

४५. जिगु अनेक प्रकारयागु खातात लुंयागु, वहयागु, हानं स्फटिकयागु, ह्याउंगु मणियागु जुया च्वन ।

४६. अनेक तालगु रेशमयागु डसनात लाया तःगु, फांगात अथे हे छखे फुंगा दुगु लः भौयागु चित्र दुगु लासा, खातात बांलाक तयातःगु दु । रेशमयागु लासा विचित्रगु मणिं छायाया तःगु, छखे जक किनारा दुगु लासात नं दु ।

४७. जि न्हिला ख्यायाना च्वं च्वं गनं वनेगु इच्छा ज्वीबले श्रेष्ठगु पल्लंकसहितं हे जि न्ह्याथाय् नं वने दुम्ह जुल ।

४८. जिं चयेम्ह देवराज इन्द्रपिनिगु महारानीपद लाना कयागु जुल । न्हेय्कोतक (७०) चक्रवर्ती जुजुपिनिगु महारानीपद लाना कयागु जुल ।

४९. जि संसारय् उखेंथुखें जन्म कया जुया च्वनाबले आपालं सम्पत्ति (=महाभोग) दुम्ह जुल । सम्पत्तियागु कमी छफुति हे मरु । थ्व खः आसन दान यानागुया फल ।

५०. जि देवत्व व मनुष्यत्व निगु भवय् (लोकय्) जक इरुथिरु जुयागु जुल । मेगु भव (दुर्गति) धयागु सीकेम्वाल । थ्व खः छगु आसन दान यानागुया फल ।

५१. जि क्षत्रिय व ब्राह्मण निगु कुलय् जक जन्म जुयागु जुल । न्ह्याबलें हे उच्चकुलीनम्ह जुयागु जुल । थ्व खः छक जक आसन दान यानागुया फल ।

५२. जि मन सुख मद्दु धयागु गबलें हे मद्दु । चित्तय् चिन्ता धयागु नं मद्दु । बांमलाम्ह जुया जन्म जूगु नं भद्दु । थ्व खः छको आसन दान यानागुया फल ।

५३. जितः यक्को धाइमाँपिसं सेवा याना च्वंगु दु । जि धुसिलूपिं मिसात (बुढी) व मचात नं सेवा याइपिं यक्को दु । जि न्ह्याबलें छगु अंगं मेगु अंगय् च्वंवने दु (न्ह्याबलें कायका च्वने दु ।) थ्व खः छको आसन दान यानागुया फल ।

५४. जितः न्ह्याबलें छम्हेसिनं मोल्हुइकुसा मेम्हसिनं नकेत्वंके याइ । अले हानं छम्हसिनं म्हितकीसा (रमेन्ति) मेम्हसिनं नस्वा (चिकं आदि) ब्वीकीगु जुया च्वन । थ्व खः छको आसन दान यानागुया फल ।

५५. जि मण्डपय् सिमाक्वय् अथवा सुं मरुथाय् (=सुञ्जागारे) न्ह्याथाय् च्वंसां जिगु सङ्कल्प सीका पल्लंक् (खाता) उपस्थित जूवई ।

५६. थ्व जिगु अन्तिमगु जन्म खः । जि थुगु जन्मय् नं अजापि) राज्ययात तोता अनगारिका जुया प्रव्रजित जुया ।

५७. छगुलाख कल्प न्हापा बियागु दानयागु फलं याना दुर्गति धयागु गबलें वने म्वाल । थ्व खः छको आसन दान यानागुया फल ।

५८. जिगु क्लेशत त्यादये धुंक्ल । ... । आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

५९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

६०. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

एकासनदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना विज्यागु जुल ।

एकासनदायिकाथेरी अपदान प्यपुगु क्वचाल ।

५. पञ्चदीपदायिकाथेरी अपदान

६१. जि उबले हंसवती नगरय् तीर्थ चाहिला ज्वीम्ह (=चारिकी) जुया च्वनागु खः । कुसल कर्म (धर्म) यायाँ छगु विहारं मेगु विहारय् चाहिला च्वना ।

६२. ववं कुष्णपक्षया दिनय् अमाइखुनु जिं उत्तम बोधिवृक्ष दर्शन याना । जि अन (बोधिवृक्षस) चित्त प्रसन्न याना बोधिसिमा क्वय् फय्तुना ।

६३. ल्हा निपां ज्वजलपा छ्यनय् दिका दुनुगलनसें गौरव याना, मनय् आनन्द ज्वीका उबले थुकथं चिन्तना यानागु जुल ।

६४. यदि बुद्ध उलिथुलि मदेक गुण दुम्ह (=अमितोगुणो), जोमलाम्ह (=असम) जोमदुम्ह (=अपटिपुग्गलो) खः धयागु जूसा थुगु बोधिवृक्ष जहाँथिना वया जितः ऋद्धि क्यनेमाः ।

६५. जिं थथे बिचाः यानाव च्वनाबले हे लाक्क बोधि (वृक्ष) ज्वारा थिना वल । व जा मुक्कं लुँयागु थें जुया च्वन । फुक दिशात चम्के जुया तुइसे च्वना च्वन (=विरोचति) ।

६६. जि न्हेनु-न्हेचातक अन हे बोधिसिमाक्वय् फ्येतुना च्वना । न्हेनुखुनु ज्वीका जिं मत पूजा याना ।

६७. (बज्र) आसनया चाकछिं जिं न्याप्वा मत च्याका बिया । उपिं मतत द्योतुयुमजुतलें च्यानातुं च्वन ।

६८. व हे जिगु बांलागु कर्म, क्वातुगु चेतना व अधिष्ठानयागु तेजं याना जि मनुष्यदेह त्याग यानालि तावतिस देवलोकय् जन्म काःवना ।

६९. अन (तावतिस देव भवनय्) बांलाक दयेकातःगु जिगु विमानयात पञ्चदीप विमान धाइगु जुल । उगु विमान ख्वीगु योजन तःजागु व स्वीगु योजन तः धंगु जुया च्वन ।

७०. जिगु विमानया चाकछिं अल्याख मतत च्याना च्वंगु जुल । देव भवनया दक्को थाय् मतया जलं जहाँ थिना च्वन ।

७१. यदि जिं स्वयेगु जक इच्छा यात धाःसा फ्येतुना क्वबसांपुया नं च्वये, क्वये, ब्यथां (जवे खवे) फुक्कपाखे नं जिगु मिखां खने दु ।

७२. जिं गुलितक खंकेमास्ते वः चाहे व खंके अःपुथाय् ज्वीमाः, वा खंकेथाकुथाय्, जितः छुकिंनं पना तःगु मरु ।

७३. जिं चय्मह देवराजा इन्द्रपिनिमह महारानीपद लाना कयागु जुल । सछिमह चकवर्ती जुजुपिनिमह महारानी पद लाना कयागु जुल ।

७४. जि देवत्वय् थजु, मनुष्यत्वय्, न्ह्याथाय् जन्म जूवसां (=योनुपपज्जामि) अन जिगु चाकछिं लखलख (=सतसहस्सानि) मतत च्याना च्वनिगु जुया च्वन ।

७५. जि देवलोकं क्वहाँवया (=चवित्वा) मांया गर्भय् च्वंवया । मांया प्वाथय् च्वनाबलेनसें हे जिगु मिखा तिमस्युगु जुल (मिखा कना तुं च्वंगु जुल) ।

७६. जि पुण्यकर्म याना वयागु दुम्ह जुया जि बूगु छैं द्दलंद्र मतत च्याना च्वन । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुया फल ।

७७. थ्व अन्तिम जन्म कयाबले जिं थःगु मनयात मुक्त यानागु जुल । ज्याथः मज्जीगु, स्वीम्वाःगु (=अजरामत), सिचुसेच्वंगु (=सीतिभावं) निर्वाणयात जिं चाय्का काय् धुन ।

७८. जि बुया न्हेदँ दुबले अर्हत्त्व लाना कयागु जुल । जिगु गुणयात सीका (मान्यता बिया) बुद्ध जितः उपसम्पदा (पूर्ण भिक्षुणीत्व) बिया बिज्यात ।

७९. जि मण्डपय्, सिमाक्वय् अथवा सुंमरुथाय् (=सुञ्जागारे) न्ह्याथाय् च्वना च्वंसां न्ह्याबले मत च्यानावं च्वनी । थ्व खः न्याप्वा मत च्याकागुया फल ।

८०. जिगु दिव्य चक्षु विशुद्ध जू । जि समाधिस पोख्तम्ह खः (=समाधिकुसला) । जिं अभिज्ञा पारमी लाना काये धुन (=अभिञ्जापारमीप्पत्ता) । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुया फल ।

८१. जिं ब्रह्मचर्य पूवके धुन । याय्माक्को ज्या याय् धुन । आश्रव मदये धुकल । हे मिखा दुम्ह (चक्खुम), महावीर जि पच्चदीपा नांम्ह भिक्षुणीं छलपोलयागु निपा पालिस वन्दना याना च्वना ।

८२. थनिं लखछि कल्प न्हापा बियागु मत दानयागु फलं याना जि दुर्गति धयागु (गबलेसं) वनेम्वाल । थ्व खः न्याप्वा मत दान यानागुया फल ।

८३. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । जि आश्रव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

८४. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

८५. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा, ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

पञ्चदीपदायिका भिक्षणीं थपिं गाथात थकथं कना बिज्यागु जुल ।

पञ्चदीपदायिकाथेरी अपदान न्यापुगु क्वचाल ।

६. नलमालिथेरी अपदान

८६. जि चन्द्रभागा खुसिसिथय् किन्नरी जुयाम्ह खः । अबले जिं सुनानं बुकेमफुम्ह (=अपराजित), क्लेश खिति मरुम्ह (=विरज), थःथम्हं तुं ज्ञानलाम्ह (=सयम्भू) भगवान् बुद्धयात खनागु जुल ।

८७. अबले जिं मन प्रसन्न याना, आनन्दित याना मन चंचं धाय्का ल्हाज्वजलपा वस्पोलयात नमस्कार याना । अनलि नलमालस्वाँ कया वस्पोल थःथम्हंतुं ज्ञान लाम्ह (=सयम्भू) भगवान् बुद्धयात पूजा यानागु जुल ।

८८. उगु भिंगु कर्मयागु फलं, क्वातुगु चेतनां व अधिष्ठानं याना जि किन्नरीदेह तोता तावतिस देवभवनय् (=तिदस) जन्म काःवनागु जुल ।

८९. जिं अन स्वीखुको तक देवराज इन्द्रयाम्ह महारानीपद लाना कयागु जुल । जिं प्रार्थना यानार्थेतुं हे जि योयोगु उत्पन्न ज्वीगु जुल ।

९०. जि भिम्ह चक्रवर्ती जुजुपिनि महारानीपद लाना कया । पुण्य यानागु दुम्ह जुया (=ओचितत्ताव हुत्वान) संसारय् जन्म काकां वयागु जुल ।

९१. जि न्हापा कुशल कर्म याना वयागु दुम्ह जुया छैं तोता प्रव्रजित जुयागु जुल । थौं जि शाक्यपुत्र भगवान् बुद्धयागु शासनय् पूजा फयेबहम्ह (=पूजारहा) जुये धुन ।

९२. जिगु मन शुद्ध जुये धुंकल । मनयागु पाप (=मनपापिका) पुलावये धुन । आस्रव दक्को फ्वी धुंकल । जि आः हानं जन्म काय्गु संत ।

९३. थनिं ग्वीप्यंगु कल्प न्हापा जिं यानागु बुद्धपूजायागु फलं दुर्गति धयागु वने हे म्वाल । थ्व खः नलमालस्वां दानयानागुया फल ।

९४. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

९५. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

९६. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा, ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

नलमालिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु
जुल ।

नलमालिकाथेरी अपदान खुगुगु क्वचाल ।

७. महापजापतिगोतमीथेरी अपदान

९७. छगु बखतय् लोकया मतजुया बिज्याम्ह,
(लोकपज्जोत) मनुतयेत लँय् यकिम्ह (=नरसारथी) भगवान्
बुद्ध वैशाली च्वंगु महावनयागु बांलागु कूटागारशालाय्
बिज्याना च्वंगु जुल ।

९८. उगु बखतय् भगवान् (=जिन) या चंमाजु
महाप्रजापति गौतमी भिक्षुणी नं अन हे नगरय् दय्का तःगु
न्त्याइपुसेच्वंगु (=रम्मे) भिक्षुणी-निवासस्थानय् (=भिक्खुनु-
पस्सये) च्वना बिज्यागु जुल ।

९९. छको वस्पोल न्यासःम्ह निर्वाण प्राप्तपिं थः नापं
च्वपिं भिक्षुणीपिं तोता छखे याकचा सुं मरुथाय् च्वं च्वना
बिज्याबले वस्पोलया थथे मति लुल -

१००. भगवान् बुद्ध, वस्पोलया छजो अग्रश्रावक
(=सावकग्गयुगस्स), राहुल, आनन्द, नन्दपिं परिनिर्वाण जूगु जिं
स्वये खनिमखुत ।

१०१. वस्पोल भगवान् बुद्ध, छजो अग्रश्रावक,
(=सावकअग्गयुगस्स), महाकाश्यप, आनन्द व राहुलपिसं नं जि
परिनिर्वाण ज्जीवं जित खनि मखुत ।

१०२. अथे जुया आयु संस्कार तोता निर्वाण जुया वने न्ह्यवः हे जि लोकया नाथ जुया बिज्याकम्ह (लोकनाथ) महान्नापि भगवान्याके परिनिर्वाण जुयेत अनुमति काःवने माल ।

१०३. उबले इपिं खेमा आदि न्यासःम्ह भिक्षुणीपिसं नं अथे हे मती तगु जुल ।

१०४. (अथे ज्वीवं) उबले भ्वखाय् ब्वल । द्योपिसं बाजं (=देववन्दुभि) थाना हलं । उगु भिक्षुणी-निवासय् च्वपिं द्योपिं शोक चाल ।

१०५, ६, ७ विलाप यायां, करुणा चायापुसेच्चंक् ख्वंख्वं मिखां ख्वबी वेका वस्पोलया पासा भिक्षुणीपिं सकले गौतमी भिक्षुणीया लिक्क वनालि वस्पोलया पालि निपातय् छ्यो भ्वसुना थथे धाल - हे आर्या ! जिपिं याकचा छखे सुं मरुथाय् च्वंच्वनाबले अन कोइली (=तोयल) भंग हाःगु, भ्वखाय्ब्वःगु, द्योपिनिगु बाजंसः वःगु हानं ख्वयाहःगु सः तायेदत । हे गौतमी ! थथे छाय् जूगु थें ?

१०८. अले वस्पोल थःमं मति ल्वीकागु खँ फुकं कना बिज्यात । वस्पोलपिं (=खेमा आदि भिक्षुणीपिं) सकसिनं नं थःमं थःमं मती ल्वीकागु खँ कना बिज्याना थथे बिन्ती यात -

१०९. हे सदाचारिणी (सुब्बते) ! यदि छलपोल दकले कल्याणगु (परमं सिवं) निर्वाणय् बिज्याय्गु क्वच्छिना बिज्यागु खःसा जिपिं नं सकले भगवान् बुद्धयाके बचं कयालि निर्वाण जुयेगु जुल ।

११०. जिपिं छैनं पिहाँ वयाबले नं, संसारं (पूर्व जन्मं) पिहाँ वयाबले नं छलपोलनापं नापंहे पिहाँ वयापिं खः । आः उत्तमगु निर्वाण पदय् वनेत नं छलपोल नाप हे वनेगु जुल ।

१११. अले वस्पोल गौतमीं धया बिज्यात - 'आः निर्वाणय् वने धाःपित्तं जि छु धाय्गु ?' अले तुरन्त हे वस्पोलपिं सकलें भिक्षुणी निवासं (=भिक्खुनीनिलया) पिहाँ बिज्यात (=निग्गञ्छि) ।

११२. गौतमी भिक्षुणीं चोपिंत धया बिज्यात - ध्व भिक्षुणी निवासय् बास याना च्वपिं देवतापिसं जित क्षमा याय्मा । जिगु भिक्षुणी निवासय् स्वयेगु ध्व हे अन्तिम जुल ।

११३. ज्याथ जुये, सिये, मयोपिंनाप ह्वने, योपिं नापं बाये धयागु छुं मरुथाय् असंखतय् (निर्वाणय्) (=वजिस्सं) वनेत्यना ।'

११४, ५. सुगत (भगवान्) या म्हायाचजूम्हसियागु थुगु वचन न्यना रागमफुनिपिं (=अवतीतरागी) शोक चाया थथे धका विलाप यात - 'अहो ! जिपिं जा पुण्य मगापिं जुया च्वन । वस्पोल मदेक ध्व भिक्षुणी निवास शुन्य खः । चो तुइयवं नगुतथें वस्पोल भगवान्या म्हायाय्जुपिं (=जिनोरसा) खने मदैगु जुल ।'

११६. सलंस खुसित नाप न्यासःगु गङ्गा (न्यापु गंगा खुसि) सागरपाखे वनीथें गौतमी भिक्षुणी न्यासःम्ह पासापिं नाप निर्वाणपाखे बिज्याना च्वन ।

११७. लँय न्यासि बिज्याना च्वंबले श्रद्धालु उपासिकपिसं खना छैनं पिहाँवया पालिखय् छ्योँ भ्वसुना थथे धया विरह यात -

११८. 'जिमिके आपालं सम्पत्ति दःसां तवि जिमित
अनाथ ज्वीक तोता छलपोल निर्वाण जुया बिज्याय् मज्जुनि ।'
थथे धाधां इपिं यत्तले ख्वया च्वन ।

११९. इमिगु नुगः मछिंगु फुका छ्वयेत गौतमीं थथे
धका न्यने यइपुसे च्वंगु वचं ल्हाना बिज्यात - 'हे जि
म्ह्याय्पिं ! थौ थ्व हर्षयागु बेलाय् छांय् ख्वया ? ख्वये गात ।'

१२०. जिं दुःखयात सीके धुन । दुःखया हेतुयात
बांलाक तोते धुन । दुःखनिरोधयात ल्वीके धुन । दुःख
निरोधमार्गयात जिं पुवंके धुन ।

न्हापांगु भाणवार स्वचाल ।

१२१. जिं शास्तायात सेवा याय् धुन, बुद्धयागु
शासनयात पुवंके धुन । भ्यातुगु भारि वांछ्वे धुन । भवचक्रय्
हीकेयनिगु तृष्णायात लिनाछ्वे धुन ।

१२२. कुल पुत्रपुत्रीपिं गुकियालागि छेंनं पिहाँवयालि छें
मरुम्ह जुया प्रव्रजित जुइगु खः, उगु अर्थ (उद्देश्य) जिं फुक
लानाकाये धुन । फुक संयोजनत (बन्धनत) क्षय याना जिं थःगु
उद्देश्य लाना काये धुन ।

१२३. भगवान् बुद्ध व वस्पोलयागु सद्धर्म पाःजुया
मवंनिबले हे जि परिनिर्वाण जुये त्यल । 'हे म्ह्याय् मय्जुपिं !
छिमिसं जिगुलागी नुगः मछिंके मते ।

१२४. वस्पोल जिन (भगवान् बुद्ध) राहुल, कौडिन्य,
आनन्द तथा नन्द आदिपिं म्वाना च्वना बिज्यागु दनि । संघपिं
सकलें सुखपूर्वक नाप च्वना बिज्याये माः । अज्ञानी मूर्खपिं
तैर्थीयत नाश याय् फयेमा ।

१२५. जिं मारयात क्वत्यला ओक्काक राजवंशया यश च्वजायुके धुन । हे म्हायाय् मय्जुपिं ! जि परिनिर्वाण जुयेगु बखत त्यल मखुला ?

१२६. जिं यक्को यक्को न्हापानसें यानावयागु जिगु प्रार्थना थौं सिद्ध जुइत्यन । आःजा आनन्द भेरि थाय्गु (तचोतं आनन्द तायेगु) बखत सका खः । हे म्हायाय् मय्जुपिं ! छिमिगु मिखाय् आमथे ख्वबि वयेकागु छाय् ?

१२७. यदि छिमि धाथें जिगुप्रति दया दु धयागु खःसा, अले धाथें कृतज्ञता दु धयागु खःसा छिपिं सकसिनं सद्धमं चिरस्थायी याय्यानितिं क्वातुक्क मेहनत या ।

१२८. जिं याचना यानागुलिं सम्यक्सम्बुद्धं भिसापितं प्रव्रज्यात्व बिया बिज्यात । अथे जुया आः जि गथे आनन्द तायागु खः अथे हे छिपिं नं उन्नति वृद्धि जुया आनन्दताःपिं जुयेमाः ।

१२९. गौतमी भिक्षुणी उपासिकापितं थुकथं उपदेश बियालि (=अनुसासित्वा) वस्पोल भिक्षुणीपिसं चाःह्वीका वना भगवान् बुद्धयाथाय् थ्यनेवं वन्दना याना थथे धका बिन्ती याना बिज्यात -

१३०. हे सुगत (भगवान्) ! जि छलपोलयात लहिनाम्ह मां खः । अथे हे हे वीर ! छलपोल नं जिम्ह अबुजु खः । हे नाथ (भगवान्) ! छलपोल सद्धमपाखें उत्पन्न जूगु सुख बीम्ह खः । हे गौतम ! जिं छलपोलयापाखें (धर्मय)बूम्ह खः ।

१३१. हे सुगत (भगवान्) ! छलपोलयांगु थ्व रूपकाय् (भौतिक शरीर) जिं ब्वलंकागु खः । थ्व आनन्द ताय्बहःगु जिगु सद्धमकाय (धर्मयागु शरीर) छलपोलयापाखें ब्वलंगु खः ।

१३२. जि छलपोलयात पलखजक प्याःचा (तृष्णा) लनिगु दुरु त्वंकागु खः । तर छलपोलं जितः धार्थेकथं शान्त ज्वीगु धर्मरूपी दुरु त्वंका बिज्यात ।

१३३. हे महामुनि ! जिगु त्यासाया साहुपुलाः त्यासा फछ्या जुया बिज्याम्ह छलपोल थन्याम्ह काय्मचा नं इच्छा याःपिं मिसापित दवइगु खः धका न्यनागु दु ।

१३४. हे पुता ! माधाता आदि जुजुपिनि मां जुया च्वंपित म्हास्तेसं संसारय् लाका तल । तर जित छलपोलं उगु भवसागरं तरे याना बिज्यात ।

१३५. जुजुया मां, जुजुया लानि धका धयागु नां मिसापित अपुक दइगु खः । तर बुद्धया मां (=बुद्धमाता) धका धयागु नां जा दकले दये थाकुगु जुल ।

१३६. हे महावीर ! व नां नं जिं लायेधुन । छलपोलं जिगु तःधंगु नं, चिकिधंगु नं फुक प्रणिधान पूर्वका बिज्याये धुकल ।

१३७. हे वीर ! हे दुःखया अन्त याइम्ह नायो ! जि थ्व शरीर (=कलेवर) तोता परिनिर्वाण जुये मास्ते वल । छलपोलं जितः वचं बिया बिज्याहूँ ।

१३८. हे उत्तमम्ह पुता (=पुत्तउत्तमे) ! चक्र, अङ्कुश, ध्वांय् आदिया चिं दुगु छलपोलयागु पालिखय् जिं भागियाय् । पालि छको न्ह्यब्वया बिज्याहूँ ।

१३९. हे नायक ! सुवर्णरासिथे च्वंगु थःगु शरीर छको क्यना बिज्याहूँ । छलपोलयागु शरीर छको बांलाक स्वयालि जि शान्तिखय् लीन जुया वने (निर्वाण जुया वने) ।”

१४०. अले जिनं (भगवानं) स्वीनिगु लक्षण लाःगु, बांलागु प्रभां छायापागु थःगुम्ह (=सुप्पभालकत्तं) सुपाचं, पिहावःगु क्यातुगु निभाद्योथें च्वंक सम्यक्सम्बुद्धं थः चमाजुयात क्याना बिज्यात ।

१४१. अनलि वस्पोल गौतमी भिक्षुणीं चक्कं त्वःगु सूद्धोथें च्वंगु व प्रभासहितगु क्यातुगु निभाद्योथें च्वंगु चक्र चिं दुगु भगवान्यागु निपा पालिया लिक्क छ्यो भ्वसुना बिज्यात । अले थथे धका बिन्ती याना बिज्यात -

१४२. हे नरादित्य (सूर्यवंशय् बूम्ह) ! छलपोल आदित्य कुलकेतुयात (भगावनयात) थ्व जिगु दकले लीपागु समयले वन्दना याना च्वना । जिं हानं छलपोलयात खनि मखुत ।

१४३. हे लोकाग्र (लोकय् उत्तमम्ह) ! मिसात धयापिं सकतां (न्ट्यागु नं) दोष याइपिं खः धका धाइगु दु । अथे जुया हे करुणाकर (करुणा तइम्ह) ! अथे जिगु छुं दोष दुसा छलपोलं क्षमा याना बिज्याहूँ ।

१४४. मिसापित प्रव्रज्या बिया बिज्यायत् जिं छलपोलयाके तःकोमछि याचना यानागु खः । हे नरासभ (मनुतये नायो) ! यदि उकि जिगु छुं दोष दुसा जितः क्षमा याना बिज्याहूँ ।

१४५. हे वीर (भगवान्) ! छलपोलयागु अनुमति क्या जिं भिक्षुणीपित अनुशासन यानागु खः । हे क्षमाधिव (क्षमाशीलताय् च्वजाम्ह) ! उकि जिगु छुं द्वं दुसा जित छलपोलं क्षमा याना बिज्याहूँ ।

१४६. अले भगवानं धया बिज्यात - हे गौतमी ! दोष सहयाइ मखुम्हसित हे जा क्षमा याय्मा धासेलि छथिज्याम्ह

गुणं जाम्ह (=गुणभूसिता) यात धाय्मागु हे मदु । परिनिर्वाण जुये त्यना धका धाम्हसित जिं अपो छुधाय् ?

१४७. सुथसिया द्यो तुयुया वैगुलिं तुयुमिला थीगु तोपुया वनीगु थेंतुं हे आ: तथागतया भिक्षुसंघ परिशुद्ध व पूर्ण जुया च्वंगु अवस्थाय् छलपोल लोकं तरे जुया वनेत स्वःगु ठिक हे जू ।

१४८. अनलि गौतमी छम्ह तोता मेपिं भिक्षुणीपिसं जिनाग्रयात (अग्रम्ह जिन भगवान्यात) सुमेरुपाखे वना च्वंगु तुयुमिलाया (चाकछि च्वंगु) नगतथें चाकःहुला (=पद विखणं कच्च) भगवान्यागु पालि गोतुला वस्पोलयागु हे ख्वा स्वयाव च्वना बिज्यात । भिक्षुणीपिसं थथे धका बिन्ती यात -

१४९. न्हापा-न्हापा जिमित छलपोलयागु दर्शन याना गात धयागु मदु । अथे हे जिमिगु न्हाय्पनं छलपोलयागु न्वचु न्यनेगु नं गात धयागु मदु । जिमिगु चित्तयात धर्मरस त्वना नं गात धयागु मरु ।

१५०. हे नरपुङ्गव (मनुष्य श्रेष्ठम्ह) ! बाजं थाय्थें याना तचोतं सःपिहाँवयेक परिषदयात नोवाना मेपिनिगु मान व दृष्टि फुका बिज्याइम्ह छलपोलयागु ख्वा: खपिं मनूत धन्यपिं खः ।

१५१. हे गुणन्धर ! छलपोलयागु आम ताता हाकःगु पतिंचा दुगु, ह्याउंसे च्वंगु लुसि दुगु, बांलासे च्वंगु ग्वालि दुगु ताहाकःगु तुतिपालिखय् भागि याइपिं नं धन्यपिं हे खः ।

१५२. हे नरुत्तम (मनुष्य उत्तमम्ह) ! छलपोलयागु न्यने यइपुसे च्वंगु, लय्ताय्कीगु (पहद्वानि) दोष मरुगु

(=दोसाग्धानि) वं हितयाइगु (=हितानि) वचनत गुपिसं न्यनी उपिं नं धन्यपिं खः ।

१५३. हे महावीर (तचोकं वीरम्ह) ! छलपोलयागु तुतिपालि पूजायायूत तत्पर जुया च्वनाम्ह जि नं धन्य खः । जि छलपोल भाग्य दुम्ह (=सिरीमतो) यागु बाँलागु भिंगु उपदेशद्वारा (=सुवाक्येन) संसाररूपी कान्तारयात पुलावंम्ह जुये धुन ।

१५४. अनलि वस्पोल व्रत बालाम्ह (=सुब्बता) गौतमी भिक्षुणी भगवानया नाप नाप भिक्षुसंघयात नं सम्बोधन याना (=अनुसावेत्त्वा) राहुल, आनन्द व नन्दपित वन्दना याना थथे धया बिज्यात -

१५५. जि थ्व बिखया छे थेंज्यागु, ल्वय्या बास जुया च्वंगु दुःखया पो जुयाच्वंगु, ज्याथ जुये, सिये वया च्वनीगु (=जरामरण गोचरे) थ्व शरीरय् जि आशक्ति मदुम्ह जुये धुन ।

१५६. थ्व शरीर अनेक अनेक कष्ट, खिति थाना च्वंगु, मेपिनिगु नासोगु, ज्या याय् मफय् धुंकुगु (=निरीहके) खः । अथे जुया हे पुतापिं ! जि निर्वाण जुये त्यना । छलपोलपिसं जिगु खँ थ्वीका बिज्याहँ ।

१५७. थ्व खँ न्यनालि शोक मदय् धुंकुपिं, आस्रव मदये धुंकुपिं (=वीतसोका निरासवा) वस्पोल नन्द व राहुल भद्रपिं धर्मता (स्वाभाविकता/यथार्थता) यात मनय् तया अचल व थीर जुये धुंकुपिसं थथे धया बिचा याना बिज्यात -

१५८. थ्व केरामार्थेतु हे दुस्यो मरुगु (=असार कदलूपमं) चंचलगु (=लोलं) मायामरीचिथेतु हे थीरगु छु हे मदुगु संस्कृत लोकयात नं धिक्कार हे का ।

१५९. आ: वस्पोल जिन भगवान् बुद्धयात् पालन पोषण याम्ह चमाँ गौतमी भिक्षुणी हे निधन जुया बिज्याय माल । फुक संस्कार जा अनित्य हे खत ।'

१६०. अबले शैक्ष हे तिनिम्ह जिनवत्सल (=भगवानया योम्ह) उपस्थाक आनन्द छम्ह जक मिखाय् ख्वबि वयेका (=अस्सूनि करोन्तो) करुणा चायापुसे च्वंक थथे धका ख्वया हाला बिज्यात -

१६१. 'हाय् ! गौतमी भिक्षुणी निर्वाण जुया बिज्याय् त्यन (=हा सन्तिं गोतमी याति) ! आ: तामदुवं हे छुसि फूगु मिथेंतुं वस्पोल भगवान् बुद्ध नं याकनं परिनिर्वाण जुया बिज्याइगु जुइ ।'

१६२. थथे धका बिलाप याना च्वम्ह गौतमी भिक्षुणीं यक्को दयेक व दुयंक न्यनातःम्ह (=सुतसागरगम्भीर) व भगवान् बुद्धयागु सेवा याय्गु ज्याय् तत्परम्ह भिक्षु आनन्द यात थथे धया बिज्यात ।

१६३. 'यो पुता ! हर्षतायेगु बेलाय् जि मदैगुली शोक याय् मत्यो । निर्वाण न्ह्योने थ्यंक वल ।

१६४. हे तात ! छलपोलयागु हे सहयोग दया तिनि भगवान् बुद्ध जिमित (मिसापित) प्रव्रज्या बियेगुलि स्वीकृति (=अनुजानि) बिया बिज्यात । यो पुता ! मन लिचीके मते (=मा पुत्त विमनो होहि) छलपोलयागु परिश्रम सफल जुल ।

१६५. न्हापान्हापायापिं तैथिक आचार्यपिसं (थःगु जीवन भरं) मफुगु निर्वाणपद (=पदं) यात (बुद्धयागु शासनय्) न्हेदँतिनि दुम्ह मिसामचां हे खंका काल ।

१६६. छपिसं बुद्ध शासनयात रक्षा याना बिज्याहूँ । थ्व छपित अन्तिमगु दर्शन यानागु जुल । यो पुता ! जि आः अन वनेत्यना गन वपिं खनेदैमखुत ।”

१६७. न्हापा वस्पोल लोकाग्र नायकया धर्मदेशना याना बिज्याइबले गबलें गबलें हाछ्युं वलकि वस्पोलप्रति अनुकम्पाया कारणं याना जिं थथे धका सुवा (=आसीसवाचं) बियेगु खः ।

१६८. हे महावीर (तचोतं वीरम्ह) ! चिरञ्जीवि जुया बिज्याय्मा । हे महामुनि (तःधम्ह मुनि) ! फुक लोकयात उपकार ज्वीकेत (=अत्थाय) कल्पधकं म्वाना बिज्याय्मा । छलपोल अजरामर (बुन्हाज्वीम्वाम्ह, सीम्वाम्ह) जुया बिज्याय्मा ।

१६९. जिं अथे धया च्वनाबले वस्पोल बुद्ध जितः थथे धया बिज्यात - हे गौतमी ! बुद्धयात प्रार्थना याय्गु थथे मखु । आमथे छं याथें याय्गु मखु ।’

१७०. अले जिं हे सर्वज्ञ (सकतां स्यूम्ह) ! तथागतयात गुकथं प्रार्थना याय्माःले ? बुद्धयात गुकथं प्रार्थना मयाय्गुले ? जितः कना बिज्याहूँ ।’ धका धया ।

१७१. (अले वस्पोलं थथे धया आज्ञा जुया बिज्यात -) ‘वीर्यं (कोसिस) याय्गुलि मन तथा, न्त्याब्बले क्वातुक्क पराक्रम याना च्वनेगु, श्रावकपिंतं छधि-छपाय् याना तयेत स्वया च्वनेगु । थथे याय्गु तिनि बुद्धपिंतं (उचितगु) प्रार्थना यागु ज्वी ।’

१७२. अनलि जि थः च्वनेगु थासय् लिहाँ वना याकःचा च्वना थथे धका विचार यानागु मने ल्वीकागु खः -

'स्वंगु भव (=तिभव, कामभव, रूपभव, अरूपभव) पुला वये धुंकुम्ह वस्पोल भगवान्या थःगु परिषद (थःगु जः) छ्धि छपांय् जुया च्वंगु स्वया च्वना बिज्याये दयेमा ।'

१७३. का ! जि आः परिनिर्वाण जुइगु ई त्यल । लिपाः नुगः मछ्छिका च्वने म्वाक धका चिन्तना याना न्हेम्हम्ह ऋषि (=इसिसत्तम) बुद्ध यागु दर्शन यानालि ।'

१७४. वस्पोल विनायकयात जिं थःगु परिनिर्वाण जुयेगु बख्त त्यल धका बिन्ति याना । अले वस्पोलं (उचितगु समय सीकी धका आज्ञा जुया बिज्यात ।'

१७५. जिगु क्लेशत त्यादके धुंकल । ... । आसव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१७६. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१७७. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा, ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१७८. (अले भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात -) 'हे गौतमी ! मिसापिसं धर्मं ध्वीकीगु सम्बन्धय् शङ्गा व विमति (अविश्वास) याना च्वपिं अज्ञानी जनपिनिगु मति (विश्वास/दृष्टि) यात फुकाबीत छं ऋद्धि प्रातिहार्यं क्यं ।'

१७९. अले गौतमी भिक्षुणीं बुद्धं आज्ञा जूथेतुं सम्बुद्धयात वन्दना याना अनेक ऋद्धिप्रातिहार्यं क्यना बिज्यात ।

१८०-१८१. थः छ्महयां तःम्ह जुया नं, तम्हसिया नं छ्महं तुं जुया नं, थः छ्को खने देका नं, खने मदेका नं, (क्यना) बिज्यात । पःखाया ल्यूने नं, पर्वतया ल्यूने नं, गनं हे

मथीक (जुया) बिज्यात । लखे वनेथें पृथ्वीले द्योने च्वनानं, लुकुं बिना नं (क्यना) बिज्यात । बँय् न्यासिवनेथें लख्य् नं छफुति हे मप्याक न्यासिना (क्यना) बिज्यात ।

१८२. भंगःतथें आकाशय हे व्वया नं, च्वना (क्यना) बिज्यात । थःगु शरीरं ब्रह्मलोक थ्यंक नं धाकेय् याना (क्यना) बिज्यात ।

१८३. सुमेरु पर्वतयात चु याना, महामही (पृथ्वी) यात वीकालि छत्र (कुसा) याना उगु कुसां कुया आकाशय् चंक्रमण याना (क्यना) बिज्यात ।

१८४ युगया अन्त्य जुइबले आकाशय् खुम्ह सुर्घो लुया वया ध्व लोक (पृथ्वी), ज्वालालांलां थिना वयालि ध्व पृथ्वीयात क्वेका कुँवेका बीथें याना क्यना बिज्यात ।

१८५. गौतमी भिक्षुणीं गर्जे जुयालि छकोलं हे मुचलिन्द, सुमेरु पर्वत आदियात तूपायगो याना थःगु ल्हातय् म्हूँछिना तया (क्यना) बिज्यात ।

१८६. चन्द्र-सूर्य यात नं थःगु पतिंचा च्वकां त्वपुया (क्यना) बिज्यात । द्वलंद्र चन्द्र-सूर्ययात स्वाँयागु चूरी थें माःहना ल्हवना (क्यना) बिज्यात ।

१८७. प्यंगु महासागरया फुक लः थःगु छपा ल्हातिस कया युगान्तय् थहाँवइगु सुपाँयथेंतुं याना तचोगु वर्षा याना बिज्यात ।

१८८. आकाशय् परिषद सहितम्ह चक्रवर्ती जुजुयागु आकार दयका, अथेहे गरुड, किसी, सिंहपिनिगु रूप दयेका सकसितं थःथःगु तालं गर्जेयाका क्यना बिज्यात ।

१८९. गौतमी भिक्षुणीनं थः याकचां अप्रमेय भिक्षुणीपिं दयेकालि हानं अन्तर्धानं न याना थः याकचांतु जुया भगवान्यात थथे बिन्ती यात -

१९०. "हे चक्षुमान् महावीर ! जि छलपोलया चमाजु खः । छलपोलयागु शासन पूर्वकाम्ह खः । जिं थःगु उद्देश्य (अर्थ=निर्वाण) प्राप्त याये धुन । जिं छलपोलयागु पादय वन्दना याना च्वना ।"

१९१. थुकथं विभिन्न ऋद्धि प्रातिहार्य क्यने धुंका आकाशं क्वहाँ बिज्याना लोकप्रद्योत (भगवान्) यात वन्दना याना गौतमी भिक्षुणी ल्वःथाय् छखेलिक्क फ्यतुना थथे धका बिन्ती याना बिज्यात -

१९२. हे महामुनि ! आः जि जन्मं सच्छिव नीदं थ्यम्ह जुये धुन । हे वीर ! जि म्वाय्गु थुलिं हे गात । हे नायक ! आः जि निर्वाण जुये त्यना ।

१९३. अबले तःसकं बिस्मित चाया च्वपिं सकल परिषदपिसं वस्पोलयात ल्हा बिन्ती याना थथे धका न्यन - हे आर्या ! थुभनं ज्वःमदुगु ऋद्धिपराक्रम छलपोलं छु पुण्य याना लाना बिज्यानागु खः ? (जिमित कना बिज्याहूँ) ।

अले वस्पोलं थथे धका पूर्वचर्या (न्हापायागु चर्या) कना बिज्यात : -

१९४. "थुगु कल्पनसें लखच्छि (सतसहस्स) कल्प न्हापा पदुमुत्तर धयाम्ह जिन (भगवान्) सकतां खंम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

१९५. जि उबले हंसवती नगरे ज्यावलवः सकतां दुम्ह, तःधंगु, तःजिगु, आपालं धन दुगु अमात्य कुलय् जन्म जुयागु खः ।

१९६. अले गबलें गबलें जि भ्वातितं सहित बौनापं याना यक्को परिवारपिं जाना वस्पोल तःधंम्ह मनु (नरासभ/ भगवान्) थाथाय् वनेगु खः ।

१९७-१९८-१९९-२००. इन्द्रं वाःवयेकी थें धर्मया वाः गाकिम्ह (धम्ममेघ), आस्रव मदये धुंकुम्ह, सरद ऋतुया निभाद्योथें चाकःछिं रश्मि दया जहाँ थीम्ह भगवान्यात खना; हानें वस्पोलयागु बाँलागु वचन (सुभासितं) न्यना वस्पोल नरनायकं (भगवान्) थःचमाजु भिक्षुणीयात अग्र स्थानय् तथा बिज्यागु खना जिगु मन लयताल । अले छ्वाःतक अज्यागु हे नक्सां आपालं प्रत्ययत तथा संघसहित मनुखय् तःधंम्ह वस्पोल भगवान् (नरगस्स) यात महादान वियालि उबले हे वस्पोलयागु पालिखय् भ्वसुना उगु अग्रस्थान प्रार्थना यानागु जुल ।” अनलि न्हेम्हम्ह ऋषिं (पदुमुत्तर भगवान्) थथे धका तःधंगु परिषदया न्ह्योने आज्ञा जुया बिज्यात -

२०१. “थौं गुम्हसिनं संघसहित लोकनायकयात छ्वाःयकं भोजन याकल, उकियागु फलया वर्णन याय् । छिमिसं जिगु वचनयात बांलाक न्यौं -

२०२. थनिं लखछि कल्पलिपा ओक्काक राजकुलय् बूम्ह गोत्रकथं गोतम धयागु नाम्ह शास्ता लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइ तिनी ।

२०३. थुम्ह उपासिका वस्पोलयागु धर्मय् वस्पोल शास्ताया (पर्याय्) धर्मया पाखेम्ह सन्तान जुया धर्मया अंश काइम्ह गौतमी धयाम्ह श्राविका जुइतिनी ।

२०४. थुम्ह उपासिका वस्पोल (गौतम) भगवान् बुद्धया जीवनयात विचाःयाइम्ह चिरमां/चमां जुया भिक्षुणीपिं मध्ये थकालिम्हयागु (रात्रज्ञ) अग्रस्थान लाना काइ तिनी ।”

२०५-६. उगु भविष्यवाणी न्यना प्रमुदित जुया जीवनभरतक वस्पोल (पद्मोत्तर) जिन भगवान्यात प्रत्ययद्वारा सेवा यानागु जुल । अनलि च्युत जुया जि मेपिंस्वया भिगु अंगं उत्तमम्ह जुया सकतां इच्छा पूर्ण जुइगु । तावतिंस देवलोकय् जन्म जूवना ।

२०७-८. जि रूप, शब्द, गन्ध, रस, स्पर्श, आयु, वर्ण, सुख, यश व आधिपत्यद्वारा विशेषं भ्रुःधाम्ह मिसा जुयालि इन्द्रया जहान जुयागु जुल ।

२०९. जि संसारय् चाचाहिला जुजुं कर्मयागु वायुबलं कासि जुजुयागु राज्यस छगु दास गामय् जन्म जुल ।

२१०. उबले उगु गामय् न्यासम्ह दासत (च्योभ्वातिंत) दुगुलि मध्ये दकले थकालिम्ह दासया जहान जूवनागु जुल ।

२११-१२. छन्हु उगु दासगामय् न्यासम्ह स्वयम्भूपिं (थःथम्हं ज्ञानलापिं/प्रत्येक बुद्धपिं) भिक्षा फवनेत द्वाहां बिज्यात । वस्पोलपित खनालि प्रसन्न जुया सकलसिया थःथःभातसहित मिसा पासापिं जाना उमि नायो जुया न्यासःगु कुटी दयेका बिया प्यलायंकं उपस्थान याना (=सेवा याना) त्रिचीवर दान यानागु जुल ।

२१३. जिपिं सकलें अनं च्यूत जुयालि तावतिंस भवनय्
जन्म जूवना । थ्व अन्तिमगु जन्मय् जिपिं देवदह नगरय् जन्म
जुयागु जुल ।

२१४. जि ब्वाया नां अब्जन शाक्य खः, माँया नां
सुलक्षणा खः । लिपा जि (इहिपा याना) कपिलवस्तुयाम्ह
शुद्धोदन (जुजु) यागु छें वनागु खः ।

२१५. मेपिं शाक्यतयेगु कुलय् जन्म जूपिं पासापिं
(इहिपाः याना) शाक्य तयेगु छें हे वीपिं जुल । जि मेपिं मिसात
स्वया तःजिम्ह जुया भगवान् (जिन) यात लहिनाम्ह जुयागु
खः ।

२१६. जि कायं अभिनिष्क्रमण (छें तोता) वना वद्ध
नायक जुया बिज्यात । अनलि न्यासः मिसापिं ब्वना जि नं
(वस्पोलयाथाय्) प्रव्रजित जुयागु जुल ।

२१७-८. धैर्य बल्लापिं (क्वातुपिं) मिसापासापिं
शाक्यनिपिं सकल नापं जिं शान्ति सुख (निर्वाण) लाये धुन ।
गुपिं न्हापायागु जन्मय् जिमि मिजं जुया वःपिं खः, जिमि
नापनापं तःधंगु पुण्यकार्य याना प्रसन्न जुया वःपिं खः सुगत
(भगवान) यागु अनुकम्पाद्वारा आः वस्पोलपिसं नं अर्हत्त्व
लाना कया बिज्यात ।

२१९. उबले हे मेपिं गुलिं भिक्षुणीपिं आकाशय् (ब्वया)
थहाँ बिज्याना नगुतथें ऋद्धिं पिलिपिलिं थिना बिज्यात ।

२२०. तःसकं ज्या सःम्ह, लुंयागु ज्यायाइम्ह लुंकःमिं
अनेक प्रकारयागु तिसात ब्वइथें वस्पोल भिक्षुणीपिसं नं न्हापा
न्हापायागु पुण्यबलं अनेक प्रकारया ऋद्धिं चमत्कारत क्यना
बिज्यात ।

२२१-२. अनेक प्रकारयागु ऋद्धि प्रातिहार्य आपालं
क्यनालि वादिपवर मुनि (=तचोतं बाँलाक खँ कनेसःम्ह
भगवान्) यात व वस्पोलया परिषदयात लय्ताय्के धुंकालि,
आकाशं क्वहाँवयालि न्हेम्हम्हऋषि (भगवान्) यात वन्दना
यानालि मनुखय् अग्रम्ह (भगवान्) याके वचन कयालि
छखेलिक्क फेतुना बिज्यात ।

२२३. अले वस्पोल भिक्षुणीपिसं भगवान् यात बिन्ती
यात - 'गौतमी भिक्षुणी ताकालंनसें जिमि उपरे अनुकम्पा
तया बिज्याइम्ह खः । वस्पोलयागु पुण्य प्रतापं हे जिमिसं नं
आश्रवक्षय लानागु खः ।

२२४. जिमिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुंकल । जिमिगु
भव-तृष्णात फुकं हानंसें ल्येहेदने धुंकल । किसिं चिखि (बन्धन)
यात चफुना स्वतन्त्रं च्वनीथेजिपिं अनाश्रवी (=आश्रव मदये
धुंकुपिं) जुया च्वने धुन ।

२२५. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । स्वंगु
विद्या लानाकया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२२६. जिमिसं प्यंगु प्रतिसम्भदा, च्यागु विमोक्ष व
खुगु अभिञ्जा खंका (=साक्षात्कार याना) बुद्धयागु शासन पूर्वके
धुन ।

२२७. हे महामुनि ! आः दिव्यश्रोत आदि ऋद्धि त नं
जिमिके दु । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं जिमिके दु ।

२२८. जिमिसं न्हापान्हापाया जन्मयागु खँ (पूर्वेनिवास)
नं स्यू । दिव्यचक्षु छर्लंग याना तये धुन । फुक आश्रवत
फुकेधुन । जिपिं हान जन्म काय म्वाल ।

२२९. हे महावीर ! जिमिके अर्थ, धर्म, निरुक्ति तथा प्रतिभाण धयागु प्यथी ज्ञान नं छलपोलयाथाय् वया लाना काये धुन ।

२३०. हें नायक ! छलपोलं थःगु मैत्री चित्तं जिमित खंका बिज्यागु दु । हे महामुनि ! आः जिमित परिनिर्वाण जुयेत वचन बिया बिज्याहूँ ।”

२३१. जिनं (भगवान्) धया बिज्यात – “जिपिं निर्वाण जूवने त्यना धाःपित आः मेगु जिं छु धाय्गु ? छिमिसं स्वया गथे याय्माःगु खः, या ।”

२३२. अनंलि गौतमी सहित उपिं भिक्षुणीपिं जिन (भगवान्) यात वन्दना यानालि आसनं दना ल्याहां बिज्यात ।

२३३. वस्पोल वीर लोकग्न नायक (भगवान्) सम्यक्सम्बुद्ध आपालं लस्करनापं चिरिमाँया ल्यू ल्यू बिज्याना वस्पोलयागु कोठाया लुखा थ्यंक्क तःबिज्यात ।

२३४. अन मेमेपिं भिक्षुणीपिं सहित गौतमी भिक्षुणी लोकबन्धु (भगवान्) यागु तुतिपाली वन्दना याना थथे धया बिज्यात : – “थ्व दकले लिपायागु वन्दना खः ।

२३५. लोकनाथ (भगवान्) यागु दर्शन याय्गु थ्व अन्तिमगु जुल । थनंलि लिपा आःहानं गुबलें छलपोलयागु स्वाः जिं खनिमखुत ।

२३६. हानं हे वीर ! लोकय् अग्रम्ह ! छलपोलयागु नाइसे च्वंगु तुतिपालि वन्दना याय्गु, स्पर्श याय्गु नं दइ मखुत । थौं जि निर्वाण ज्वीत्यना ।

२३७. अले भगवानं धया बिज्यात – 'यथार्थं धर्मयात
बांलाक खंके धुंकुम्हसित थ्व रूप्य् आशाक्ति गनं दइ । थुपिं
फुकं संस्कृत हे खः । सकतांफुक थःमं धयाथें मदुगु जक खः ।'

२३८. गौतमी भिक्षुणी मेमेपिं भिक्षुणीपिं नापं भिक्षुणी-
निवासय् थ्यंक बिज्यानालि अन वस्पोल तःधंगु आसनय्
मुलपति ध्याना फ्यतुना बिज्यात ।

२३९. थुगु जुयावंगु खँ न्यना उबले बुद्ध शासनयात
माया याइपिं उपासिकापिं अन वना वस्पोलयागु तुतिपालिस
वन्दना यात ।

२४०. इपिं अन गसि तोधुगु लताथें शोक याना बें गो
गोतुला ल्हातिं नुगपातय् दाया दाया बिलाप याना थथे धाल –

२४१. "जिमित शारण बीम्ह हे नाथ ! जिमित तोता
छलपोल निर्वाण जुया बिज्याय्मतेनि । जिपिं सकसिनं छ्यौं
भवसुना (वन्दनायाना) थ्व खँ याचना याना च्वना ।"

२४२. इपिं मध्ये श्रद्धा व प्रज्ञाय् तःजिमह नायोम्ह
उपासिकायागु छ्यने उसि उसियाना गौतमी भिक्षुणीं थथे धया
बिज्यात –

२४३. "हे मय्जुपिं । मारयागु बन्धनय् लाना शोक
याय्मते । संस्कृत वस्तुत फुकं अनित्य हे खत । सकतां
चलाचल बस्तुत अन्तय् वियोग जुया फुइगु खत ।"

२४४. अनलि इमित तोता गौतमी भिक्षुणी उत्तमगु
प्रथम, दुतिय, ततिय व चतुर्थ ध्यानय् मन तया बिज्यात ।

२४५. वस्पोलं क्रमशः आकासायतन, विञ्जाणआयतन, आकिञ्चञ्जायतन, नेवसञ्जानासञ्जायतन ध्यानय् मन तथा बिज्यात ।

२४६. हानं प्रतिलोमकथं ध्यानय् मन ततं प्रथम ध्यानय् क्वहाँवना अनं हानं चतुर्थं ध्यानय् मन तथा बिज्यात ।

२४७. चतुर्थध्यानं दना वस्पोल गौतमी भिक्षुणी मतया जःथेँ छुं ल्यं मदयेक निर्वाण जुया बिज्यात । उबले हे तःचोतं भुखाय्ब्वल । आकास न्हासला नं त्वल ।

२४८. उबले आकासय् दुलक (दुन्दुभि) थथमं न्याल । देवतापिं ख्वयाहल । आकासं स्वाँवाःगात । तचोतं वाःगागु थेँ हे जुल ।

२४९. उबले सुमेरु पर्वत नं प्याखंमो दबुली प्याखं ल्हुइथेँ प्याखँप्याखं ल्हुया सना हल । समुद्र नं शोक चाया ततसकं हालाहल ।

२५०. उबले अन देवतापिं, नागपिं, असुरपिं ब्रह्मापिं नं उद्विग्न जुया (=हरेश चाया) थथे धका हाल - "थुम्ह गौतमी भिक्षुणी मदया वंथेँतुं दक्को संस्कार अनित्य हे खः ।

२५१. शासनया सेवा याइपिं, न्हापा जितः चाह्वीक च्वनीपिं इपिं (भिक्षुणीपिं) उपादान मदुपिं जुया मतप्वाःथेँ (दीपच्चिविय) निर्वाण जुया वन ।

२५२. "अहो ! नापं च्वनेगु (योगा) धयागु नं बाया वना फवीगु जुया च्वन । अहो ! फुक संस्कार अनित्य हे जुया च्वन । अहो ! म्वाना च्वनेगु धयागुया अन्त नं विनाशद्वारा हे

ज्वीगु जुया च्वन ।" धका धका सकसिनं विरह याना हाला च्वन ।

२५३. उबले अन देवतापिं, ब्रह्मापिं ऋषि सप्तम (भगवान्) याथाय वना ईव्योकथं, लोकपरम्पराकथं थःथःगु कर्तव्य ज्यायाःवंगु जुल ।

२५४. उबले भगवान् शास्तां श्रुतसागर (आपालं धर्मया खँ न्यनातःम्ह) आनन्द स्थविरयात सःता थथे धया बिज्यात : - हे आनन्द ! छ वना भिक्षुपिंत मां निर्वाण जूगु खँ निवेदन याः ।

२५५. अनलि वना आनन्द तंम्ह आनन्दभिक्षुं मिखाय् दंक ख्वबि तया खाखातूगु सलं थथे धका धया बिज्यात : - हे भिक्षुपिं ! छलपोलपिं मू बिज्याहूँ ।

२५६. पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण न्ह्याथाय् च्वना बिज्यापिं जूसां सुगत-ओरस (काय्) जुया बिज्यापिं छलपोल भिक्षुपिसं जिगु खँ न्यना बिज्याहूँ ।

२५७. मुनि (भगवान्) यागु अन्तिम शरीरयात थःगु दुरु त्वंका लहिनातःम्ह गौतमी भिक्षुणी निभाद्यो ल्वीवं नगुत बिना वनीथें परिनिर्वाण जुया बिज्यात ।

२५८. बुद्धमाता धका नांदंम्ह गौतमी (भिक्षुणी) उगु थासय् थ्यंक बिज्यात गन वनेवं पंचनेत्रंम्ह नायकं हे खंके फइ मखुत ।

२५९. आः सुयासुया सुगतप्रति श्रद्धा दु, सुया सुया महामुनिप्रति प्रेम दु, छलपोल सुगतया ओरसपिसं बुद्धमातायात सत्कार याना बिज्याहूँ ।"

२६०. थथे धका धाःगु न्यना तातापाक च्वपिं भिक्षुपिं हे नं गुलिं बुद्धयागु प्रभावं, गुलिं थःथःगु ऋद्धियागु प्रभावं याना याकनं हे उगु थासय् थ्यंक बिज्यात ।

२६१. मुक्कं हे लुंयागु दयेकातःगु, न्ह्याइपुसे च्वंगु कूटागार (खट) या दुने खाता लाया उकि गौतमी भिक्षुणीया सीम्हयात गोत्वीकूगु जुल ।

२६२. उगु कूटागारयात प्यम्ह लोकपाल देवतापिसं जाना कुबिया यन । उगु कूटागार खटयात पालंपाः शक्र (इन्द्र) आदि देवतापिसं नं कुबिया यंगु जुल ।

२६३. शरद कालया निभाद्योथे भःभः धाःगु बाँलागु उनगु (वर्णगु), विश्वकर्मा निर्माणयागु इपिं कूटागार खःत नं न्यासःगु हे दुगु जुल ।

२६४. भिक्षुणीपिंगु शव गोत्वीका तथा तःगु उपिं खःत छसिकथं चोपिनिगु बोहलय् दिका कुबिया यंगु जुल । (=जात्रा याना यंगु जुल ।)

२६५-६. खःत फुक न्यंक फुसे इलां प्यना तःगु जुल । नगुत, चन्द्र, सूर्य आदिया चित्रत लुरंगं च्वयातःगु दुगु पताःत यक्को दयेक च्वये थद्धवया ब्वयेकातःगु दुगु जुल । बैय् थी थी स्वाँयागु प्वाँय् यक्को दया च्वन । आकासया सिथे सिथे पलेस्वां व्वस्वया च्वन ।

२६७. उबले चन्द्र व सूर्य निम्हं लुया च्वन । नगुत नं थिना च्वन । सूर्य तिन्हिनय् हे थ्यना च्वंगु जूसां तानो मजुसे तिमिलार्थे (सिचु) जुया च्वंगु जुल ।

२६८. देवतापिसं दिव्य गन्ध, दिव्यमाला, दिव्यसंगीत, दिव्यबाजागाजात, दिव्यनृत्य व दिव्यसंगीतं पूजा यात ।

२६९. जात्रायाना यंकाच्चंगु निर्वाण जूम्ह बुद्ध-मातायागु शव यात नाग, असुर, ब्रह्मापिसं नं थथगु बल अनुसारं पूजायात ।

२७०. निर्वाण जुया बिज्यापिं सुगतया म्थ्यायपिंगु (ओरसा) शव न्ह्यो-न्ह्यो तया बुद्धयात ल्ह्यूम्ह (बुद्धपोसिका) गौतमीयागु शवयात सत्कारपूर्वक ल्यू ल्यू यंकूगु जुल ।

२७१. थुगु शव जात्राय् द्योपिं, मनूत, नाग, असुर ब्रह्मा आदिपिं न्ह्यो-न्ह्यो वना च्वनसा श्रावकपिं सहित बुद्ध माँयागु पूजाया लागि ल्यू ल्यू बिज्याना च्वंगु जुल ।

२७२. बुद्ध परिनिर्वाण जूबले हे थन्यागु धुमधामं भ्रुधायक शवयात्रा मजू । गौतमी भिक्षुणीयागु परिनिर्वाण जूबले तचोतं हे आश्चर्य जनककथं शव-यात्रा जूगु जुल ।

२७३. सारिपुत्र आदि भिक्षुपिंगु व बुद्धयागु निर्वाण जूबले सुं हे बुद्ध ल्यू-ल्यू बिज्यागु मदु । तर गौतमी भिक्षुणी निर्वाण जुया बिज्याबले वस्पोल बुद्ध व सारिपुत्रादि (अग्रश्रावकपिं) नं ल्यू ल्यू बिज्यागु दु ।

२७४. आपालं चितात दयेका उखें थुखें नस्वाचूं ह्वला उपिं फुकयात नस्वाः वेकाः लि उपिं चिताखय् शवत दिका छ्वयेका छ्वत ।

२७५. उबले गौतमी भिक्षुणीयागु शवया मेमेगु फुक्कं भाग सिंपंय् च्याना खरानी जुल । क्वें जक बाकि ल्यन । उबले आनन्द स्थविरं संवेजजनक वचन ल्हाना थथे धया बिज्यात -

२७६. “गौतमी भिक्षुणी निधन जुया बिज्यात ।
वस्पोलयागु शरीर नं भष्म जुये धुंकल । थुकिं बुद्ध नं तामदुवहे
निर्वाण जुया बिज्याइतिनि धका क्यन ।”

२७७. अनलि बुद्धयागु वचन अनुसार आनन्द स्थविरं
गौतमीयागु पात्रय् जायक गौतमी भिक्षुणीयागु अस्तु तया
भगवान्‌यात चढे याना बिज्यात ।

२७८-९. उगु अस्तु-पात्र ल्हातय् कयालि ऋषिसप्तम
बुद्ध थथे धया बिज्यात – “तचोतं बल्लागु तःमागु सिमा दया
च्वंगुलि अनित्य जुया तःधंगु कचा त्वधुला हाया वनिथे थौं
भिक्षुणीसंघयात तोता गौतमी भिक्षुणी परिनिर्वाण जुया
बिज्यात ।

२८०. अहो आश्चर्य खः । जिम्ह मां निर्वाण जुया
बिज्याना शरीर धातु जक ल्यन नं जिगु मनयात छुं हे दुःख व
परिदेव मजु ।

२८१. संसार सागरं तरे जुये धुंकुम्ह, सन्ताप तापाके
धुंकुम्ह गौतमी भिक्षुणी याउँसेच्वंक परिनिर्वाण जुया
बिज्यागुलि सुनानं चिन्ता काये मज्यू ।

२८२. हे भिक्षुपिं ! वस्पोल गौतमी भिक्षुणी पण्डितम्ह
महाप्रज्ञावान्‌म्ह, तःधंगु (पुथु) प्रज्ञा दुम्ह खः । भिक्षुणीपिं मध्ये
दकले थकालीम्ह (रत्तञ्जू) खः धका छिमिसं सीकी ।

२८३. वस्पोल ऋद्धि क्यनेगु नं याय्‌फुम्ह, दिव्य श्रोत
व मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह खः ।

२८४. वस्पोलं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ (
पुब्बेनिवास) नं स्यू । दिव्यचक्षुं नं बांलाक खँ । वस्पोल आश्रव

फुकं फुइ धुंकुम्ह खः । वस्पोल आः हानं मेगु जन्म काइ मखुतम्ह खः ।

२८५. वस्पोल अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाण प्यंगुलिसनं छर्लग्ग ज्वीक थूम्ह खः । अथे जुया वस्पोलं शोक याय्माःगु कारण मंत ।

२८६-७. दिनिदिनि च्यागु मियात तःफिगु नंपातां ल्हाकेवं मि ख्वाउंयावंगु गन वन धका सीके फइमखुगु थेतुं हे काम-बन्धनं तरे जुये धुंकुपिं, विमुक्त जुये धुंकुपिं अचल सुख (निर्वाण) लाये धुंकुपिं (आर्यपिंगु) गति नं सीके फइ मखु । (थन वन धका धाय्गु हे मरु ।)

२८८. अथे जुया हे भिक्षुपिं ! छिपिं थःगु तुतिं हे च्चीफेकी (आत्मदीप जुइगु स्वः) स्मृतिप्रस्थानयात बाँलाक खँका न्हेगु बोधि-अंगयात भावना याना दुःखया अन्त याः । (दुःख मदेका छ्वः ॥)"

महाप्रजापति गौतमी भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

महाप्रजापतिगौतमीथेरी अपदान न्हेगुगु न्वचाल ।

८. खेमाथेरी अपदान

२८९. थनिं लखच्छि (सतसहस्स) कल्प न्हापा फुक्क सकतां मिखां खँम्ह (=सब्बधम्मेषु चक्खुमा) पदुमुत्तर नां जुया च्वंम्ह जिन नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२९०. जि उबले हंसवती नगरय् च्वंम्ह छम्ह साहुया कुलय् (सेट्टिकुले) जन्म जुया यक्को ज्वाराज्वारा थीगु तिसावसः ह्योम्ह जुया व वडो सुखं च्वं च्वनागु खः ।

२९१. जि वस्पोल महावीर (भगवान्) या थाय् वना धर्मदेशना न्यनालि मन खुशि याना वस्पोल जिनयागु शरण वनागु जुल ।

२९२. माँबौयाके वचन कया जिं श्रावकपिं सहित विनायक (भगवान्) यात निमन्त्रणा याना छ्वाःतक्क भोजन दान बियागु जुल ।

२९३. उगु छ्वाः बितेजूबले वस्पोल नरसारथिं (भगवानं) महाप्रज्ञावान्पिं मध्ये नं श्रेष्ठम्ह भिक्षुणी छम्हसित एतदग्ग पदय् तथा बिज्यात ।

२९४. व खँ न्यना मन लयताया बँय् गोतुल । जिं नं वस्पोल महाऋषि (भगवान्) या न्ह्योने उगु हे पद लाय् दयेमा धका आशिका याना पूजा याना ।

२९५. अनलिं जितः वस्पोल जिन (भगवानं) धया बिज्यात — “संघसहित जिके (भगवानयाके) प्रार्थना यागु थ्व अप्रमेयफल दुगु छंगु कामना सिद्ध जुइ ।

२९६. थनिं लखछि कल्पलिपा ओक्काक राजकुलय् जन्म जूम्ह गोत्रकथं गौतम नाम्ह शास्ता थ्व लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइतिनी ।

२९७. थुम्ह उपासिका वस्पोलयागु धर्मया अंश काइम्ह धर्मया पाखें म्हायम्ह जुया एतदग्गपद लाना काइम्ह खेमा नाम्ह भिक्षुणी जुइ तिनी ।”

२९८. उगु हे बाँलागु कर्म व चेतनां याना मनुष्यदेह त्वःतालि जि तावतिस भवनय् जन्म जूवनागु जुल ।

२९९. अनं त्वःता यामा देवलोकय् जन्म जूवना । अनं नं हानं तुसित भुवनय् जन्म जूवना । अनं नं हानं निम्मानरति व अनं हानं परनिर्मित वसवत्तिपुरे (देवलोकय्) जन्म जूवना ।

३००. उबले यानागु कर्मयागु प्रभावं याना जि गन गन जन्म जूवना अन अन हे च्वपिं जुजुपिनिम्ह महारानीयागु पद लाना कयागु जुल ।

३०१. अनलि मनुष्यलोकय् वया चक्रवर्ती जुजुपिनिम्ह, मण्डलया जुजुपिनिम्ह महारानीयागु पद लाना कयागु जुल ।

३०२. देवलोकयागु व मनुष्यलोकयागु सम्पत्ति अनुभव यायां फुकथासय् नं सुख भोग यायां अनेक कल्प हिला जुयागु जुल ।

३०३. थनिं ग्वीछ्गु कल्प न्हापा सकतां बाँलाक खँम्ह (सब्बधम्मविपस्सको) स्वये हे यइपुम्ह विपस्सी नाँम्ह लोकनायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

३०४. नरसारथी जुया बिज्याकम्ह वस्पोल लोकनाथया सम्मुखस वना वस्पोलं धर्मदेशना याना बिज्यागु प्रणीतगु धर्म न्यनालि जि छँ तोता प्रव्रजित (भिक्षुणी) जुयागु जुल ।

३०५. वस्पोल वीर (भगवान्) यागु शासनय् भिदोल दँतक ब्रह्मचर्य पालन याना मेहनती (=युक्तयोगी) व आपाल सःस्यूम्ह जुयागु जुल ।

३०६. प्रत्ययाकार बांलाक स्यूम्ह, प्यंगु सत्यस विशारदम्ह, बांलाक देशना यायगुलि निपुर्णम्ह जुया शास्तायागु शासनयागु सेवा याना (पालन याना) गु जुल ।

३०७. अनलि च्यूत जुयालि तुषित भवनय् यशदुम्ह जुया उत्पन्न जुयागु जुल । न्हापा ब्रह्मचर्य पालय् यानागुया फलं अन जि मेपितं त्याकिम्ह जुल ।

३०८-९. जिन शासनय् लगे जुयागु उगु हे कर्म याना जि जन्म जूजूथाय् यक्को सम्पत्ति दुम्ह, तःमिम्ह (महर्द्धना), सःस्यूम्ह (मेधाविनी) शीलवानम्ह, परिवार अनुयायी थःमं धयाथें दुम्ह जुयागु जुल । जि थःभातयागु मनयात योम्ह जुया सकतां सम्पत्ति अःपुक हे प्राप्त याइम्ह जुयागु खः ।

३१०. जिं यानागु उगु धर्माचरण (परिषत्ति) यागु बलंयाना जिं गुलि नं भात (भत्ता) नाप च्वंना उपिं मध्ये सुनानं हे जितः अनादर याका च्वने म्वालः ।

३११. थुगु भद्रकल्पय् कोणागमन नांम्ह महायशवान्म्ह ब्रह्मबन्धु तसकं सःस्यूभिं मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

३१२-१३. उबले हे वाराणसी नगरय् तःमिगु (सुसमिद्ध) कुलय् जन्म जूपिं जिपिं धनञ्जानी, सुमेधा व जि याना स्वम्ह म्थ्याय्मचापिं जाना द्वलंद्द भिक्षुपितं सङ्घाराम दान बियागु जुल । बुद्धप्रमुख द्वलंद्दः भिक्षुपितं उदेश्य याना जिमिसं विहार नं देका बिज्यागु जुल ।

३१४. अनं च्यूत जुयालि जिपिं सकलें तावतिस (देवभवनय्) जन्म जूवनागु जुल । अनं नं मनुष्य लोकय्थेंतुं हे यशद्वारा अग्रत्व प्राप्त यानागु जुल ।

३१५. थुगु भद्रकल्पय् हे ब्रह्मबन्धु जुया बिज्याम्ह महायशवानम्ह, तसकं सःस्यूपिंमध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) गोत्रकथं 'काश्यप' नाम्हह बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्यात ।

३१६. वस्पोल महाऋषि (भगवान्) या उबले उत्तमगु वाराणसी नगरय् च्वम्ह किकी नाम्ह मनूतये मध्ये तःधम्ह कासिराजा उपस्थाक (दाता) जुया च्वन ।

३१७. जि उबले वस्पोल जुजुया समणी नाम्ह जेथिम्ह म्हायाय् जुयागु खः । वस्पोल जिनाग्र (भगवान्) यागु धर्मदेशना न्यना प्रव्रजित जुइमास्ते वल ।

३१८-२०. तर जिमि बौन स्वीकृति बिया मदिल । अले जिपिं नीदोदं तक्क थःछें हे च्वना टुटे मज्जीक कौमारी ब्रह्मचर्यं पालय् याना सुखं जीवन हना बुद्धयागु उपस्थानय् लगय् जुया प्रमुदित जुया च्वनापिं न्हेम्ह म्हायाय्मचात समणी, समणगुत्ता, भिक्खुनी, भिक्खुदायिका, धम्मा व सुधम्मा नापं याना न्हेम्हम्ह संघदायिका खः ।

३२१. आः थुगु जन्मय् जि (क्षेमा), उप्पलवण्णा, पटाचारा, कुण्डला (कुण्डलकेसी), किंसा, धम्मदिन्ना, व न्हेम्हम्ह विसाखा जुया जन्म जूवयागु जुल ।

३२२. वस्पोल नरादिच्चं (भगवानं) गुबलें अद्भुत (धर्म), गुबलें महानिदान सुत्त देशना याना बिज्यागुयात न्यना उकियात बाँलाक अध्ययन मनन यानागु जुल ।

३२३. व हे भिंगु कर्म व भिंगु चेतनां प्रार्थना यानागुलिं याना मनुष्यदेह तोतालि तावतिस देवभवनय् जुन्म जूवनागु जुल ।

३२४. थ्व दकले लीपायागु जन्मय् जि साकल नगरय् भद्र राष्ट्रया जुजुया साप योम्ह (मनापा) प्रियम्ह म्थ्याय्मचा जुयागु खः ।

३२५. जि जन्म ज्वीवं उगु नगरय् शान्ति (खेम) जूगु जुल । उगु गुणया कारणं जिगु नाँ खेमा (क्षमा) धयागु जुल ।

३२६. जि रूप-लावण्य बांलाना ल्यासे जुयेवं जिमि बौ नं बिम्बिसार जुजु नाप इहिपा याना बिया दिल ।

३२७. जि अन वेकः (बिम्बिसार) जुजुया योम्ह जुया च्वना । जि थःगु रूपयात जक बिचाः याइम्ह जुया च्वना । रूपयागु दोषजक कनीम्ह धका सम्भेजुया जि महादयालु (भगवान्) याथाय् मवंसे च्वनागु जुल ।

३२८. अले बिम्बिसार जुजुं जितः अनुकम्पा तया (उपकार याय्गु इच्छां) वेलुवन (विहार) यागु वर्णन याका गायकपिंत म्ये हायके बिया जित थथे न्यकल -

३२९. "सुगत (भगवान्) च्वना बिज्याइगु न्त्याइपुसे च्वंगु थाय् वेलुवन मखंम्हसिनं नन्दनवन (बांलागु बगैचा) खना धका धाय् थाय् मरु धयागु जिमिगु भनाइ खः ।

३३०. गुम्हसिनं नरनन्दन (भगवान्) न्त्याइपुक च्वना बिज्याइगु वेणुवन खनी वं देवराज इन्द्रयागु न्त्याइपुगु नन्दन वनयात बांलाक हे खंगु जुइ ।

३३१. इन्द्र प्रमुख देवतापिं नन्दन वन तोता पृथ्वीले क्वहाँ वया न्त्याइपुगु वेणुवन खनीबले आश्चर्यं ताया स्वये गात धयागु हे दइ मखु ।

३३२. जुजुयागु पुण्यं उत्पन्न जूगु बुद्धयागु पुण्यं
छाय्पियातःगु वेणुवन बगीचायागु पूर्वक बयान सुनां याय् फइ
धका ?

३३३. थुकथं भःभः धाःगु वेणुवनयागु बयान न्यना
जिगु न्ह्याय्पं हे याउँसे च्वन । उकिं उगु वन चाह्यूवनेत
जुजुयाके वचन पवना ।

३३४. अले जुजुं उगु वन स्वयेत आयबूम्ह जित यक्को
परिवार नापं थथे धका उगु वनय् छ्वया बिज्यात -

३३५. “हे महाभाग्यवती । ज्यू सो हुं । मिखायात
याउँसे च्वकिगु (नेत्ररसापनं), न्ह्याबले सिरि शोभां जाया च्वंगु
सुगत (भगवान्) यागु रश्मिं खयाच्वंगु उगु बगीचा स्वये बहःगु
खः ।”

३३६. जि वस्पोल मुनि (भगवान्) गिरिव्रज नगरय्
भिक्षा पवनेत पिहाँ बिज्याबले लाक्क (= भगवान् वेणुवनय्
मरुबले लाक्क) अन वेणुवन स्वयेत द्वाँ वनागु जुल ।

३३७. उबले उगु वेणुवनय् जायक स्वां ह्वया च्वंगु,
नाना प्रकारया भ्रमरगणपिं हाला च्वंगु, कोकिल भंगः तेगु
म्येया तालतालय् प्याखं ल्हुया च्वपिं म्हय्खात दुगु खः ।

३३८. मनुत यक्को मरुगुलिं कालाकुलु हाःस अपाचो
मरुगु, चाहिला स्वयेत यक्को लँ दुगु, (च्वनेगु) कुटि, (मुनेगु)
मण्डप आदिं छाय्पियातःगु, योगीवर (भगवान्) विराजमान
जूगु थाय् (खः) ।

३३९. (अन) चाहिला च्वच्चं जि मति लुल - "जिगु मिखा हे पवित्र (सफल) जुल ।" अन हे ल्याय्म्हम्ह भिक्षु छम्ह ध्यान च्वनाच्चंगु (युत्तं) खना जिं बिचाः याना -

३४०-४१. थथिंज्यागु न्ह्याइपुसे च्वंगु वनय् (विपिने) थुम्ह ल्याय्म्हम्ह, वसन्तया ऋत्तु थें क्यातुगु उमेरयाम्ह, (छ्यनय्) सँ खानातम्ह, चीवरं (संघाटि) (बांलाक) न्ययातःम्ह, भिक्षु विषय सुखयात तोता सिमा क्वय् फ्यतुना ध्यान याना च्वना बिज्यात ।

३४२. जिपिं गृहस्थीतये लागि जा न्हापलाक न्ह्याइपुक (यथासुखं) कामसुख भोग यानालि लिपा बुढाबुढी जुइका जक थुम्ह भिक्षुथें धर्म पालय् याय्माली ।"

३४३. भगवान्पिं सुहे मरु धका मति तथा सुगन्ध युक्तगु जिनालयय् (विहार) गन्धकुटी वनागु जा नकतिनि लुयावःगु निभाद्योथें च्वम्ह भगवान् याउँक फेतुना बिज्याना च्वंगु नाप लात

३४४. जिं अन छम्ह तचोतं बांलाम्ह मिसा छम्हसिनं भगवान्यात पंखां गाय्का च्वंगु खना विचाः याना - "वस्पोल नरासभ (भगवान्) रुक्षम्ह जा मखु खनि । छाक्क खँ ल्हाइम्ह जा मखु खनि ।"

३४५. उम्ह ल्यासे लुंयागु दयेकातःगु थें जहां थीम्ह, मिखा पलेस्वाँथें बांलाम्ह, म्हुतुसी पाकेजूगु धालेया दानाथें ह्याउँसे च्वम्ह, भचा जक स्वसा हे मिखा तथा मनयात याउँसे च्वनी ख्वाःवःम्ह खः ।

३४६-७. लाहा निपां लुंयागु थें च्वम्ह, ख्वापा बांलासे च्वम्ह, दुरूपो निपोनं पलेस्वाँयागु बूथें क्वातुसे च्वम्ह, जँ

गोलाम्ह, ब्वह चक्कम्ह, खम्पा यइपुसे च्वम्ह, बांलाक छायापा तम्ह, ह्याउँसे फिलिमिलि धाःगु वसतं तियातःम्ह, स्वस्व किकि स्वये मगागु रूपम्ह, सकतां तिसावसतं तिया छायाया तःम्ह खः ।

३४८. थथिंज्याम्ह बांलाम्ह ल्यासेयात खना जि मति वल - “अहो ! थुलि बांलाम्ह ल्यासे जिगु मिखां न्हापा गबलें हे स्वये मननि ।”

३४९. अनलि उम्ह ल्यासे बुढिं कया (=जराभिभूता), बांलागु स्यना, स्वा विकृत जुया, वा तोधुया, छ्यौं छगलं सँ तुयुया लाः त्वाल्हां वया च्वम्ह जुया, ख्वाल्य् खिति थाम्ह जुया (=वदनासुचि)।

३५०. न्हायपं खुसिंम्ह, मिखा भ्वइसेच्वम्ह, दुरुपो प्यातां वंम्ह, म्ह-छम्ह ला हये हयेकुंम्ह, म्ह-छम्ह खिपतं हितुमतु हिनातःगुथें च्वंक हिनु खने दुम्ह;

३५१. धुसिल्हुया, तुतां चुया जुइमाःम्ह, गँसी जुया बपिक्वें जक छ्वाँछ्वां वःम्ह जुया, थरथर खाना, गोतुवना, उँ उँ धका हाहाँ ताताहाकः याना सासः ल्हाना च्वन ।

३५२. ध्व खना जिके संवेग उत्पन्न जुल । अदभुत ज्वीक म्हया चिमिसँ हे तितिंस्वात । मति लुल - “धिक्कारका ध्व घचायापुगु (असुचिं) रूपयात नं । गुकि मूर्खजनपिं न्ह्याइपु ताया च्वनी ।”

३५३. उबले हे जिके संवेग उत्पन्न जूगु खंका प्रसन्न जुया बिज्याम्ह सुगतं (भगवानं) थुगु गाथा धया बिज्यात -

३५४. “का स्वः खेमा ! ध्व रोग, फोहर, ध्वगिगु मुनाच्चंगु, च्वनं, क्वं नं न्ह्याबलें ज्वया च्वंगु व अज्ञानीपिसं प्रशंसा याइगु रूप खः ।

३५५. एकाग्र याना बांलाक रूपया अशुभताय चित्तयात थातं तया कायगतास्मृतिस लगे जुया विरक्त (वैराग) भाव बढेयाः ।

३५६. ध्व (पिनेयागु) काय गथे खः अथे हे व दुनेयागु नं खः । गथे व (दुनेयागु) रूप खः अथे हे पिनेयागु नं खः धका सीका दुनेयागु व पिनेयागु कायप्रति दया च्वंगु निगुलिं छन्द (राग) यात तापाका छ्व ।

३५७. अनिमित्तयागु भावना या । मानानुशय यात तोति । मानयात शान्त याय् धुंकालि बांलाक शान्त (उपसन्ता) जुया च्वने फइ ।

३५८. माकःचिया थमं दय्कातःगु जालय् थःतुं तक्यनिथें रागरक्तपिं मनूत नं थःगु हे रागं याना बुये-सियेया श्रोतय् कुतुवनी । थुपिं फुकयात तोथुला, त्यागयाना कामसुखयात तोता अनपेक्षित जुया च्वनी ।”

३५९. अले वस्पोल नरसारथिं (भगवानं) जिगु चित्त उपयुक्त जूगु सीकालि विनय, सुत्तन्त अले महानिदान सूत्रया उपदेश आज्ञा जुया बिज्यात ।

३६०. वस्पोलं कना बिज्यागु उत्तमगु सूत्रान्त (सूत्र)या उपदेश न्यनालि जिं थःगु न्हापायागु जन्मया खं स्मरण याना ।

अन फेतुना न्यना च्वंच्वं हे धर्मचक्षु छल्लंग याना कया ।
(=धम्मचक्षु विसोधयिं)

३६१. उत्तनाघरि हे जि वस्पोल महर्षि (भगवान्) यागु पालिखय् भ्वसुना क्षमा प्रार्थना यायां थथे बिन्ती याना -

३६२. "सकतां खंम्ह (सब्बदस्सी) छल्लपोलयात नमस्कार । करुणा तइम्ह (करुणाकर) छल्लपोलयात नमस्कार । संसारं मुक्तम्ह (तिण्ण संसार) छल्लपोलयात नमस्कार । अमृत बीम्ह (अमतं ददं) छल्लपोलयात नमस्कार ।

३६३. दृष्टियागु ख्वातुगु जालय् लाना च्वंम्ह, कामरागं याना मोहित जुया च्वंम्ह, जितः छल्लपोलं सम्यक् उपायद्वारा विनयी व कोमिलु याना बिज्यात ।

३६४. भोगं विमुक्त जुया बिज्याम्ह छल्लपोलथे ज्याम्ह महर्षि (भगवान्) यात दर्शन याय् मखना सत्वपिं संसार सागरय् महादुक्ख सिया च्वनी (अनुभोन्ति) ।

३६५. लोकया शरण जुया बिज्याकम्ह, चित्त शान्तम्ह (मृत्युयात त्याके धुंकुम्ह) अनन्तगुणं युक्तम्ह छल्लपोल सतिक हे च्वना बिज्यागु (अदूरट्ठं) खःसां दर्शन याःमवयागुया लागि अपराध क्षमा याना बिज्याहुं ।

३६६. थःगु रूपय् जक प्यपुना महाहित (उपकार) यात अहित धका सम्भे जुया वरदान बीम्ह छल्लपोल (भगवान्) या उपरे शङ्का याना च्वनागुया लागि जिगु अपराध क्षमा याना बिज्याहुं ।"

३६७. “अनंलि महाकारुणिक जिंनं (भगवानं) न्यनेयइपुक अमृत जल हा याय्थे थथे धया बिज्यात - आसेनि खेमा ! आसेनि !

३६८. अनंलि खेमा महारानीं भगवान्यात सिरं वन्दना यानालि प्रदक्षिणा (द्योचाहुले) यानालि लिहां वना जुजुयाथाय् वना थथे बिन्ती यात -

३६९. “हे अरिन्दम (शत्रु त्याकीम्ह=जुजु) ! छलपोल याना बिज्यागु सम्यकगु उपायद्वारा जि वेलुवन स्वःवनेगु इच्छा याना वनागु जा निर्वाण दायी (=निब्बानतो?) मुनि (भगवान्) दर्शन दत ।

३७०. मुनियागु वचन न्यनालि रूप खना विरक्त जुये धुन । हे राजा ! यदि छलपोलयात ज्यू ताःसा जि वस्पोल भगवान्यागु शासनय् प्रव्रजित जुये ।”

Dhamma.Digital निगू भाणवार वचाल ।

३७१. अले वस्पोल जुजुं ल्हा बिन्ती याना थथे आज्ञा जुया बिज्यात - “हे भद्रे ! जिगु स्वीकृति दु । छंगु प्रव्रज्या इच्छा सिद्ध जुयेमा ।”

३७२. अनंलि जि प्रव्रजित जुया बाद्धि दुबले हे मतयागु उदय-व्यययात खना जिगु मनय् संवेगु उत्पन्न जुल ।

३७३. फुक्क संस्कारं विरक्त जुया, प्रत्ययाकारयात बालाक स्पूम्ह (कोविदा) जुया, प्यंगु ओघयात पुलालि अरहत्व प्राप्त याना ।

३७४. जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुया, चेतोपरिय आणय् नं अधिकार दुम्ह जुया च्वना ।

३७५. जिं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ (पुब्बेनिवासं) स्यू । दिव्यचक्षु छर्लंग याय् धुन । आश्रव फुक्क क्षीण जुये धुकल । हानं लिपा जन्म नं काय् म्वाल ।

३७६. बुद्धशासनय् च्वने धुकालि अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रातिभाणय् जिगु ज्ञान शुद्ध जुल ।

३७७. जिं विशुद्धीयात बांलाक सिल । कथावत्थुलय् जि विशारद जुल । अभिधर्मया नय (सिद्धान्त) जिं स्यू । जि शासनय् वशी प्राप्तम्ह (तःधम्म) जुये धुन ।

३७८. अनलि छन्हु जिं तोरणवत्थु धयाथाय् कोशलया स्वामि जुजुं न्यंगु निपुण (अर्थपूर्णगु) प्रश्नयागु लिसः यथातथ्य ज्वीक बिया ।

३७९. अनलि जुजुं सुगत (भगवान्) याथाय् वना व हे प्रश्नत न्यन । बुद्ध नं जिं थें हे लिसः बिया बिज्यात ।

३८०. अले वस्पोल जिनं (भगवानं) उगु गुणसम्पत्तिले सन्तुष्ट जुया जितः एतदग्ग पदय् तया बिज्यात ।

३८१. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... आश्रव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

३८२. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... जि बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

३८३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना जि बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

खेमा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

खेमाथेरी : अपदान च्यापुगु व्वचाल ।

९. उप्पलवण्णाथेरी अपदान

३८४. ऋद्धिस पारडगतम्ह उत्पलवर्णा भिक्षुणीं शास्तायागु पालिखय् वन्दना यानालि थथे धया बिज्यात -

३८५. "हे महामुनि ! जि जाति-संसारं (वुये-सिये) तरे जुये धुन । जिं अचलपद (निर्वाण) लाय् धुन । जिं फुक्क दुःखयात फुके धुन ।

३८६. गुलि—नं जिन शासनय् प्रसन्नपिं (थन मुनाच्च्वंपिं) दु, यदि सुयांप्रति जिगु अपराध दत धाःसा जिन (भगवान्) या न्ह्योने (आः थथे) जितः क्षमा याना बिज्याहूँ ।

३८७. हे महावीर ! संसारय् चाचाहिला च्वनाबले यदि जिगु पाखें जूगु दोष दुसा उकिया लागि क्षमा प्रार्थना याना च्वना । उपिं अपराधत क्षमा याना बिज्याहूँ ।"

३८८. "(भगवानं धया बिज्यात -) शासनय् च्वनाच्च्वंपिं (=शासनकारिके) सकसियां शङ्का निवारण याय्या लागि छं प्यंगु परिषदयात थौं ऋद्धि क्यं ।"

३८९. (उत्पलवर्णा भिक्षुणीं धया बिज्यात -) "हे महावीर ! हे प्रज्ञावान् ! हे ज्योतिधर ! जि छलपोलया म्थ्याय् खः । जि न्हापा तःसकं तःसकं थाकुगु चर्या याना वयाम्ह खः ।

३९०. हे महावीर ! जिगु वर्ण पलेस्वां (उप्पल) या थें च्वंगुलिं उप्पलवर्णा धयागु नां जूम्ह जि छलपोलया श्राविका खः । हे मिखा दुम्ह (चक्खुमा) ! जि छलपोलया पालि वन्दना याना च्वना ।

३९१. सलंसः जन्मतक जि व राहुल जिपिं छग्गु हे इच्छा व कामना (समान छन्द मानसा) याना वयापिं जूगुलिं छग्गः हे प्वाथं जन्म जुयापिं खः ।

३९२-३. जात (=वर्ण) व जन्मकथं जिपिं न्हापा छग्गु हे जुये धुपिं खः । आः थुगु अन्तिम जन्मय् जक जिपिं निम्हं अलग्ग अलग्ग थासय् जन्म जुल । राहुल छलपोलया पुत्र खः । उप्पलवण्णा छलपोलया पुत्री खः । हे वीर ! जिगु ऋद्धि स्वया बिज्याहुं । शास्ता (छलपोल) यात जिं ऋद्धिबल क्यने ।”

३९४. (अले उप्पलवण्णा भिक्षुणीं ऋद्धिबल क्यना) ह्याउंमचायात बुकेत ल्हातय् चिकं फयाकाय् थें प्यंगु महासमुद्रयात थःगु ल्हापातय् फया कया वांछ्वया बिज्यात ।

३९५. ल्याय्म्हपिसं मुञ्ज न्यायात ल्हाफातय् कया वांछ्वइथें वस्पोल उप्पलवण्णा भिक्षुणीं पृथ्वीयात ल्हातय् ल्ह्वना कया हानं तोता बिज्यात ।

३९६. चक्रवाल थें तःपागु ल्हातिं कपाले तोपुया अनेक वर्णगु वर्षातया फुति वर्षात याना बिज्यात ।

३९७. भूमियात उगः थें याना लोहँकुचा (सक्खरं) यात वा (धान) ल्याः याना सुमेरु (सिनेरु) पर्वतयात लुसि याना वस्पोलं मिसा मचां वाकुला कासा म्हितिथें ल्हुया बिज्यात ।

३९८. (उप्पलवण्णा भिक्षुणीं धया बिज्यात -) “जि श्रेष्ठम्ह बुद्धया म्थ्याय् खः । जिगु नां उप्पलवण्णा खः । अभिज्ञानयात थःमं धैथें तया छलपोलयागु शासन पालन यानाम्ह खः ।”

३९९. हे चक्षुमा ! अनेक प्रकारया ऋद्धि क्यने धुका, थःगु नां व गोत्र नं न्यंकालि, जिं छलपोलयागु पादय् वन्दना याना च्वना ।

४००. "हे महामुनि ! ऋद्धि विषयस दिव्य श्रोतस तथा चेतोपरिय ज्ञानय् नं जि वरी प्राप्तम्ह खः ।

४०१. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मयागु खँ (पुब्बेनिवासं) स्यू । दिव्यचक्षु छर्लग् ज्वीका तयागु दु । फुक आसव क्षीण ज्वी धुंकल । आवलि हाकनं जन्म काय् म्वाल ।

४०२. अर्थ, धर्म, निरुक्ति तथा प्रतिभानस जिगु ज्ञान महर्षि (भगवान्) या थें हे विमल व शुद्ध जू ।

४०३. न्हापान्हापायापिं भगवान् (जिन) पिनिगु पालय् भी नापलानागु खँ बिन्ती याय् धुन । छलपोल नाप लाय्त् जि यक्को पुण्यकार्य यानागु दु ।

४०४. हे महावीर ! छलपोल मुनिं न्हापा न्हापा जिं यानावयागु कुशल कर्मयात लुमंका बिज्याहुँ । उपिं कुशल कर्मत फुक छलपोलयात (दान) बिया च्वन ।

४०५. छलपोलं जितः अनुचितगु थासं लिचीका (अभब्बद्धाने वज्जेत्वा), अनाचारं पना बिज्याइगु खः । हे महावीर ! छलपोलयालागि हे जिं थःगु जीवन नं त्याग यानागु दु ।

४०६. हे महामुनि ! जिं जिगु भिगु कोटी सहश्र जीवन त्याग यानागु दु । उपिं फुक्क छलपोलया लागि हे त्याग यानागु खः ।

४०७. अबले अन मुनाच्च्वपिं अतिकं विस्मित जूपिं मनूतेसं ल्हा छ्यने दिका बिन्ती याना (नमस्कार याना) थथे धाल - "हे आर्या ! छलपोलयागु अतुलगु ऋद्धिपराक्रम गथे जुया दुगु खनि ? जिमित नं छको कना बिज्याहूँ ।"

४०८. उप्पलवणा भिक्षुणीं थथे कना बिज्यात - "थनिं लखद्धि (सत्तसहश्र) कल्प न्हापा जि विमला नाँम्ह नाग कन्था जुया च्वनागु खः । जि उबले नागकन्यापिं मध्ये भिंम्ह (जानिम्ह) जुया च्वनागु खः ।

४०९. जिन (भगवान्) यागु शासनय् प्रसन्नम्ह महानागराजां (बौ नं) श्रावकपिं सहितं महातेजवानम्ह पदुमुत्तर (पद्मोत्तर) भगवान्यात निमन्त्रणा यागु जुल ।

४१०-११. अन उबले रत्नयागु मण्डप, रत्नयागु पल्लंक (खाता), रत्नयागु फि लाया तःगु लँ, अथे हे छ्यलेगु सामानत नं रत्नयागु हे तथा, रत्नयागु ध्वाँय् व्वयेका छ्यापिया लँ दयेके बिया, म्वाहाली बाजा (तूरिय) थाका सम्बुद्ध भगवान्यात लसकुस याना बिज्याकूगु जुल ।

४१२. वस्पोल लोकनायक भगवान् प्यंगु परिषदं चाहुयेका महानागराजयागु भवनय् लायातःगु तःजिगु आसनय् फ्यतुना बिज्यात ।

४१३. अले नागराजां तःजिगु, तःधंगु यश दुम्ह भगवान्यात (महायसं) उत्तम-उत्तमगु नसा, त्वंसा व खादनीयत दान यात ।

४१४. अनलि सम्बुद्ध भगवानं भोजन याय् सिधयेकाली पात्र सिलय् धुंकालि महाऋद्धिवानम्ह नागकन्था सहित मुना च्वपिं सकसितं त्वयेक अनुमोदन याना बिज्यात ।

४१५. सर्वज्ञ भगवान् खुशी जुया बिज्यागु खना नाग कन्या नं प्रसन्न जुया भगवान्यात एकचित्तं स्वया च्वन ।

४१६. जिगु (नाग कन्यायागु) चित्त प्रसन्न जूगु सीका उबले महावीर (भगवान्) या जुलजुत्तमा नांम्ह भिक्षुणीं ऋद्धि प्रातिहार्य क्यना बिज्यात ।

४१७. वस्पोल विशारदम्ह भिक्षुणीं क्यना बिज्यागु अनेक प्रकारया ऋद्धिप्रातिहार्य खनालि तचोतं खुशी जुया जि शास्तायात थथे बिन्ती याना -

४१८. "हे वीर ! थ्व ऋद्धि प्रातिहार्य जिं खन । हान जि तचोतं लयताल । वस्पोल भिक्षुणी थुभनं तचोतं ऋद्धि क्यनेगुली गथेजुया विशारद (पोख्त) जूगु थें ?"

४१९. (भगवानं आज्ञा जुया बिज्यात - "जिगु वचनं पिहाँ वःगु धर्मयापाखें याम्ह जिम्त्याय् तचोतं ऋद्धिवानम्ह खः । जिगु शासन (धर्म) य् पूवंक आचरण यागुलिं थथे ऋद्धि क्यनेगुली पोख्त जूगु खः ।"

४२०. बुद्धयागु वचन न्यना उबले जिं थथे प्रार्थना याना - "जिनं थथे हे ऋद्धि क्यनेगुली पोख्तम्ह (विसारदा) जुये दयेमाः ।

४२१. हे नायक ! जिगु मन तचोतं प्रसन्न जुल । जि नं वस्पोल भिक्षुणी थें हे जुइ दयेमाः ।" थथे धका दुनुगलनसें हे प्रार्थना यानागु जुल ।

४२२. अनलि जिं वस्पोल भू भूः धाःगु मणिमय मण्डपय् लायातःगु खाताय् फेतुना बिज्याना च्वम्ह संघसहित लोकनायकयात नसा त्वंसा दान याना ।

४२३. हाकनं नागपिनि तःजिगु (पवर) 'अरुण' नांगु पलेस्वां कया "जिगु वर्ण (स्वाःपा) थथे च्वंम्ह जुये दयेमाः" धका प्रार्थना याना लोकनायकयात पूजा यानागु जुल ।

४२४. उगु हे बालागु पुण्यकर्म याना व मनं प्रार्थना यानागुया तेजं याना मनुष्य देह तोता त्रयस्त्रिंश देवलोकय जन्म जूवना ।

४२५. अनं च्यूत जुयालि मनुष्यलोकय जन्म जुयाबले जिं पलेस्वां हलय् नसा तथा प्रत्येक बुद्धपित (सयम्भुनो) भोजन भिक्षा दान यानागु जुल ।

४२६. थनिं ग्वीछ्छगु कल्प न्हापा मिखा बांलासेच्वंम्ह (चारुदस्सनो), फुक धर्मय् मिखां खंम्ह (सब्ब धम्मेषु चक्खुमा) विपस्सी नां जुया च्वंम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

४२७-८. उगु बखते जि वाराणसी नगरय् साहुया म्थ्याय् जुयागु जुल । उबले वस्पोल थःथमं ज्ञान लाना बिज्याकम्ह. लोकनायक (भगवान्) यात संघसहित याना निमन्त्रणा याना महादान बिया, पलेस्वांखं पूजा याना "जिगु वर्ण थ्व पलेस्वार्थे हे जुयेमा ।" धका प्रार्थना यानागु जुल ।

४२९. थुगु भद्रकल्पय् तःधंगु यशकीर्ति दुम्ह, ब्रह्मबन्धु, गोत्रद्वारा काश्यप नां जुया च्वंम्ह सःस्यूपिं मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

४३०. वस्पोल उत्तमगु गुण गवेशण याना च्वंम्ह महाऋषिया (महेसिस्स) काशी देशया वाराणसी नगरय् च्वंम्ह किकी नां जुया च्वंम्ह मनुतये तःधंम्ह जुजु उपट्ठाक (सेवक) जुया च्वन ।

४३१. उबले जि वस्पोल जुजुया श्रमणगुप्ता (समण गुत्ता) नांजुया च्वंम्ह माहिलीम्ह म्ह्याय् जुयागु खः । वस्पोल जिनाग्र (=अग्रम्ह जिन, बुद्ध) यागु उपदेश न्यनालि प्रव्रजित जुयेगु इच्छा प्रकट यानागु जुल ।

४३२. तर जि बौ नं जिमित उकिया लागि अनुमति बिया मदिल । अले जिपिं थः छें हे च्वना अखण्डरूपं न्यीदोल (बीसहजार) दँ तक धर्माचरण याना च्वनागु जुल ।

४३३. उबले सुखपूर्वक, प्रसन्नपूर्वक कौमारी ब्रह्मचर्य पालय् याना भगवान् बुद्धयागु उपस्थानय् (सेवाय्) लगे जुया च्वनापिं जिपिं न्हेम्हः तःक्येहेपिं -

४३४. श्रमणी, श्रमणगुप्ता, भिक्षुणी, भिक्षुदायिका, धर्मा, सुधर्मा व न्हेम्हम्ह संघदायिका खः ।

४३५. उपिं मध्ये आः क्रमशः जि (उप्पलवण्णा), प्रज्ञावान्म्ह खेमा, अले मेपिं पटाचारा, कुण्डला, किसानोत्तमी, धम्मदिन्ना, व न्हेम्हम्ह विशाखा खः ।

४३६. व हे भिंगु कर्म व भिंगु मतितायागु चेतना व प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्य जन्म तोता वनालि त्रयस्त्रिंश देव भवनय् जन्म कावनागु जुल ।

४३७. अनं नं क्वहाँवयालि जि मनुष्यलोकय् तःधंगु तःमिगु कुलय् जन्म जूवयालि छम्ह अरहन्तयात जिं म्हासुगु, पिच्चुसेच्चंगु भिंगु चीवर (=कापः) दान बियागु जुल ।

४३८. अनं नं तोता अरिद्ध (अरिष्ठ) नगरय् विप्र (ब्राह्मण) कुलय् तिरटिवच्छया उम्मादन्ती धयाम्ह बालाम्ह यइपुसेच्चंम्ह म्ह्याय् जुया जन्म जुयागु जुल ।

४३९. अनं नं तोता जि छग्गु गामय् छम्ह साधारणग्गु कुलय् छे जंम जुयाग्गु खः । अबले जिं वाबुं पिवा च्वं च्वनाग्गु खः ।

४४०-४१. उबले जिं प्रत्येक बुद्ध छम्हसित खना न्यासःग ताय् पलेस्वां हःलय् तया दान बियाली न्यासःम्ह काय्पिं दयेमा धका प्रार्थना यानाग्गु जुल । प्रार्थना याय् धुंका हानं वस्पोल थःथमं ज्ञान लाम्ह (प्रत्येक) बुद्धयात कस्ति दान यानाग्गु जुल । अनलि उग्गु जन्म तोता वया छग्गु जंगलय् च्वंगु पलेस्वांया दुने जन्म जूवनाग्गु जुल ।

४४२. उग्गु जन्मय् लिपा जि कासी जुजुया महारानी जुया साप सत्कार व मान याका च्वनाग्गु खः । अन जिं न्यासम्ह काय्पिं बुइकाग्गु जुल ।

४४३. इपिं काय्पिं ल्याय्म्ह जुइका छन्हु जलक्रीडा याना च्वंबले पलेस्वां हः हायावंगु खना अनित्य चाया सकसिनं प्रत्येक बुद्धत्व ज्ञान लाना काल ।

४४४. अथे जुया जि काय्पिसं त्याग याका, शोक चाया उग्गु जन्म च्यूत जुया वया ऋषिगिरी गुंया लिक्क च्वंगु छग्गु गामय् जन्म जूवनाग्गु जुल ।

४४५-६. वस्पोल काय्पिसं प्रत्येक बुद्धत्व लागु सीका वस्पोलपित्त भोजन (याग्गु) दान यायूत ज्वनावना च्वनाबले च्याम्ह प्रत्येक बुद्धपिं भिक्षा फवनेत गामय् दुहाँ बिज्याना च्वंगु खनाग्गु जुल । अले जि थः काय्पिं लुमंसे वल । अले थःके उत्पन्न जूग्गु पुत्रप्रेमया कारणं याना दुरु म्हुना वल ।

४४७. उबले हे जि प्रसन्न जुया थःगु हे ल्हातिं वस्पोलपित यागु दान यानागु जुल । अनलि उगु जन्म तोतालि जि न्ह्याइपुसे च्वंगु तावतिस देवलोक्य जन्म जूवना ।

४४८. हे महावीर ! सुख-दुःखया अनुभोग यायां छगु जन्म मेगु जन्मय् (भवाभवे) चाचाह्युह्युं जुया च्वनाबले छलपोलया लागि जीवन परित्याग यानागु जुल ।

४४९. थुगु हे प्रकारं अनेक कथं दुःख नं सिया, सुख नं सिया जुया च्वनाम्ह जि थ्व अन्तिम जन्मय् थ्यंबले श्रावस्ती नगरय् जन्म जुयागु जुल ।

४५०-४. अन जि सुख व छायपा दुगु, अनेक रत्नत भिलिमिलि थिनाच्वंगु “इच्छा जूगु सकतां माक्को दया च्वंगु महाधनीम्ह साहुया कुलय् मान् याका, पूजा याका, आदर याका, गौरव याका (अपचिता) रूप व सौन्दर्य च्वन्त्याम्ह जुया छें तचोतं हना बना फया च्वनाम्ह जि रूप तचोतं बांलाम्ह, यक्को सम्पत्ति दुम्ह जुया यक्कोस्यां लोवन । सलंसम्ह साहुया कायपिसं भम्चा धाय्के हल नं छें तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुया । अनलिं बाछि हे मरुवं प्यंगु सत्यया ज्ञान लाना कया ।

४५४. जिं थःगु ऋद्धिद्वारा प्यकुलागु रथ दयेके धुन । आः छलपोल सिरिदुम्ह लोकनाथ बुद्धया पालिस वन्दना याना च्वना ।

४५५. छको जितः मारं थथे धका धाल - “बांलासे च्वंक स्वाँ ह्वया च्वंगु शाल सिमाक्वे छ याक्चा दना च्वन । छं सुं मेपिं पासापिं नं मरु । हे अज्ञानी मय्जु (बाले) ! छु छ धूर्त-बदमाशपिं खना मग्याला ?”

अले जिं लिसः बिया -

४५६. "हे मार ! छ याकचां जितः छु याय् फइ ? छथिंज्यापिं यदि सलसःम्ह-दोलंदोम्ह (सतं सहस्सानि) धूर्त-बदमाशत मुनावल धाःसा नं इमिसं जिगु चिमिसं छपु हे इकिधिकि संके फइमखु ।"

४५७. हानं मारं धाल - "हे मयजु ! स्वः जि अन्तर्धानं नं जुयेफू । छंगु प्वाथय् नं द्वाहां वने फू । छंगु निभो मिखाफुसिया दध्वी लाक्क च्वना च्वंसां नं छं जितः खंके फइमखु ।"

४५८. जिं धया - "हे आवुसो (मार) ! जि थःगु चित्तयात वशय् तयातये धुनम्ह खः । ऋद्धिपादयात नं बालाक पुरय् याना तयेधुनम्ह खः । जि सम्पूर्णं बन्धनं मुक्तम्ह खः । अथे जुया जि मग्याः ।

४५९. कामवासना धयागु भालायागु च्वका थें खः । पञ्चस्कन्ध (खन्धासं) धयागु ला पालिगु त्वाकः थें खः । हे मार ! छं गुगु काम-रतिस न्त्याइपूगु खँ ल्हात, उकि जिगु मन छपति हे न्त्याइपु मताः ।

४६०. फुक सकतां नन्दी-राग (न्त्याइपु ताइगु) यात त्वाल्त्याय् धुन । ख्यूगुयात तच्छयाय् धुन (पदालितो) । हे पापिम ! आः छं थथे धका सीकी - छ (जिगु पाखें) सी धुकल ।"

४६१. थज्यागु गुणय् सन्तुष्ट जुया बिज्याना वस्पोल विनायक जिनं (भगवानं) जितः परिषदया दध्वी तया ऋद्धिमतीपिं मध्ये दकले च्वजाम्ह धका अग्रस्थानय् (एतदग्ग) तया बिज्यात ।

४६२. जिं शास्ता (भगवान्) यात सेवा याय धुन (परिचिण्णो), बुद्धयागु शासनयात पूर्वके धुन । भ्यातुगु कु दिके धुन । (अथे हे तुं) भवजालयात चप्फुये धुन ।

४६३. जि गुगु उद्देश्यं छे तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयागु खः, उगु उद्देश्य प्राप्ति जुइ धुकल । फुक्क संयोजनत नं क्षय जुये धुकल ।

४६४. दोलंठः दातापिसं जितः चीवर, पिण्डपात (भोजन), गिलानप्रत्यय तथा शयनाशनत चाकछिं थासं पलखया दुने हे दान बी हः (उपनामेन्ति) ।

४६५. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । जि आसव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

४६६. जि बुद्धया थासं वयागु तचोतं बाँलात । ... बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

४६७. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

उप्पलवण्णा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

उप्पलवण्णावेरी अपदानं सुमुमु क्वत्तम ।

१०. पाटाचाराथेरी अपदान

४६८. थनिं लखछिं (सतसहस्स) कल्प न्हापा सकतां धर्मय् पारङ्गतम्ह पद्मोत्तर नाम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यागु जुल ।

४६९. उबले जि हंसवती नगरय् नानारत्नत भःभः
धाया च्वंगु साहुया कुलय् जन्म जुया तःचोतं सुखपूर्वक
च्चव्वनागु जुल ।

४७०. अले छन्हु जि वस्पोल महावीर (भगवान्)
याथाय् वना वस्पोलक्कागु धर्मदेशना न्यना । उकिं याना जिगु
मनय् तचोगु प्रसन्नता उत्पन्न जुया जि वस्पोल जिन
(भगवान्) यागु शरणय् वनागु जुल ।

४७१. उबले वस्पोल नायकं (भगवानं) त्यो-मत्यो
बांलाक स्यूम्ह (मभिंंगु कर्म याय्त) लज्या चाम्ह भिक्षुणीयात
विनयघरपिं मध्ये अग्रस्थानय् तथा बयान याना बिज्यात ।

४७२. व खँ न्यना मन प्रसन्न जुयाम्ह जिं उगु पद
प्रार्थना याना वस्पोल वशबल (भगवान्) यात संघ सहित याना
निमन्त्रणा याना ।

४७३. छ्वाः तक वस्पोलपिंत भोजन दान याना पात्र
चीवर दान यानालि वस्पोल लोकनायक (भगवान्) या पाली
वन्दना यानालि थथे धका प्रार्थना यानागु जुल -

४७४. "हे वीर (भगवान्) । थनिं च्यान्हु न्त्यो छलपोल
नायकं गुम्ह भिक्षुणीयागु वर्णन याना बिज्यात, यदि सिद्ध ज्वीगु
खःसा जि नं अथे हे ज्वी दयेमा ।"

४७५. अले वस्पोल शास्तां थथे धया बिज्यात - हे
भद्रे (मय्जु) । ग्याय्मते । थ्व खँ पक्का जुल । छँ इच्छयागु
मनोरथ अनागतय् पुरे ज्वी ।

४७६. थनिं लखछि (सतसहस्स) कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् जन्म जुइम्ह गोत्रकथं गौतम धयागु नांम्ह शास्ता थ्व लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइतिनी ।

४७७. छ वस्पोल शास्तायागु धर्मय् अंश काइम्ह, धर्म जन्म जूम्ह म्थ्याय् जुया पटाचारा धयागु नामं वस्पोलया श्राविका (शिष्या) जुइतिनी ।”

४७८. अले जि (तचोतं) प्रसन्न जुया जीवनभर तक संघसहित वस्पोल विनायक जिन (भगवान्) यात मैत्रीचित्त तथा परिचर्या (सेवा-टहल) याना ।

४७९. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु चेतना व प्रार्थनाया फलं याना जि मनुष्यदेह तोतालि (सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोकय् जन्म जूवनागु जुल ।

४८०. थुगु हे भद्रकल्पय् ब्रह्मबन्धु, तःधंगु यश-कीर्ति दुम्ह, सःस्यूपिनि मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) गोत्रकथं काश्यप नांम्ह भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

४८१. वस्पोल महान्नायि (भगवान्) या काशी देशया वाराणसी नगरय् च्वंम्ह किकी नां जुया च्वंम्ह, मनुतये नायोम्ह, जुजु उपटठाक जुया च्वन ।

४८२. जि अबले वस्पोल जुजुया भिक्षुणी नां जुयाच्वंम्ह साहिंलीम्ह म्थ्याय् जुया च्वनागु खः। वस्पोल जिनाग्र (अग्रम्ह जिन, बुद्ध) यागु उपदेश न्यनालि प्रव्रजित जुयेगु इच्छा प्रकट यानागु खः ।

४८३. तर जि बौ नं जिमित उकियालागि अनुमति विया मदिल । अले जिपिं थःछें हे च्वना अखण्डरूपं (अतन्दिता) न्यीदोल (बीसहजार) दँ तक धर्माचरण याना च्वनागु जुल ।

४८४. सुखपूर्वक, प्रसन्नपूर्वक कौमारी ब्रह्मचर्य पालय् याना भगवान् बुद्धयागु उपस्थानय् (सेवाय्) लगे जुया च्वनापिं जिपिं न्हेम्ह म्थ्याय्पिं -

४८५. श्रमणी, श्रमणगुप्ता, भिक्षुणी, भिक्षुदायिका, धर्मा, सुधर्मा, व न्हेम्हम्ह संघदासिका खः ।

४८६. आः जि पटाचारा, अले मेपिं उप्पलवण्णा, क्षेमा, भद्रा, भिक्षुणी, कृशागौतमी, धर्मदिन्ना व न्हेम्हम्ह विशाखा खः ।

४८७. व हे भिंगु कर्म, भिंगु मति तयागु चेतना व प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्यजन्म तोतालि (सिना वना) त्रयस्त्रिंश देव भवनय् जन्म काः वनागु जुल ।

४८८. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि श्रावस्ती महानगरय् छगु तचोकं हे तमिम्ह साहुयागु छें जन्म जुयाम्ह खः ।

४८९. जि ल्यासे ज्जीवं थःगु चित्तयागु वसय् लाना छम्ह लिवः (प्रेमी) मिजं लिना म्यले वनागु खः ।

४९०. काय् छम्ह दये धुंका, मेम्हकाय् जिगु गर्भय् दुबले माँ बौ पिनिगु ख्वा स्वये आपुलु जुया वल ।

४९१. जि थः भातयात छुं हे मधासे (मकंसे) वेक प्याहाँभाया च्वंबले लाक्क श्रावस्ती महानगर (थःछें) वने धका जि थः याकचा हे छें प्यहाँ वयागु जुल ।

४९२. अले जि स्वामि (भात) वया लें हे नापलाक वल (ह्येकः वल) । उबले हे तचोतं कर्मजवायु (मचाबुइ व्यथा) दना वल ।

४९३. जि मचा बुइ त्यंबले महामेघ (ख्वातुगु सुपाँय्) दना वल । मिजं सिं माले धका वंथाय् सर्पं न्याना सित ।

४९४-६. अले नकतिनि मचाबूगु दुःखं याना अनाथ तथा कृपण (गरिब) जुया थःछेंपाखे वना च्वनाबले खुसी बाः वया च्वंगु खुसि ध्यन (खना) । छम्ह मचा वारिस तथा छम्ह मचा ज्वना खुसि छिना वना । ह्याउंमचायात पारितीरय् ध्यना मेम्हसित कया यने धका लिहां वयाबले ख्वया च्वंम्ह ह्याउं मचायात उतकोशं (भुडीफोर) पंक्षी दाया यन । मेम्ह खुसिबालं च्चीकयन । अथे जुया जि तचोतं शोकय् दुन ।

४९७. श्रावस्ती नगरय् ध्यंका जिं थःछेंखलः सीगु खं न्यनेमाल । अले जि भन हे शोकय् दुना थथे हाला जुया -

४९८. “काय्पिं निम्हं सित । जि मिजं जंगलय् हे मंत (सित) । माँ, बौ व किजा नं छगु हे चिंताय् उइ माला वन ।

४९९. अले जि गंसीम्ह, म्हासुसे च्वंम्ह, अनाथ व दीन-हीनम्ह (गरिबम्ह) जुया उखें थुखें जुया च्वनाबले वस्पोल नरसारथी (भगवान्) यात खना ।

५००. अले शास्तां जितः धया बिज्यात - “छं काय्या कारणं शोक याय् मते, धैर्य या । थःत थःमं हे माला स्वः । निरर्थकगु खंय् छाय् दुःख ताया च्वनागु ?

५०१. दुःखं तरे जुयेत न मचाखाचा ख्यले दु, न थःधिति लाहिपिं ख्यले दु । अन्तिम अवस्थाय् थ्यना च्वंम्हसित थःधितिपिसं दुःखं तरेयाय् फइमखु ।”

५०२. मुनि (भगवान्) यागु थुगु वचन न्यना जिं प्रथम-फल (=श्रोतापत्ति फल) लाना कया । अले प्रवजित जुया आपा मरुवं हे अरहत्तफल लाना कया ।

५०३. शास्तायागु अनुशासन अनुसारं ज्यायाइम्ह जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुल (वसी होमि) । मेपिनिगु मनया खँ नं स्यूम्ह जुल ।

५०४. जिं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव धावको फुकं वांछोया विशुद्ध व निर्मलम्ह जुये धुन ।

५०५. अनलि जिं सकतां खंम्ह (सब्बदस्सी) भगवान्थाथाय् सकतां विनय-नियमत बांलाक सय्का काय् धुन । उकियागु व्यवहारयात नं बांलाक सयके धुन ।

५०६. अले जिगु थुगु गुणय् सन्तुष्ट जुया वस्पोल भगवानं (जिनो) विनयधारीनीपिं भिक्षुणीपिं मध्ये पटाचारा भिक्षुणी हे दकले च्वजाम्ह खः धका जितः एतदग्ग पदय् तया बिज्यात ।

५०७. जिं शास्तायात म्हसीके धुन । बुद्धयागु शासन (उपदेश) पूर्वके धुन । भ्यातुगु कु (भारी) दिके धुन । भवजाल यात नं चफुये धुन ।

५०८. कुलपुत्रपुत्रिणिं गुकिया लागि छैं तोता
अनागारिका जुइगु, प्रव्रजित जुइगु खः उगु उद्देश्य जिं पूर्वके
धुन । भव संयोजनत क्षय ज्वी धुंकल ।

५०९. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आस्रव
मदय धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

५१०. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

५११. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

पटाचारा भिक्षुणीं धुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु
जुल ।

पटाचाराथेरी अपदान भिपुगू क्वचाल ।

एकूपोसथिक वर्ग निगगु क्वचाल ।

एकूपोसथिक वर्गया उदान -

एकूपोसथिका चेव, सलला चाथ मोदका ।
एकासना पञ्चदीपा, नलमाली च गोतमी ॥
खेमा उप्पलवणणा च, पटाचारा च भिक्खुनी ॥
गाथा सतानि पञ्चेव, नव चापि तदुत्तरि ॥

छको उपोसथयाम्ह (एकूपोसथिका),
सलल स्वाँ दान याम्ह (सलला)
लः दान याम्ह (मोदका)
आसन दान याम्ह (एकासना)
न्याप्वा मत दान याम्ह (पञ्चदीपा)
नल स्वाँ दान याम्ह (नलमाली)
गौतमी भिक्षुणी (गौतमी)
खेमा भिक्षुणी (खेमा)
उप्पलवण्णा भिक्षुणी (उप्पलवण्णा) अले
पटाचारा भिक्षुणी (पटाचारा) पिनिगु
अपदान न्यासः व गुपु गाथा जुल ।

३. कुण्डलकेसीवग्ग

१. कुण्डलकेसाथेरी अपदान

१. थनिं लखछि कल्प न्हापा फुक्क धर्मय् पारंगतम्ह (सब्बधम्मानपारगू) पद्दुत्तर नांम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२. उबले जि हंसवती नगरय् नानारत्तत भक्कः धाया च्वंगु (दुगु) साहुया कुलय् जन्म जुया तचोतं सुखानन्द च्वंच्वनागु खः ।

३. छन्हु जि वस्पोल महावीर (भगवान्) या थाय् धर्मदेशना न्यना तचोतं प्रसन्न जुया जि वस्पोलयागु शरण्य वना ।

४. उबले वस्पोल पद्दुत्तर नांम्ह महाकारुणिकं (भगवान्) शुभा धयाम्ह भिक्षुणीयात याकनं धर्म ध्वीकिम्हं (खिप्पाभिञ्जा) भिक्षुणीपिं मध्ये दकले तचोम्ह धया अग्रस्थानय् तया बिज्यात ।

५. उगु खं न्यना लयताया वस्पोल महाऋषि (भगवान्) यात दान बिया वस्पोलयागु पालिखय् भागि याना उगु अग्रस्थान प्रार्थना यानागु जुल ।

६. वस्पोल महावीरं (भगवान्) अनुमोदन यासे आज्ञा जुया बिज्यात - "भद्रे (मयजू) ! छं प्रार्थना यागु खं फुकं पुरे जुइतिनी । (जन्म जूजूथाय्) छ सुख-शान्ति दुम्ह जुइमा ।

७. धनिं लखद्धि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् जन्म
जूम्ह शास्ता (भगवान्) लोकय् उत्पन्न जुया विज्याइतिनी ।

८. वस्पोलयागु धर्मया अंश काइम्ह, धर्मया पाखेम्ह
म्ह्याय् जुया वस्पोल शास्ताया भद्रा कुण्डलकेशा धका नांम्ह
श्राविका (शिष्या) जुइ तिनी ।”

९. उगु भिंगु कर्म, भिंगु मति तयागु चेतना व
प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्यदेह तोतालि त्रयस्त्रिंश देवभवनय्
(जन्म काः) वनागु जुल ।

१०. अनं च्यूत जुया जि यामा देवलाकय् वना । हानं
अनं च्यूत जुया तुषित देवलोकय् वना । अनं नं च्यूत जुया
निर्माणरति देवलोकय् वना । हानं अनं नं च्यूत जुया वशवर्ती
देवलोकय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

११. उगु कर्मयागु जोरं याना जि उत्पन्न जूजूथाय्
च्वंपिं जुजुपिनी महारानी पद लाना कयागु जुल ।

१२. देवलोकं च्यूत जुया वया मनुष्य लोकय् नं अनया
चक्रवर्ती जुजु, मण्डली (प्रादेशिक) जुजुपिनि महारानीपद लाना
कयागु जुल ।

१३. देवलोकय् तथा मनुष्यलोकय् अन अनया
सुखसम्पत्ति भोग यायां फुक थासय् सुखी जुया अनेक
कल्पतक चाचाहिला वयागु जुल ।

१४. थुगु भद्रकल्पय् वस्पोल ब्रह्मबन्धु, तःधंगु यश-
कीर्ति दुम्ह (महायसो) गोत्रकथं काश्यप नांम्ह सःस्यूपिनिमध्ये
श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) भगवान् उत्पन्न जुया विज्यात ।

१५. उबले वस्पोल महात्तृषि (भगवान्) या काशी राष्ट्रया वाराणसी नगरय् च्वंम्ह किकी नांम्ह मनुतये नायो जुजु उपस्थाक जुया च्वन ।

१६. जि उम्ह जुजुया भिक्षुदासी नांम्ह काहिलीम्ह म्थ्याय् जुयागु खः । लिपा वस्पोल जिन (भगवान्) याथाय् धर्म उपदेश न्यना प्रव्रजित जुइगु इच्छा प्रकट याना ।

१७. तर जिमि बौनं स्वीकृति बिया मदिल । अले थःछें हे च्वना अट्टरूपं न्यीदो (बीसहजार) दँ तक धर्माचरण याना च्वना ।

१८-१९. कौमारी ब्रह्मचर्य पालय् याना सुखानन्द पूर्वक च्वना प्रसन्नपूर्वक बुद्धयागु सेवायाना च्वनापिं जिपिं न्हेम्ह राजकञ्जा धयापिं श्रमणी, श्रमणगुप्ता, भिक्षुणी, भिक्षुदायिका, धर्मा, सुधर्मा अले न्हेम्हम्ह संघदायिका* खः ।

२०. आः जिपिं (थुगु जन्मय्) खेमा, उप्पलवण्णा, पटाचारा, अले जि, वयालि कृशागौतमी, धर्मदिन्ना, व न्हेम्हम्ह विशाखा खः ।

२१. (उबलेया) उगु भिंगु कर्म, भिंगु चेतना व प्रार्थनाया फलं याना मनुष्यदेह तोताली तावतिस देवलोकय् (जन्म) जूवनागु जुल ।

२२-२३. थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि उत्तमगु गिरिब्रजय् (राजगृह नगरय्) छगु तःमिगु छें जन्म जुयाम्ह खः । जि ल्यासे ज्वीवं छको स्याय्त यंका च्वंम्ह खुंयात खना वयाके

* थाइलय् संघदासिका धका दु ।

मन वन । अले जि बौन दोछि दाँ खर्च याना (घूस नका) वयात प्राणदण्डं लिफ्याना हया दिल ।

२४. जिगु मनया खँ सीका जि बौन वनाप इहिपा याना बिया दिल । (अननसैं जि व मिजँया विश्वासीम्ह, दयालु व अति हितैषी जुया च्वनागु खः ।

२५. (तर) वं जिगु तिसा वसःया लोभं याना बलि ब्यूवनेगु धका तोह तया जितः चोरप्रपातय् (खुंत कुर्का स्याइगु पहाडय्) (कुर्का) स्यायूत सन ।

२६. अले जिं शत्रुक खुँ भातयात तचोतं बिन्ती भाव याना थःगु प्राण रक्षा याय्या लागि थथे धका धया -

२७. “छिस्कर ! थुपिं लुंचुरीत, थुपिं आपालं मोति, बेलौरया माः सकतां कया दिसँ । हानं छिं जितः दासी धका घोषणा याना दिसँ । (जितः स्याना छता दीमते ।)”

२८. (खुँ धाल) “हे कल्याणी ! तिसात याकनं त्व । आपा हालासना च्वनेमते । जिं मस्यासे लुटेयानागु धयागु गबलें हे मरु ।”

२९. (कुण्डलकेशां धाल -) जिं स्यूथें छित म्हास्यूसानसैं छि स्वया योम्ह धयागु मेपिं सुं दुगु मखु । (जि दक्कले योम्ह छि हे खः । तर)

३०. आवली छि व जि हानं गबलें नाप च्वने दैमखुगु जुल । अथे जुया जिं छितः छकः चाहिलालि घेपुये वा ।

बन देवतां थथे धका घोषणा यात -

३१. “फुकथासय् मिजंत जक हे पण्डित जुई धयागु मरु । मिसात नं मामाथाय् पण्डित्नी व निर्णय याय्फुपिं (विचक्षणा) जुइफू ।

३२. फुक थासय् मिजंत जक हे पण्डित जुइ धयागु मरु । मिसा नं तुरन्त अर्थ (=फाइदा - वेफाइदा सीका समस्या) ध्वीका काय् फुपिं पण्डिनी जुइफू ।

३३. जिं उबले शत्रुकयात चला, अथवा फैथें हीनम्ह ताय्का तुरन्त हे स्याना बिया ।

३४. “गुम्हसिनं उत्पन्न जूगु समस्यायात तुरन्त ध्वीका काइमखु, उम्ह मन्दबुद्धिम्ह मनुयागु गति ध्व पर्वतय् स्याका च्वंम्ह खुंयागु थें जुइ । (ज्यान वनी)

३५. गुम्हसिनं जिंथें उत्पन्न जूगु समस्यायात तुरन्त ध्वीका काइ, उम्ह मनु जि शत्रुकया ल्हातिं बचे जुयाथें बचे जुई ।”

३६. अनलि शत्रुकयात पर्वतं कुर्के धुनेव तुयुवसः पुनीपिं (श्वेताम्बर) जैनसाधु पिंथाय् वना प्रव्रजित जुयागु जुल ।

३७. अन जिगु सँ फुक सन्नासद्वारा लिनालि प्रव्रजित याय् धुंका उमिसं जितः महिक थःगु सिद्धान्त स्यना बिल ।

३८. जिं इपिं फुक सिद्धान्तत सेकालि छको याकचा फेतुना खिचायात मनु दयेकेगु सिद्धान्तया बारे विचार याना च्वना ।

३९. इपिं परिव्राजकपिंसं जिके लीगु सँ फुक्क जिगु सत्तिक तुं वांछवया तःगु जुल । जिं उकियात कीदो मुना च्वंगु थें खंका निमित्त लाभ याना कयागु जुल ।

४०. अले संविग्न जुया फेतुनाथासं दनावया सहधम्मिकपिकें (पासापिके) न्यना स्वया । इमिसं धाल - धुगु पति खँया जवाफ (अत्थं) शाक्यभिक्षु (बौद्धभिक्षु) पिंसं स्यू ।

४१. अथे जुया उगु खँया जवाफ (समाधान बुद्धया श्रावक (भिक्षु) पिंथाय् वना न्यना स्वया । वस्पोलपिंसं जितः श्रेष्ठम्ह बुद्धयाथाय् व्वनायंका बिज्यात ।

४२. वस्पोल नायकम्ह भगवानं जितः खन्ध, आयत्तन धातु, अशुभ खः । अनित्य, दुःख, अनात्म खः धयागु बारय् धर्म उपदेश कना बिज्यात ।

४३-५. वस्पोलयागु धर्मोपदेश न्यनालि जिं धर्मया मिखा छलंग ज्वीका कया । अले सद्धर्मयात सीके धुंकालि प्रव्रज्या व उपसम्पदा पवनाबले वस्पोल नायकं 'ज्यू वा भद्रे' धका धया स्वीकार याना बिज्यात । अले जि उपसम्पन्न भिक्षुणी ज्वी धुंकालि छन्हु मुंका तयागु भतिचा लः तुतिसिला फुना वंगु खना "संस्कारत फुकं थथे हे उत्पत्ति जुया विनाश जुया वनिगु स्वभाव खः ।" धका विचार यानागु जुल ।

४६. अबले जिगु चित्त उपादान रहित जुया फुकप्रकारं विमुक्त जुल । अनलि जिनं (भगवानं) जितः छ याकनं अभिज्ञा लोनाकाःपिं भिक्षुणीपिं मध्ये दकले अग्रम्ह खः (खिप्पभिञ्जानमग्गं) धका आज्ञा जुया बिज्यात (पञ्चापयी) ।

४७. (आः जि) ऋद्धिखय् व दिव्य श्रोतय् थःगु आधेकार दुम्ह जुल । मेपिनिगु चित्तया खँ नं स्यू । जिं शास्तायागु शासन पूर्वके धुन ।

४८. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मयागु खँ (पुब्बेनिवासं) स्यू । दिव्यचक्षु छर्लंग जू । फुक आस्रवत वाँछ्वया सुनिर्मलम्ह व विशुद्धम्ह जुये धुन ।

४९. जिं शास्ता (भगवान्) यात सेवा याय् धुन । बुद्धयागु शासनयात पूर्वके धुन । भ्यातुगु कयात दिके धुन (ओहितो) । भवजालत (तृष्णा) ल्येहेंथने धुन ।

५०. कुलपुत्रपुत्रीपिं गुकियालागि छें तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुइगु खः उगु अर्थ (उद्देश्य) जिगु पूवन । संयोजनत फुकं बाँलाक पवी धुकल ।

५१. श्रेष्ठम्ह बुद्धयागु शासनय् (च्वना) अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् जिगु ज्ञान मल रहित व शुद्ध जुये धुकल ।

५२. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुकल । फुक भव तृष्णात ल्येहेंदने धुकल । चिखीसा चफुना किसी (स्वतन्त्रं) च्वनिथें जि नं आस्रव मदुम्ह जुया च्वने धुन ।

५३. जि बुद्धया थास वयागु तचोत बाँलात । स्वंगु विद्या लाना कयागु दु । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

५४. प्यंगु प्रतिसम्भिदा, च्यागु विमोक्ष तथा न्हेगु अभिज्ञा नं लाना काय् धुन । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

भद्रा कुण्डलकेशा भिक्षुणीं धुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

कुण्डलकेशायेरी अपदान छपुगु व्वचाल ।

२. कृशागौतमीथेरी अपदान

५५. थनिं लखछि कल्प न्हापा फुक्क धर्मय्
पारंगतम्ह (सब्बधम्मान पारगू) पद्भुत्तर नांम्ह नायक (भगवान्)
उत्पन्न जुया बिज्यात ।

५६. उबले जि हंसवती नगरय् छगु कुलय् जन्म
जुयागु खः । वस्पोल नरवर (भगवान्) याथास वना वस्पोलयागु
शरण वनागु जुल ।

५७. प्यंगु सत्ययुक्तगु, चाकुसे च्वंगु, तचोतं साःगु
संसारं मुक्तयाना शान्ति सुख हया बीगु वस्पोलयागु धर्मोपदेश
नं न्यनागु जुल ।

५८. उबले वस्पोल पुरुषोत्तमं भगवानं (वीरो)
रुक्षगु (क्वाचुसे च्वंगु) चीवर पुनिम्ह भिक्षुणीयात अग्रस्थानय्
तया प्रशंसा याना बिज्यात ।

५९-६०. उम्ह भिक्षुणीयागु वर्णन न्यना अति प्रीति
उत्पन्न याना उगु पद लायगु आशिका याना दुथें-फुथें
पुण्यकर्म याना जि वस्पोल मुनिवर भगवान्या न्ह्योने भ्वस्सुना
उगु पद प्रार्थना यानागु जुल । अले वस्पोल सम्बुद्ध नायकं
(भगवानं) उगु पद लाइगु बारे थथे अनुमोदन (भविष्यवाणी)
याना बिज्यात -

६१. "थनिं लखच्छि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् जन्मजूम्ह, गोत्रकथं गौतम नाम्ह शास्ता लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइतिनी ।

६२. छ वस्पोलयागु धर्मया अंश काइम्ह, धर्मया पाखे जन्म जूम्ह कृशागौतमी धका नां जुया वस्पोल शास्ताया श्राविका शिष्या जुइ तिनी ।"

६३. ध्व खँ न्यना लय्लयताया जीवनभर तक मैत्रीचित्तं प्यंगु प्रत्ययद्वारा वस्पोल जिन विनायक (भगवान्) यागु सेवा-टहल यानागु जुल ।

६४. उगु भिंगु कर्म, भिंगु मति तयागु चेतना व प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्यदेह तोताली त्रयस्त्रिंश देवभवनय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

६५. थुगु भद्रकल्पय् वस्पोल ब्रह्मबन्धु, तःधंगु प्रशकीर्ति दुम्ह (महायसो) गोत्रकथं काश्यप नाम्ह, सःस्यूपिं मध्ये श्रेष्ठम्ह भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

६६. उबले वस्पोल महाऋषि (भगवान्) या काशी राष्ट्राया वाराणसी नगरय् च्वंम्ह किकी नाम्ह मनुतये मध्ये अग्रम्ह जुजु उपस्थाक जुया च्वन ।

६७. जि उम्ह जुजुया धर्मा नाम्ह न्याम्हम्ह म्ठ्याय् जुया च्वनागु खः । जिं वस्पोल जिन भगवान् यागु धर्म देशना न्यना प्रव्रजित जुइगु इच्छा प्रकट याना ।

६८. तर जिमि बौ नं स्वीकृति विया मदिल । अले थःछे हे च्वना अटूट रूपं न्यीदो (बीसहजार) दँ तक धर्माचरण याना च्वना ।

६९-७०. अबले कौमारी ब्रह्मचर्य पालय् याना सुखानन्द पूर्वक च्वना प्रसन्न पूर्वक बुद्धयागु सेवा याना च्वनापिं जुजुया (न्हेम्ह) म्ठ्याय्पिं धयापिं श्रमणी, श्रमणगुप्ता, भिक्षुणी, भिक्षुदायिका, धर्मा, सुधर्मा, अले न्हेम्हम्ह संघदासिका खः ।

७१. (आः जिपिं थुगु जन्मय्) भिक्षुणी, खेमा, उप्पलवण्णा, पटाचारा व कृण्डला (कृण्डलकेसा), जि, धर्मदिन्ना, अले न्हेम्हम्ह महाउपासिका विशाखा खः ।

७२. (उबलेया) उगु भिंगु कर्म, भिंगु .. मतितयागु चेतना व प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्यदेह तोतालि तावतिंस देवलोकय् (जन्म जू) वनागु जुल ।

७३. ध्व दकले लिपायागु जन्मय् जि छगु साहुया छेँ जन्म जुयागु खः । तर लिपा धन फुना गरिब जूसां जि तःभिगु छेँ (पेन्ह) वनागु खः ।

७४. छेँ जि भातः छम्हसिनं बाहेक मेपिं सकसिनं जितः निर्धनम्ह धका (क्वह्यंका) स्वइगु जुल । (तर) जि (मचा) व्वीवं सकस्या मायादया वंम्ह जुल ।

७५. उम्ह क्यातुसे नाइसेच्वंम्ह, सुखं व्वलंम्ह, जिगु प्राणसमान योम्ह, जिम्ह काय्मचा बःचाधिक जुया यइपुसे च्वनाः वःबले यम (राज) या ल्हाती वन । (सित)

७६. अले जि तचोतं शोक चाया, कन्नाचायापुसे च्वंगु ख्वाम्ह जुया, मिखां ख्वबि हाय्का, ख्वख्वं सीम्ह (मचायागु) लाश ज्वना विलाप यायां (लँय्) वना च्वनागु खः ।

७७. अबले छम्हसिनं क्यना छ्वःथें श्रेष्ठ भैषज्यविद् (भगवान्) याथाय् वना - 'भो ! जि काय् म्वाकिगु वासः बिया बिज्याहूँ ।' धका धयागु जुल ।

७८. प्राणीपित (दमन याना) विनसी याय्गुलि कुशल जुया बिज्याकम्ह जिन (भगवान्) जितः - 'सुं हे मसीगु छेंस तू कया हिं' धका धया बिज्यात ।

७९. अले जि श्रावस्ती वना (चाचाहिला माला स्वयां) अजागु छें हे गन मलू धासा तू गन कया दइ ? अथे ज्वीव जिंके होश दया वल ।

८०. अनलि (मचायागु) शवयात (माथाय्) वांछ्वया लोकनायकयाथाय् वनागु जुल । वस्पोलं जितः तापाकनिसें खनालि मधुरगु स्वरं थथे आज्ञा जुया बिज्यात -

८१. उदय-व्यययात मखंकुसे सलंस दँ म्वाय्गु स्वया नं उदय-व्यययात खंका छन्हु जक म्वाय्गु हे उत्तम खः ।

८२. थज्यागु अनित्यता धयागु गुगुं छगु जक गांयागु, निगमयागु वा कुलयागु धर्म (स्वभाव) मखु । थ्व जा देवतापिं सहित सम्पूर्ण लोकयागु हे धर्म (स्वभाव) खः ।

८३. थुपिं गाथात न्यना जिंके धर्मचक्षु छर्लग जुल । अले सद्धर्मयात खंके धुनेवं छें तोता प्रव्रजित जुयागु जुल ।

८४. थथे प्रव्रजित जुया जिन (भगवान्) यागु शासनय् लगय् जुयागु तामदुवं हे अरहत्व लाना कयागु जुल ।

८५. (आः जि) ऋद्धिस तथा दिव्यश्रोतस् अधिकार दुम्ह जुल । शास्तायागु शासन पालय् यानाम्ह जिं मेपिनिगु चित्तया खं नं स्यू ।

८६. जिं न्हापान्हापायागु जन्मयागु खं स्यू । दिव्यचक्षु छर्लग्ग ज्वीके धुन । आस्रवत फुकं वांछ्वया जि विशुद्धम्ह व सुनिर्मलम्ह जुये धुन ।

८७. जिं (भगवान्) शास्तायात सेवा याय् धुन । जिं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन । जिं भयातुगु कु (भार) दिके धुन । भव तृष्णायात ल्यहेथना छ्वये धुन ।

८८. गुकिया लागि कुलपुत्रपुत्रिपिं छें तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुइगु खः उगु अर्थ (उद्देश्य) जिं लाना काय् धुन । फुक संयोजन क्षय ज्वी धुकल ।

८९. वस्पोल श्रेष्ठम्ह बुद्धयागु कारणं याना थौं अर्थ, धर्म, निरुक्ति तथा प्रतिभाणय् जिगु ज्ञान विमल व शुद्ध जुल ।

९०. आः जि ध्वापुद्धय्, मशानय्, व लँय् (वांछ्वयातःगु) कापःत मुंकाःहया सङ्घाटी (गा) सुया रुक्षगु (क्वाचुसे च्वंगु) चीवरं पुना च्वना ।

९१. वस्पोल जिन (भगवान्) उगु रुक्षगु (क्वाचुसे च्वंगु) चीवर धारण याय्गु जिगु गुणय् सन्तुष्ट जुया वस्पोल विनायकं परिषदया दथ्वी जितः एतदग्ग (अग्रस्थान) पदय् तया बिज्यात ।

९२. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुंकल । ... । आस्रव
मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

९३. जि बुद्धया थासं वयागु तचोतं बाँलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

९४. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना बुद्धयागु शासन
पूर्वके धुन ।

कृशागीतमी भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु
जुल ।

कृशागीतमीथेरी अपदान निपुगू क्वचाल ।

३. धर्मादिन्नाथेरी अपदान

९५. थनिं लखद्धि (सतसहस्स) कल्प न्हापा सकतां
धर्मय् पारंगतम्ह पद्मोत्तर नांम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न
जुया बिज्यात ।

९६. अबले जि हंसवती नगरय् बुद्धिमती व
शीलवतीम्ह, मेपिनिगु ज्या याइम्ह (ज्यामी) जुया जन्म जुयागु
खः ।

९७. उबले छको वस्पोल पद्मोत्तर बुद्धया सुजात
धयाम्ह अग्रश्रावक विहारं प्यहाँ बिज्याना भिक्षाटन याः
बिज्यात ।

९८. जि उबले घः ज्वना लःकाःवनेत प्याहाँ वयाबले वस्पोलयात खना प्रसन्न जुया थःगु हे लाहातिं मरि भिक्षा दान यानागु जुल ।

९९. वस्पोलं दान फया बिज्यानालि अन हे (छथाय्) फेतुना व मरि भपिया बिज्यात । अनलि वस्पोलयात छैं बिज्याका भोजन दान यानागु जुल ।

१००. अनलि जिम्ह मालिक बाज्या (अय्यको) लय्ताया जितः थःम्ह (कायनापं ब्याहा याना बिया) भम्चा यात । अले जि ससःबौ नाप वना बुद्धयात वन्दना (अभिवादयिं) यानागु जुल ।

१०१. अबले वस्पोल भगवानं धर्म कनिम्ह (धर्मकथिक) भिक्षुणीयागु प्रशंसा यानालि अग्रस्थानय् तथा बिज्यागु (घोषणा) न्यना जि तचोतं लय्ताल ।

१०२. संघ सहतियाना वस्पोल सुगत, लोक नायकयात निमन्त्रणा याना तःजिक दान (महादानं) बियालि उगु स्थान (पद) प्रार्थना यानागु जुल ।

१०३-४. अले वस्पोल सुगतं (भगवान्) तचोतं क्वातुगु सलं (घननिन्नादस्सुरो) थथे धका आज्ञा जुया बिज्यात - 'संघसहित जिगु उपष्ठानय् लगय् जुया च्वम्ह, सद्धर्मयागु श्रवण याय्गुलि लगे जुया च्वंम्ह, मनय् गुण धर्म च्वजाम्ह हे भद्रे (मय्जू) । प्रसन्न जू । छंगु प्रणिधी (प्रार्थना) सफल जुइ ।

१०५. थनिं लखद्धि कल्पलिपा ओक्काक राज कुलय् बूम्ह गोत्रकथं गौतम धयाम्ह शास्ता थ्व लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइ तिनी ।

१०६. छ वस्पोलयागु धर्मया अंश काइम्ह, धर्मयापाखें जन्म जूम्ह, धर्मदिन्ना नांम्ह जुया वस्पोल शास्ताया श्राविका (शिष्या) जुइतिनी ।'

१०७. अले जिं व खँ न्यना (तचोतं) प्रसन्न जुया मैत्री चित्त तया जीवनभर तक संघसहित वस्पोल महामुनि (भगवान्) यात परिचर्या (सेवा टहल) यानागु जुल ।

१०८. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु चेतनाया कर्मफलं याना जि मनुष्यदेह तोतालि (सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोक्य (जन्म जू) वनागु जुल ।

१०९. थुगु हे भद्रकल्प्य् ब्रह्मबन्धु तःधंगु यशकीर्ति दुम्ह (महायसो) सःस्यूपिनि मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो), गोत्रकथं काश्यप धयागु नांम्ह भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

११०. वस्पोल महाऋषि (भगवान्) या काशी देशया वाराणसी नगरय् च्वंम्ह किकी नां जुया च्वंम्ह मनूतमध्ये उत्तमम्ह जुजु उपष्ठाक जुया च्वन ।

१११. जि अबले वस्पोल जुजुया सुधम्मा नां जुया च्वंम्ह खुम्हम्ह म्प्याय् जुया च्वनागु खः । वस्पोल जिनागु (अग्रम्ह जिन, बुद्ध) यागु उपदेश न्यनालि प्रव्रजित जुयेगु इच्छ प्रकट यानागु खः ।

११२. तर जि बौनं जिमित उकिया लागि अनुमति बिया मदिल । अले जिपिं थःछें हे च्वना अखण्डरूपं (अतन्दिता) न्यीदोल (बीसहजार) दँ तक धर्माचरण याना च्वनागु जुल ।

११३. सुखपूर्वकं, प्रसन्नपूर्वकं, कौमारी अवस्थानसें
ब्रह्मचर्यं पालय् याना भगवान् बुद्धयागु उपस्थानय् (सेवाय्)
लगे जुया च्वनापिं जिपिं न्हेम्ह म्हायपिं -

११४. श्रमणी, श्रमणगुप्ता, भिक्षुणी, भिक्षुदायिका,
धम्मा, सुधम्मा व न्हेम्हम्ह संघदायिका खः ।

११५. जिपिं आः थुगु जन्मय् खेमा, उप्पलवण्णा,
पटाचारा, कुण्डला (भद्राकुण्डलकेसा), कृशागौतमी, अनलि जि
व न्हेम्हम्ह विशाखा खः ।

११६. व हे भिगु कर्म, भिगु मति तयागु चेतना व
प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्य देह तोतालि (सिनावनाली)
त्रयस्त्रिंश देवभवनय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

११७. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि गिरिब्रज
(रागगृह) नगरय् च्वम्ह छम्ह तचोकं तःमिम्ह साहुयागु छैं
जन्म जुयाम्ह खः ।

११८. जि बांलाम्ह ल्यासे जुया वयेवं पयन वना
(भातया छैं) सुखपूर्वकं च्वंच्वनागु खः ।

११९. बुद्धिमानम्ह जिमिजं लोकशरण (भगवान्)
याथाय् वना धर्म देशना न्यना अनागामी फल प्राप्त याना
कया दिल ।

१२०. अले जि वेकयागु वचन कया छैं तोतालि
प्रव्रजित जुया तामदुवं हे अरहत्त फल लाना कयागु जुल ।

१२१. छको वेक उपासक जिथाय् वया गम्भीरगु,
निपुणगु प्रश्नत न्यंगु फुकया जिं (बांलाक) लिसः बिया ।

१२२. वस्पोल जिन (भगवान्) जिगु उगु गुणय् (योग्यताय) सन्तुष्ट जुया बिज्याना - 'थथिभन (बांलाक) धर्मदेशना याइम्ह मेपिं सुं भिक्षुणी मखना ।' धका जितः च्वछ्छाया अग्रस्थानय् तथा बिज्यात ।

१२३. (अले भगवानं धया बिज्यात -) 'हे भिक्षुपिं ! धर्मदिन्ना भिक्षुणी पण्डितम्ह खः धका छिमिसं धारण याः । वस्पोल नायक (भगवान्) या अनुकम्पां याना जि थुकथं पण्डितनी जुये दत ।

१२४. जिं शास्तायात सेवा याय् धुन । बुद्धयागु शासनयात पूर्वके धुन । भ्यातुगु कु दिके धुन । भवजालयात चप्फुये धुन ।

१२५. कुलपुत्रपुत्रीपिं गुगु उद्देश्यं छैं तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुइगु खः, उगु उद्देश्य जिं प्राप्त याय् धुन । फुक्क संयोजनत नं क्षय जुये धुंकल ।

१२६. (आः जि) ऋद्धिस, दिव्यश्रोतस व चेतोपरिय ज्ञानस अधिकार दुम्ह जुल । शास्तायागु शासन पूर्वके धुन ।

१२७. जिं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ स्यू । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आश्रवत फुकं वांछ्ववया जि विशुद्धम्ह व सुनिर्मलम्ह जुये धुन ।

१२८. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आश्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१२९. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बांलात । ... बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१३०. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

धर्मदिन्ना भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

धर्मदिन्नाथेरी अपदान स्वपुगु क्वचाल ।

४. सकुलाथेरी अपदान

१३१. थनिं लखच्छि (सतसहस्स) कल्प न्हापा सकतां
धर्मय् पारङ्गतम्ह पद्दोत्तर नांम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न
जुया बिज्यात ।

१३२. वस्पोल उत्तमम्ह, सःस्यूपिं मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं
वरो), देवपिं सहित सकल सत्त्वपिंत अर्थ (प्रयोजन) या लागि
व सुख (ज्वीके) या लागि (धर्मया उपदेश कनेगु ज्याय्) लगे
जुया बिज्याकम्ह खः ।

१३३. वस्पोल भगवान् तचोकं यश प्राप्तम्ह (यसग्ग),
श्रीयुक्तम्ह श्रीमान (सिरिमा), तचोकं कीर्ति प्रशंसा फइ जुम्ह,
फुक लोकद्वारा पूजा याकम्ह (पूजितो सब्ब लोकस्स),
सकलदिशासं प्रख्यातम्ह जिन (भगवान्) खः ।

१३४. वस्पोल विचिकिच्छा (शङ्का) मल्यम्ह, व्रत
(यायमाःगु ज्या फुकं) सिधःम्ह, थथे खःला - अथे खःला धका
दोधार मजुम्ह (अकथंकथो), मनया संकल्प फुकं पुरे जूम्ह,
उत्तमगु सम्बोधि लाम्ह (पत्तो सम्बोधिमुत्तमं) खः ।

१३५. वस्पोल भगवान् नरजनमध्ये उत्तमम्ह
(नरुत्तमो), मलूनिगु लँ ल्वीका बिज्याम्ह (अनुप्पन्नस्स मग्गस्स

उप्पादेता), (सुनानं) मकंनिगु मार्ग धर्मया खँयात बांलाक कना बिज्याकम्ह (अनक्खातञ्च अक्खासि) व उत्पन्न मज्जीनिगु (मार्ग/धर्म) उत्पन्न याना बिज्याकम्ह (असञ्जातञ्च सञ्जनी) खः ।

१३६. वस्पोल भगवान् लँ स्यूम्ह (मग्गञ्जू), लँ थूम्ह (मग्गविदू), लँ कनीम्ह (मग्गक्खायी), नरजनपिनि नायोम्ह (नरासभो), लँ बांलाक स्यूम्ह-सम्ह (मग्गस्स कुसलो), शास्ता रथ न्ह्याकीपिं मध्ये (सारथीनं) तःजिम्ह (वरुत्तमो) खः ।

१३७. तचोकं करुणा तइम्ह (महाकारुणिको) नायःम्ह (नायको), कामरूपी भ्यातनालय् दुनाच्चपिं (निमुग्गे कामपड्कम्ह) प्राणिपिंत उद्धार यायूत (उद्धारति) धर्मया खँ कना बिज्याम्ह खः ।

१३८-४०. उगु बखतय् जि हंसवती नगरय् क्षत्रिय कुलय् नन्दना धयाम्ह रूप बांलाम्ह, तःधिम्ह, दया दुम्ह, तथा श्री शोभां युक्तम्ह जुया आनन्द धयाम्ह तःधंम्ह जुजुया तचोतं हे बांलाम्ह म्थ्याय् जुया च्वनागु खः । पद्मोत्तर भगवान्या चिमाँयापाखेंयाम्ह क्यहें जुयागु खः । फुक प्रकारया तिसावसतं छायापिया च्वपिं जुजुया मेमेपिं म्थ्यायपिंनाप महावीर (भगवान्) याथास वना धर्म देशना न्यनागु जुल ।

१४१. उबले वस्पोल लोकगुरु (भगवान्) भगवान् परिषदपिनि दध्वी तथा दिव्यचक्षु लाना तःपिं भिक्षुणीपिं मध्ये छम्हसियागु प्रशंसा याना (कित्तयं) वस्पोल भिक्षुणीयात अग्रस्थानय् तथा बिज्यात ।

१४२. उगु खँ न्यना खुशी जुया सम्बुद्ध शास्तायात दान बिया, पूजा याना जिं नं अज्यागु हे दिव्यचक्षु प्रार्थना यानागु जुल ।

१४३. अले वस्पोल शास्तां आज्ञा जुया बिज्यात - 'नन्दे ! छं आपालं धर्मप्रदीप च्याकुगु व दान यागुया फलं याना अवश्यं हे छंगु प्रार्थना पूवनी जुल ।

१४४. थनिं लखच्छि कल्प लिपा ओक्काककुलय् बूम्ह गोत्रकथं गौतम नांम्ह शास्ता ध्व लोक्य उत्पन्न जुया बिज्याइतिनी ।

१४५. वस्पोलयागु धर्मया अंश काइम्ह, धर्मयापाखें बूम्ह म्थ्याय् जुया वस्पोल शास्ताया सकुला नांम्ह श्राविका (शिष्या) जुइतिनी ।'

१४६. व हे भिंगु कर्म, भिंगु मति तयागु चेतना व प्रार्थना यागु फलयाना मनुष्य देह तोताली (सिनाली) त्रयस्त्रिंश देवभवनय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

१४७. थुगु भद्रकल्पय् ब्रह्मबन्धु तःजिगु यश दुम्ह (महायसो), सःस्यूपिनिमध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो) गोत्रकथं काश्यप नांम्ह (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

१४८. उबले जि याकचा चाहिलाज्वीम्ह परिव्राजकनी (त्यागिनी) जुया च्वनागु खः । (छन्हु) भिक्षा फों वनाबले चिकं जक लाभ जुल ।

१४९. अले जिं उकिं मतच्याकाः सकतां संवरम्ह निपांचूपिंले दकले तःधम्ह (भगवान्) यागुं चैत्ययात प्रसन्नगु चित्तं सेवा पूजा यानागु जुल ।

१५०. उगु हे भिंगु कर्म यानागु, भिंगु मति तयागु क्वातुगु चेतना व प्रार्थनायागु फलं याना मनुष्यदेह तोतालि (सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवभवनय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

१५१. उगु कर्मयागु कारणं याना जि जन्म जूजूथाय्, जि वं वं थाय् तःप्वागु मत च्याना च्वनीगु जुल ।

१५२. यदि जिं इच्छा जक यातसा पःखाया पारी, लं या पारी, पर्वतया पारि नं खके फू । थ्व खः मत दान यानागुया फल ।

१५३. जि मिखा त्यल्लाम्ह जुल । यशकीर्तिद्वारा नं जि जहाँ थित । श्रद्धावती व प्रज्ञावती नं जुल । थ्व खः मत दान यानागुया फल ।

१५४. थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि छगु यक्को धन सम्पत्ति दुगु, जुजुपिसं मान यानातःगु, प्रसन्नगु विप्र (ब्रह्म) या कुले जन्म जुयाम्ह खः ।

१५५-६. छन्हु जि म्हछिं हे बांलाक तिसा वसतं पुना समा यानालि भ्यालय् च्वं च्वनाबले नगरय् द्वाँ बिज्याकम्ह वस्पोल यशद्वारा जिगिजिगि थिम्ह, देव व मनुष्यपिसं पूजा सत्कार याकम्ह अनुव्यञ्जनं सम्पन्नम्ह, फुक्क लक्षणं छाय्पा जुया च्वंम्ह सुगत भगवान्यात खनागु जुल ।

१५७. थ्व खना अत्यन्त गद्गद् तथा प्रसन्न जुया प्रव्रज्या फ्वनागु जुल । अनलि तामदुवं हे अरहत्तत्व प्राप्त यानागु जुल ।

१५८. जि दिव्यश्रोत व चेतोपरियज्ञान ऋद्धिसं अधिकार दुम्ह जुये धुन । जिं शास्तायागु शासन पूर्वके धुन ।

१५९. जि न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ स्यू । दिव्यचक्षु छर्लंग याना तये धुन । आश्रवत फुकं वांछ्वया विशुद्धम्ह व सुनिर्मलम्ह जुये धुन ।

१६०. जिं शास्तायात सेवा याय् धुन । बुद्धयागु शासन (उपदेश) पूर्वके धुन । भ्यातुगु कु (भारी) दिके धुन । तृष्णा भवजालयात नं चफुये धुन ।

१६१. गुकिया लागि कुलपुत्रपुत्रीपिं छैं तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुइगु खः उगु उद्देश्य जिं पूर्वके धुन । भवसंयोजनत क्षय ज्वी धुकल ।

१६२. अनलि जितः वस्पोल तचोकं करुणा तइम्ह (महाकारुणिक), नरजनय् उत्तमम्ह (नरुत्तम) भगवान् 'दिव्यचक्षु दुपिं भिक्षुणीपिं मध्ये सकुला भिक्षुणी अग्रम्ह खः ।' धका आज्ञा दयेका बिज्यात ।

१६३. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... । आश्रव मदय् धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१६४. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१६५. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

सकुला भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सकुलाथेरी अपदान प्यपुगु स्वचाल ।

५. नन्दाथेरी अपदान

१६६. थनिं लखच्छि कल्प न्हापा फुकं धर्मय् पारंगतम्ह
(सब्ब धम्मान पारगु) पद्मोत्तर धयाम्ह जिन (भगवान्) नायक
उत्पन्न जुया बिज्यात ।

१६७. वस्पोल फुक प्राणिपित उपदेश बीम्ह
(ओवादको), ज्ञान बीम्ह (विज्जापको), तरेयाइम्ह, देशना
यायगुली कुशलम्ह बुद्ध आपालं जनतापित तरे याना बिज्यात ।

१६८. फुक प्राणीपित अनुकम्पा तइम्ह (अनुकम्पको),
करुणा तइम्ह, हितैषी भगवानं थःथाय् ध्यंकवःपिं तीर्थिकपित
पञ्चशीलय् तया बिज्यात ।

१६९. थुकथं तीर्थियपिनिगु कुल न्हनावना शुन्य
जुयालि उबले थ्व लोक वशीभूत प्राप्त अरहन्तापिसं
भःभःधाःगु जुल ।

१७०. वस्पोल महामुनि (भगवान्) न्येच्याकु तःधिकः
व अति मूवंगु लुंयाम्हे तं च्वना स्वीनिगु लक्षणं जाःम्ह जुया
च्वन ।

१७१. उबले (मनुतयेगु) आयु लखच्छि दँ जुया च्वन ।
वस्पोल भगवान् नं उलि हे दँ तक म्वाना आपालं जनतापितं
तरे याना बिज्यात ।

१७२. उबले जि हंसवती नगरय् च्वंम्ह नानारत्तं
भःभः धाःगु साहुयागु छँ जन्म जुया तचोकं सुखं जीवन हना
च्वनागु खः ।

१७३. अले जि वस्पोल महावीर (भगवान्) याथाय् वना
(वस्पोलयागु) तचोतं सागु (परमस्सादं) अमरगु (अमतं),
परमार्थ कनिगु (परमत्थ निवेदकं), धर्मदेशना न्यनागु जुल ।

१७४. अनलि श्रद्धा उत्पन्न जुया जिं संघ सहित
वस्पोल लोकनायक (भगवान्) यात निमन्त्रणा याना
वस्पोलयात थःगु ल्हातिं प्रसन्नपूर्वक महादान बियागु जुल ।

१७५. अबले जिं वस्पोल संघसहितम्ह लोकनायक
धीर (भगवान्) यागु न्त्योने शिरं वन्दना यानालि ध्यानी
भिक्षुणीपिं मध्ये अग्रम्हयागु स्थान प्रार्थना यानागु जुल ।

१७६. अबले क्वच्छुके थाकुपितं क्वच्छुकिम्ह
(अदान्तदमको), स्वंगु लोकया शरण जुया बिज्याकम्ह वस्पोल
प्रभु, नरसाथी (भगवान्) थथे आज्ञा दयेका बिज्यात - 'छँ यागु
प्रार्थना पुरे हे जुइ ।

१७७. 'थनिं लखच्छि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय्
बूम्ह, गोत्रकथं गौतम नाम्ह शास्ता लोकय् उत्पन्न जुया
बिज्याइ तिनी ।

१७८. थुम्ह मयजू वस्पोल शास्तायागु धर्मय् अंश काइम्ह, धर्मपाखें जन्म जूम्ह म्थ्याय् जुया नन्दा धयागु नामं वस्पोलया श्राविका (शिष्या) जुइ तिनी ।'

१७९. व खँ न्यना जि तचोकं प्रसन्न जुया जीवनभर तक वस्पोल विनायक जिन (भगवान्) यात मैत्री चित्त तथा प्रत्ययद्वारा परिचर्या (सेवा टहल) यानागु जुल ।

१८०. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु क्वातुगु चेतनाया कर्मफलं याना जि मनुष्यदेह तोताली (सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोकय् (जन्म जू) वनागु जुल ।

१८१. अनं तोता यामा देवलोकय् अनं नं तुषित देवलोकय् वना । हानं अनं नं निर्माणरति देवलोकय् व अभ्रं नं हानं वशवर्ती देवलोकय् (जन्म जू) वनागु जुल ।

१८२. उगु कर्मयागु वेगं याना जि जन्म जूजूथाय् अनया जुजुपिनिम्ह महारानी पद लाना कयागु जुल ।

१८३. अनं तोतावयालि मनुष्यलोकय् नं चक्रवर्ती जुजुपिनिम्ह मण्डलया जुजुपिनिम्ह महारानी पद लाना कयागु जुल ।

१८४. देवलोक व मनुष्यलोकयागु सम्पत्ति भोग यायां फुकथासं सुख सिया अनेक कल्प तक चाचाहिलागु जुल ।

१८५. ध्व अन्तिमगु जन्मय् जि न्थ्याइपुसे च्वंगु कपिलवस्तुस शुद्धोदन जुजुया बांलासे च्वंम्ह (अनिन्दिता) म्थ्याय् जुया जन्म जुयागु खः ।

१८६. जिगु श्रीरूप खना उगु कुल नन्दित (न्त्याइपु) ताःगु जुल । अथे जुया जिगु नां नन्दा धका जुल । जि तचोतं बांलाम्ह खः ।

१८७. न्त्याइपुसे च्वंगु राजधानी कपिलवस्तुस च्वंपिं फुक ल्यासेपिं मध्ये यशोधरा छम्ह बाहेक दकले बांलाम्ह (कल्याणी) धाइगु खः ।

१८८. जिं जेथाम्ह दाजु त्रिलोकया थकालीम्ह (भगवान्) जुल । वस्पोलया क्वस्सं च्वम्ह (नन्द) अरहन्त जुल । अले छैं याकचा च्वंच्वनाम्हसित मां नं थुकथं प्रेरणा बिया बिज्यात -

१८९. 'हे शाक्यानी ! बुद्धया किजा नन्द नं छैंस मदेका (विछोइ ज्वीका) छ जक छैं गथे च्वने न्त्यांगु ?

१९०. 'थ्व यौवन धयागु बुढाबुढी जुया फुइगु खः । बांलागु रूप धयागु नं असुचिं जाःगु खः ।' धका पण्डितपिसं स्यू । अले निरोगिता नं रोगं कया फुइगु खः । म्वाना च्वनेगु धयागु नं सिनावना फुइगु खः ।

१९१. आम छंगु रूप नं तुयुमिला थें स्वये हे न्त्याइपुसे च्वंगु खः तिसा-वसतं, छायपा तःगु खः । स्वये हे श्री सम्पन्नगु खः ।

१९२. आम छंगु रूप मनूतयेसं तःधं भापा साप मानय् याना तःगु खः । मनूतयेगु मिखायात साला काइगु खः । पुण्य प्रतापया फलं दुगु धका प्रशंसा याकिगु खः । ओक्काक राजकुलया तचोतं ब्वयेबहःगु खः ।

१९३. अथे नं यो पुता ! तामदुवं आम यइपुसे च्वंगु बांलागु रूपयात ज्याथलं क्वत्यला हइ तिनी । आ हे पण्डितपिसं निन्दा याना तःगु राज्य-सुख व रूपगर्वयात तोता छ्छ धर्मय् च्वं हूँ ।'

१९४. माँयागु थुगु वचन न्यना लाहिं जानिबले हे जि मंमरुं मंमरुं छ्छे तोता प्रव्रजित जुयागु खः । व नं शरीरं जक खः, मननसें (प्रव्रजित) जुयागु मखु ।

१९५. आध्यात्मिक ध्यान आदि तःधंगु प्रयोजन (फाइदा) ज्वीकेया लागि माँ नं जितः न्वाइगु खः । जि धाःसा उकि उलि ध्यान मवं ।

१९६-७. अले कामय् लालसा दुम्ह, पलेस्वाथेंगु ख्वाम्ह महाकारुणिकं (भगवानं) खनालि रूपय् वैराग्य दंकेत (निब्बिन्दनत्थं रूपस्मिं), जिं खने दइथाय् (मम चक्खुपथे) वस्पोल जिनं (भगवानं) थःगु आनुभावद्वारा जिसिबे नं बांलासे च्वंम्ह, स्वयबहम्ह, यइपुसे च्वंम्ह, तचोतं बांलाम्ह मिसा दयेका क्यना बिज्यात ।

१९८. उम्ह अतिकं अजुचायापुक बांलाम्ह मिसा खना जि मति वन - 'जि मनु जुया मिखा दुगुया सफल जुल ।'

१९९. अले जिं वयात नोतुया धया - 'हे भाग्यमानीम्ह मय्जु । छंत मयो मजूसा छं थःगु कुल नां व गोत्र जितः कँ । जि सीके मास्ते वया च्वन ।'

२००. (वं जित धालः -) 'हे भाग्यमानीम्ह मय्जु । जित पीका तये मते । जि म्ह त्यानुल । जितः छं थःगु मुलय् गोतुकी । जि पलख चने ।'

२०१. अले व मिखा बांलाम्ह (सुलोचना) मय्जु जिगु मुलय् छ्यों दिका चन । अबले हे वयागु कपालय् तसक भ्यातुगु वस्तु छंगु (=लुद्धा) कुतुंवल ।

२०२. उगु भ्यातुगु वस्तु कुतुंवया लायेवं वया कपालय् पो (=पिड्का) वल । अले (पो) तज्याना उकिं (घालं) न्हि व हि बावल ।

२०३. वयागु ख्वाया उन नं हिला वन । वयागु घालं घचायापुसे च्वंगु गन्ध पिहांवल । मनावया वंच्चुसे च्वना शरीरं न्हि पिहांवल ।

२०४. उम्ह मिसा म्ह छम्हं थुर्रथुर्र खाना (पवेदितसब्बङ्गी) ताताहाकः याना उं-ऊं, स्वाँय्-स्वाँय् सासः ल्हाना च्वन । दुःख सिया थथे धका ख्वया हाला हल -

२०५. 'दुखं कया जि दुःख सिया च्वना । स्यागुलिं नं जितः कया च्वन । हे पासा ! जि महादुःखय् दुन । जित छ शरण जुया ब्यू ।'

२०६. (नन्दा भिक्षुणीं धालः -) 'छंगु ख्वाया शोभा गन वन, छंगु ताःहाक व च्वामुगु न्हाय् गन वन ? सिजः थें, ढालेथें ह्याउँसे क्यातुसे च्वंगु म्हुतुसी गन वन, छंगु बांलागु ख्वा गन वन ?

२०७. छंगु तुयुमिलाथें जहाँधीगु वर्ण गन वन, लुंयागु थें (म्हासुसे बांलागु) ककु गन वन ? छंगु स्वाँ भुपाथे च्वंगु न्हाय्पं गन वन, उपिं फुक (स्वेमजिक) बांमलाना वन ।'

२०८. उबले हे तुरन्त वयागु पलेस्वांया मुखुथें च्वंगु दुरूपो निप्पों तज्याना घच्यायापुगु जुया नवया वल ।

२०९. उम्ह मय्जु चिकित्यागु व गोलागु जँ दुम्ह, प्योगो धिसिमिसि धाः व तगोया बाँला जू । तर नाय्ते ला ध्यनिगु पसःथें अशुचिं जाया च्वंगु खः । अहो ! रूप धयागु अनित्य खनि । थुकिं अपवित्रगु वस्तु पिकया च्वनीगु खः ।

२१०. शरीरं पिहाँवःगु फुकं हे ग्यानापुसे च्वंगु व दुर्गन्धगु जुया च्वन । अज्ञानित जक मशान थें हे च्वंक विभत्सगु थ्व शरीरय् न्त्याइपु ताया च्वनीगु खः ।

२११. उबले लाक हे जिम्ह दाजु तःचोकं करुणा तइम्ह (महाकारुणिक) लोकनायकं जिगु वैराग्यगु चित्तयात खना थुपिं गाथात आज्ञा जुया बिज्यात -

२१२. 'हे नन्दे ! का सो थ्व आतुरता व दुर्गन्ध (करणपं) जाया च्वंगु शरीर ! एकाग्र याना अशुभ यागु (आरम्मणय्) चित्त लगेयाः ।

२१३. थ्व शरीर गथे खः छंगु रूप नं अथे हे खः । छंगु रूप गथे खः थ्व नं अथे हे खः । दुर्गन्ध पिहाँ वइगु थ्व शरीरयात अज्ञानिपिसं (जक) प्रशंसा याइगु खः ।

२१४. थथे हे खः धका चानं-न्हिनं अप्रमत्त जुया छं
थुकियात स्वः । अले थःगु हे प्रजां बांलाक दुग्यंक
(अभिनिब्बिज्झ) खनि ।'

२१५. अले जिं थुपिं शुभाषित गाथात न्यनालि
तचोतं मनय् वैराग ज्वीका अन हे दना च्वना च्वं च्वं
अरहत्तत्व लाना कया ।

२१६. अनलि जि वंथाय् च्वं च्वंथाय् न्ह्याबले हे ध्यान
याना च्वनेगु खः । थ्व हे जिगु गुणय् सन्तुष्ट जुया जिनं
(भगवानं) जितः थुकि अग्रस्थानय् तया बिज्यात ।

२१७. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आश्रव
मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२१८. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बांलात । ...
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२१९. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

जनपदकल्याणी नन्दा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

नन्दाथेरी अपदान न्यापुगु क्वचाल ।

६. सोणाथेरी अपदान

२२०. थनिं लखछि (सतसहस्स) कल्प न्हापा सकता धर्मय् पारंगतम्ह पद्योत्तर नांम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२२१. उबले जि साहुया कुलय् जन्म जुया सुखपूर्वक (सकसिनं) मानय् याका, सकस्यां योम्ह जुया च्वनाम्ह म्थ्याय् मचा वस्पोल मुनिवर (भगवान्) या थाय् वना वस्पोलयागु यइपुसेच्चंगु वचन (उपदेश) न्यनागु जुल ।

२२२-३. उबले वस्पोल भगवानं (=जिन) वीर्यवान् भिक्षणीपिं मध्ये अग्रम्ह भिक्षणीयागु प्रशंसा याना बिज्यात । व खँ न्यना मन चँचँ धाया (मुदित) शास्तायात नमस्कार याना वस्पोल सम्बुद्धयात अभिवादन यानालि उगु पद प्रार्थना यानागु जुल । वस्पोल अनुमोदन यासे आज्ञा जुया बिज्यात - 'छंगु प्राणिधि सिद्ध ज्वी ।

२२४. थनिं लखछि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् बूम्ह गोत्रकथं गौतम नांम्ह शास्ता (भगवान्) लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइ तिनी ।

२२५. छ वस्पोल शास्तायागु धर्मया अंश काइम्ह, धर्म जन्म जूम्ह म्थ्याय् जुया सोणा धयागु नामं वस्पोलया श्राविका (शिष्या) जुइ तिनी ।'

२२६. व खँ न्यना मन चँ चँ धाय्का वस्पोल जिन (भगवान्) यात जीवनभर तकक मैत्रीचित्त तया प्रत्यय आदि द्वारा सेवा टहल यानागु जुल ।

२२७. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु
क्वातुगु चेतनाया कर्मफलं याना जि मनुष्यदेह तोतालि
(सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोकय् जन्म जूवनागु जुल ।

२२८. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि श्रावस्ती
महानगरय् च्वंगु छगु तचोकं हे तमिम्ह साहुयागु छें जन्म
जुयागु खः ।

२२९. जि ल्यासे ज्वीवं (पंयन्ह बिया) भातया छें
वना । अन जिं छम्हथें छम्ह बांलासे च्वंपिं काय्पिं भिम्ह
ब्बीकागु जुल ।

२३०. इपिं सकलें सुखं ब्वलन । अले स्वस्वपिं
मनूतये सकस्यां स्वये यइपुपिं जुल । कर्पिनि हे जा यइपु ताः
धाःसा उपिं काय्पिं जि गुलि यो धका धर्यां साध्य मजू ।

२३१. अले जिं गंक गंक हे नं (अकामाय) भिम्ह
काय्पिनि न्ह्योने हे जि भात वस्पोल चोपिनि नं चो जुया
बिज्याम्ह (भगवान्) या शासनय् प्रव्रजित जुया दिल ।

२३२. अनलि जि याकचा ज्वीवं थथे विचाः याना -
'मिजं व काय्पिसं तोते धुकल । जि बुढी नं जुल । लिधंसा नं
मरुम्ह जुल । जि आवलि थ्व (गृहस्थी) जीवनय् च्वने म्हाल ।

२३३. आः जि नं वना जि मिजं च्वनीथाय् हे च्वंवने
माल ।' धका चिन्तन याना छें तोता प्रव्रजित जुया ।

२३४. अले छगु भिक्षुणी उपस्सयय् (भिक्षुणीपिं
च्वनीगु आश्रम) जितः तया 'लः क्वाकी' धका (ज्या ब्वया)

मेपिं भिक्षुणीपिं जि (याकचित) तोता थःपिं उपदेश (ओवाद) न्यंवन ।

२३५. अले जिं लः कया हयालि फोसी (कुम्भिया) प्वंका भुतुली देछुनालि (लः क्वाका) च्वनाबले लाक्क जिं चित्तयात सम्माधिस्थ याना ।

२३६. जिं (पञ्च) खन्धयात अनित्यता, दुःखता व अनात्मता खनालि फुकं आश्रवयात वांछ्वया अरहत्व लाना कया ।

२३७. अले उपिं भिक्षुणीपिं लिहाँ वयाली 'क्वालः (गो धका) न्यंबले जिं तेजोधातु अधिष्ठान याना धाय्म हे लः क्वाका बियागु जुल ।

२३८. व खना इपिं भिक्षुणीपिं आश्चर्य चाया थ्व खँ जिनवर (भगवान्) यात न्यंकल । (इमिगु खँ) न्यना चँ चँ धाया बिज्याकम्ह नाथं (भगवानं) थ्व गाथा आज्ञा जुया बिज्यात -

२३९. 'अलसीम्ह व कोसिस (वीरियो) मरुम्ह जुया सुं मनु सच्छिदं म्वाय्गु स्वया जा क्वातुक कोसिस दुम्ह व उन्नतिशीलम्ह जुया छन्हु जक हे म्वाय्गु जूसां तःधं ।'

२४०. जिं बालाक आचरण याना (सुप्पटिपत्तिया) वस्पोल महावीरयात लय्ताय्के धुन । अले थुकिया कारणं वस्पोल महामुनिं जितः 'छ वीर्यवान (कोसिस बल्लाम्ह) भिक्षुणीपिंमध्ये अग्रम्ह खः।' धका आज्ञा जुया प्रशंसा याना बिज्यात ।

२४१. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आस्रव
मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२४२. जि बुद्धया थासं वयागु तचोतं बाँलात । ... ।
बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२४३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

सोणा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सोणाथेरी अपदान खुपुगु क्वचाल ।

७. भद्रकापिलानीथेरी अपदान

२४४. थनिं लखछि कल्प न्हापा फुक धर्मय्
पारंगतम्ह पदुमुत्तर धयाम्ह जिन, नायक (भगवान्) उत्पन्न
जुया बिज्यात ।

२४५. उबले हंसवती नगरय् विदेह नांम्ह यक्को
रत्नत थुम्ह साहु छम्ह दुगु खः । जि वेकया हे जहान जुयाम्ह
खः ।

२४६. गबलें गबलें वेकः थःथितिपिं व भ्वछिं वस्पोल
नरादित्य बुद्धयाथाय् वना फुक दुःख भय फुइगु धर्मदेशना
न्यना दीगु जुल ।

२४७-९. (अले छको) वस्पोल नायकं धुतवादी (धुतंग
धारी) श्रावकपिनि मध्ये अग्रम्हसियागु प्रशंसा याना बिज्यात ।
व न्यना वेकलं उबले बुद्धयात छवाःयंकं दान बियालि

वस्पोलयागु पालिस छ्योँ भ्वसुना (निपच्च) उगु पद प्रार्थना याना दिल । वस्पोल नरपुंगव भगवानं परिषदपित लयत्तायक साहुयात अनुकम्पा तथा थुपिं गाथात आज्ञा जुया बिज्यात - हे पुता ! छं मनंतुंगु प्रार्थना पुरे ज्वी । ग्याय् मते ।

२५०. थनिं लखद्धि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् बूम्ह गोत्रकथं गौतम नाम्ह शास्ता लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइ तिनी ।

२५१. वस्पोलयागु धर्मय् अंश काइम्ह, धर्मं जन्म जूम्ह काय् जुया छ् गोत्रकथं काश्यप नाम्ह जुया वस्पोल शास्ताया श्रावक जुइ तिनी ।

२५२. व खँ न्यना मन चं चं धाय्का जीवनभर तक वस्पोल विनायक, जिन (भगवान्) यात मैत्री चित्त तथा चतुप्रत्ययद्वारा परिचर्या (सेवा-टहल) याना दिल ।

२५३. शासनयात भः भः धाय्का, तीर्थियतयेत मर्दन याना (क्वत्यला) विनीत (धया खँ न्यनीपिं) जुइपित विनीत याना, श्रावकपिं नाप वस्पोल भगवान् परिनिर्वाण जुया बिज्यात ।

२५४-५. लोकया थकालीम्ह (भगवान्) अथे परिनिर्वाण जुया बिज्याय्वं थःथिति पासापिं सकलनाप सल्लाह याना शास्तायात पूजा याय्त इपिं सकलनाप जाना न्हेगु योजन तःजागु रत्नमय्गु स्तूप (थूर) दयेका दिल । उगु थूर त्वयाच्चंगु सूद्धोथे जिगिजिगिं थीगु, स्वाँ ह्वःगु शालसिमाथे बांलागु खः ।

२५६. सप्तरत्नं दयेका तःगु, न्हायपंकथियागु मिथें जिगिजिगिंथीगु न्हेगु लाख पात्रत (थल, किस्ती) दयेंके बिया दिल ।

२५७. वस्पोल सकल भूत (प्राणी)पित अनुकम्पा तइम्ह महाऋषियात पूजा याय्त नस्वाः वःगु चिकं थना अन भो भो मत च्याका दिल ।

२५८. वस्पोल महाऋषियागु थूरया पूजा याय्त रत्न हे रत्नं जागु न्हेगु लाख घःत नं दयेके बिया दीगु जुल ।

२५९. उकि बिचे बिचे च्यागः च्यागः लुंयागु घः थना तःगु स्वेबले शरदकालया निभा द्योथें भलल थिना च्वन ।

२६०. प्यंगु ध्वाखाय् दयेकातःगु रत्नमय् तोरण (तुनां) च्वेथ्यंक तया तःगु रत्नमयगु हे पातात बांलासे च्वना च्वन ।

२६१. लखं चाकछिं चाट्ठीका बांलाक भः भः धायक नहर व मीनारत दयेका तःगु अन हे थनातःगु रत्नमय पटाकात (फुकं) भः भः धाःगु दयेकां छाया दिल ।

२६२. बांलाक दयेका तःगु रत्नमय चैत्यस न्ह्याउँसे च्वंक च्वयातःगु चित्रत (स्वयेबले) सन्ह्याइलेया निभा द्योथें खुब हे भलल च्वं ।

२६३. उगु जिगु स्तूपया स्वंगु तह फः (वेदि) दुगुलि छगु हारेतालं सियातःगु, छगु मनीसिला (छथि लोहँ) अले मंगु अञ्जन लोहंतं सियातःगु जुया च्वन ।^०

२६४. थुगु प्रकारं वस्पोल बांलासे च्वंगु वरवादी (भगवान्) यागु स्तूपयात पूजा याना संघयात नं जीवनभर थःमं फको दान याना दिल ।

२६५. जिं नं वेक साहुया नापनापं जीवनभर तक उपिं फुकं पुण्य यानालि वेक नापं हे सुगतिस (जन्म का) वनागु जुल ।

२६६. जि देवलोक व मनुष्यलोकय् वेकयागु हे किचः समान जुया सम्पत्ति अनुभोग यायां वेकनापं संसारय् चाचाःहिलागु जुल ।

२६७. थनिं ग्वीछगु कल्प न्हापा बांलाक फुक धर्मयात स्यूम्ह खंम्ह (सब्बधम्मविपस्सको) स्वये हे बाँलाम्ह विपस्सी धयाम्ह नायक (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२६८. उबले वेकः (=जिमिजं) बन्धुमती नगरय् अत्यन्त दरिद्र कुलयाम्ह तर गुणं धनीम्हसाधुसम्मतम्ह (भिंंगु नां कहले जूम्ह) ब्राह्मण जुया जन्म जुल ।

२६९. उबले नं जि वेकःया मन मिलेजूम्ह जहान जुयागु खः । वेकः गुबलें गुबलें वस्पोल महामुनियागु दर्शन याः भ्नाइगु जुया च्वन ।

* महाचुलालंकरण यागु अनुवादय् त्रिकोणगु चीभा धका दु ।

२७०. छको वेकः वस्पोल भगवान् यक्को मनूतये दध्वी फेतुना अमतूतपद धर्म देशना याना बिज्यागु न्यना (मन) तचोतं चँ चँ धाया थःगु धोति छपु वस्पोलयात दान याना दिल ।

२७१. अनलि वेक थःगु म्हे धोति छपु जक ल्यंका छँ लिहाँ भाया जित धया दिल, 'मेजू जिं थःगु धोति छपु बुद्धयात दान याना वया । उगु महापुण्ययात छं नं अनुमोदन याः ।'

२७२. अले जिं उबले हे ल्हा निपां ज्वजलपा प्रसन्नतापूर्वक अनुमोदन याना थथे धया - 'हे स्वामि ! छिसं बुद्धयात वसः दान यानादीगु तचोतं बांलात ।'

२७३. थथे सुखी व सुसज्जित जुया संसारय् चाचाहिला जुजुं छको वेक न्त्याइपुसे च्वंक वाराणसीयाम्ह महीपति (जुजु) जुया दिल ।

२७४. जि उबले मिसातमध्ये उत्तमम्ह जुया, न्हापानसें वेक मिजयाके दुगु स्नेहं याना जि वेकःया हे जहान रानी जुयागु खः ।

२७५. (छको) वेकलं च्याम्ह प्रत्येक बुद्धपिं भिक्षा बिज्यांनाच्वंगु खना मन चँचँ धाया वस्पोलपित भिक्षा दान याना दिल ।

२७६. हानं वस्पोलपित निमन्त्रणा याना प्वालाप्वाला थीगु रश्मी दुगु रत्नयागु मण्डप दयेका लुँकमीतयेसं दयेका तःगु लुँयागु पात्रय् जाय्क (भिक्षा भोजन) दान याना दिल ।

२७७. सुवर्ण आसनय् बिज्याना च्वपिं च्याम्हं प्रत्येक बुद्धपित उथें ज्वीक प्रसन्न जुया थःगु हे ल्हातं दान-प्रदान नं याना दिल ।

२७८. उबले जिं नं वेकः कासीयाम्ह जुजुया नापनापं दान यानागु जुल । अनलिं जि हानं वाराणसीया काशीगामय् जन्म जुयागु जुल ।

२७९. वेकः तःमीगु छेंया दाजुम्ह जुया किजापिं नापनापं सुखं च्वनादीगु जुल । जिनं वेकः दाजुम्हसिया पतिव्रता व्रतयात बांलाक पालेयाइम्ह जहान जुयागु खः ।

२८०. छन्हु प्रत्येक बुद्ध छम्ह (भिक्षा बिज्यागु) खना कान्छाम्ह किजा भतं दाजुयागु नसाभाग वस्पोलयात दान याना दिल । अले वेकः दाजुम्ह लिहाँ भाय्वं ध्व खँ कन ।

२८१. उगु दानयात वेकलं अनुमोदन याना मदी । अले जिं वस्पोलयात धका नसा तयाहयागु पात्र लितकया हया बिया । अले वेकलं उगु नसा थःमं हे प्रत्येक बुद्धयात दान याना दिल ।

२८२. उबले जिं तँ पिहाँवया उगु प्रत्येक बुद्धयात दान यागु अन्न वाँ छ्वया प्रत्येक बुद्धयागु पात्रय् भ्यातना जाय्का वस्पोलयात बियागु जुल ।

२८३. दान ब्यूबले नं, दान कया बिज्याबले नं आदर याःसां, अनादर यासां प्रत्येक बुद्धया मन उथेंतुंगु (मस्यंगु) ख्वाः खना जि अतिकं हे संवेज/श्रद्धा उत्पन्न जुल ।

२८४. अले जिं हानं वस्पोलयाके पात्र लितकया नस्वाःलखं सिलालि मन प्रसन्न याना पात्रय् जाय्क घ्यो व साखः तया दान बिया ।

२८५. उगु दान यानागुलिं जि जन्म जूजूथाय् रूप बांलाह जुल । तर प्रत्येक बुद्धयात दुःख बियागुलिं जि म्हुतु नवःम्ह जुल ।

२८६. हानं जि मिजंनं दयेकूगु काश्यप वीर (बुद्ध) यागु धातु निधान यानातःगु चैत्यप्रति जिं मन चँचँ धाय्का बांलागु लुंयागु अप्पा (दान/चन्दा) बियागु जुल ।

२८७. इपिं अप्पात प्यथी प्राकृतिक गन्ध नस्वालखय् थुनालि नवःगु दोषं मुक्त यानालि सम्पूर्ण अंगं युक्तगु याना बियागु खः ।

२८८. रत्नयागु न्हेदो पालचात (थलत), न्हेगः चिकनं जाःगु घः (पूर्णघट), दोछिप्वा इता मत दयेके बियागु जुल ।

२८९. अले थःगु मन प्रसन्न याना उपिं सर्जामत छ्वया लोकनाथयात पूजायाय्त च्याकालि न्हेभो भोभो तया दीगुजुल ।

२९०. उबले नं जिं उगु पुण्यकार्यस विशेषरूपं ब्वति कयागु जुल । अले जिमिजं काशी देशय् हे जन्म जुया दिल । वेकयागु नां सुमित्र खः ।

२९१. जि नं उबले वेकया हे योम्ह, सुखीम्ह, बांलाम्ह जहान जुयागु खः । उगु जन्मय् वेकलं प्रत्येक बुद्धयात बल्लागु जनि दान याना दीगु जुल ।[⊗]

२९२. उगु उत्तमगु दानय् नं जिं अनुमोदन याना सहभागी जुयागु जुल । अले हानं काशी देशय् कोलिय कुलय् जन्म जुल ।

२९३. उबले जिमिजंनं न्यासम्ह कोलिय पुत्रपिं जाना न्यासम्ह हे प्रत्येक बुद्धपितं सेवा उपस्थान यागु जुल ।

२९४. वस्पोलपितं स्वलातक्क वर्षावास तया सेवा टहल यानालि त्रिचीवर नं दान यागु जुल । जि उबले नं वेकयागु पुण्यपथ लिनावनीम्ह जहान हे जुयागु खः ।

२९५. अनं च्यूत जुया (सिनाली) वेकः तःधंगु यश दुम्ह नन्द धयाम्ह जुजु जुया जन्म जुल । जि वेकःया इच्छाजूगु फुक सम्पत्ति सिद्ध याइम्ह महारानी जुयागु खः ।

२९६-८. अनं च्यूत जुयालि वेकः हानं ब्रह्मदत्त जुजु जुया दिल । उबले पद्मावतीया पुत्र प्रत्येक बुद्धपितं ज्यूताछि हे राजोद्धानय् तया उपस्थान यानागु जुल । वस्पोलपिं परिनिर्वाण जुया बिज्याय्वं जिमिसं चैत्यत दयेका पूजा यानागु जुल । अनलि जिपिं निम्हतिपुं अप्रमण्य (अप्पमञ्जाय/ब्रह्मविहार) ध्यान याना ब्रह्मलोकय् जन्म जूवनागु जुल ।

⊗ चुलालङ्करणयागु अनुवादय् छयनय् हिनेगु कापः धका दु ।)

२९९. अनं च्यूत जुयाली (सिनावनाली) वेकः महातीर्थं गामय् जन्म जुया दिल । वेकःया मां सुमनादेवी व बौ कोशिक-गोत्रयाम्ह ब्राह्मण जुया च्वन ।

३००. जि मह् जनपदयागु उत्तमगु शाकल नगरय् कपिल ब्राह्मणयागु कुलय् सुचीमतीया म्थ्याय् जुया जन्म जुया ।

३०१. ब्वानं जिगु धनकाञ्चन (लुँयागु) मूर्ति दयेके बिया उगु मूर्ति काग्नतृष्णां अलग्गाम्ह काश्यप पण्डितयात बिया दिल ।

३०२. वेक करुणा दुम्ह मिजं छको बुँ स्वः भाःबले कोतय्स् कीत नया च्वंगु खना तचोतं विरक्त जुया दिल ।

३०३. उबले जि छैसंतुं च्वना तूपासा पाना च्वनाबले कोतय्स् कीत नया च्वंगु खना जिनं विरक्त भाव पिज्वल ।

३०४. अले वेकः प्रव्रजित जुया दिल । जि नं वेक लिना हे प्रव्रजित जुया वना । न्यादँतक्क परिव्राजिकायागु व्रतय् (नियमय्) च्वनागु जुल ।

३०५. जिन (भगवान्) यात लह्यूम्ह गौतमी प्रव्रजित ज्जीवं जिनं वस्पोलयाथाय् वना बुद्धयागु उपदेश न्यना भिक्षुणी जुयागु जुल ।

३०६. अले जि (भिक्षुणी जुया) ताः मदुवं हे अरहत्व लाना कयागु जुल । अहो ! श्रीमान् (श्री दुम्ह) काश्यपनापं दुगु कल्याण मित्रता धन्य खः ।

३०७. बुद्धया पुत्र जुया बिज्याकम्ह वस्पोल काश्यप थेर बुद्धयागु धर्मरूपी अंश भाग काइम्ह खः । वस्पोल चित्त स्थीरम्ह खः । वस्पोल न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ स्यू । वस्पोल स्वर्ग व नर्क नं खना बिज्या ।

३०८. अले वस्पोल हानं जन्म काय् म्वाःम्ह खः । वस्पोल अभिजा पूर्वके धुंकुम्ह मुनि (भिक्षु) खः । वस्पोल थुपिं स्वंगु विद्या ज्ञान दुम्ह जूगुलिं त्रैविद्य ब्राह्मण नं खः ।

३०९. अथे हे तुं जि भद्रा कापिलानी नं मृत्युयात पुला वना त्रिविद्या दुम्ह खः । सेना सहितं मारयात त्याका अन्तिम जन्मयागु देहलय् थ्यना च्वम्ह खः ।

३१०. जिपिं निम्ह संसारय् (च्वनेगुया) दोषत खंका प्रव्रजित जुयापिं खः । जिपिं आश्रव फुके धुपिं खः । संयमीपिं खः (दन्ता) । शीतलपिं जुया निर्वाण लाय्धुपिं खः ।

३११. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । आश्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

३१२. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

३१३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

भद्राकापिलानी भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

भद्राकापिलानीथेरी अपदान न्हेपुगु च्चवाल ।

८. यशोधराथेरी अपदान

३१४. छग्गु समये वस्पोल नरनायक (भगवान्) न्त्याइपुसेच्च्वंगु व तःजिग्गु रागजृह नगरया छग्गु प्रब्भार (गुंया तँ) स च्वना बिज्याना च्वन ।

३१५. उबले व हे नगरय् च्वंगु भिक्षुणी निवासय् बिज्याना च्वंम्ह यशोधरा भिक्षुणीया थथे मति लुल -

१६-२०. शुद्धोदन महाराजा, प्रजापति गौतमी, अभिज्ञान लापिं, महाऋद्धिवानपिं महास्थविरपिं, महास्थविरनीपिं, आश्रव मदुपिं वस्पोलपिं मतया मि प्वाःथे शान्तिस (निर्वाणय्) बिज्याय् धुंकल । वस्पोल लोकनाथ जीवमान तिनिबलय् हे जिनं शिवपदय् (निर्वाणय्) वने जुल । थथे मति तया थःगु आयु संस्कारयात स्वया बिज्याबले उखुनु तुं हे फुइग्गु खंकालि पात्र चीवर ज्वना थःगु आश्रमं पिहाँ बिज्याना लखच्छि, भिक्षुणीपिनि न्त्योन्त्यो च्वना वस्पोल महाऋद्धिवानम्ह, महाप्रज्ञावानम्ह सम्बुद्धयाथाय् बिज्यात । शास्तायागु चक्रलक्षणं युक्तगु पालि (पादय्) सम्बुद्धयात अभिवादन यानालि छखेलिक्क फेतुना बिज्याकम्ह यशोधरा स्थविरनीं थथे धका बिन्ती याना बिज्यात -

३२१. हे महामुनि ! जि आः न्हेच्यादँ (उमेर) दये धुंकुम्ह जुल । जिग्गु वैश फुइन । आः जि धुसिलूम्ह जुइ धुंगु खँ छलपोलयात बिन्ति चढे याना च्वना ।

३२२. जिगु वैश पाकय् जुल (जि बुढी जुल), जिगु म्वाय्गु भतिचा जक ल्यंदनि । आ जि थुकियात तोता वने जुल । जिं थःगु शरण दय्का काय् धुन ।

३२३. हे महावीर ! वैशयागु अन्तय् मरण थ्यना जीवन फुई । जि थौया चान्हय् निर्वाणय् (थ्यंक) वने ।

३२४. हे महामुनि ! बुये, ज्याथ जुये, लोचं कये, तथा सिये धयागु नं मरुगु थाय् असंखतगु अजरामरणपुरय् वने जुल ।

३२५. आः शास्तायागु न्ह्योने जमा जुया च्वंपिं परिषद, छलपोलपिसं जिगु (छुं) अपराध (दोष) दुगु स्यूसा उकियात (आः) वस्पोल मुनिया न्ह्योने हे क्षमा याना बिज्याहूँ ।

३२६. हे महावीर ! संसारय् चाचाहिला जुयाबले जिगु पाखें छलपोलप्रति छुं दोष (अपराध) जूगु दुसा उकियात क्षमा याना बिज्याहूँ ।

३२७. यशोधरा भिक्षुणीयागु थुगु वचन न्यना मुनिन्द्रं (भगवानं) थथे धया बिज्यात - 'परिनिर्वाण जुये त्यंम्हसित आः जिं मेगु छुं धाय् ।

३२८. जिगु शासनय् ज्या याना च्वंपिं परिषदपिं सकसिगु शंकायात चब्बुक, हानं छको ऋद्धि क्यं ।

३२९. वस्पोल मुनि (भगवान्) यागु थुगु वचन न्यना यशोधरा भिक्षुणीं मुनिराजयात वन्दना याना थथे धका बिन्ती याना बिज्यात -

३३०. 'हे वीर ! जि यशोधरा खः । छँ च्वनाबले जि छलपोलया जहान खः । मिसायागु गुणं जाम्ह (इत्थि अंगे पतिट्टिता) जि शाक्यकुल्य् जन्म जुयाम्ह खः ।

३३१. हे वीर ! जि छँ च्वनाबले लखिछि व ग्वीखुम्ह ल्यासेपिं मिसातये प्रमुखम्ह जुया सकतां ऐश्वर्य लाना कयाम्ह खः ।

३३२. रूप तथा आचरण गुणं युक्तम्ह जि यौवन्य् थ्यना च्वम्ह (ल्यासेम्ह), ययेक खँ ल्हाइम्ह (पियंवदा) जुया च्वनागु खः । जितः सकसिनं द्योयातथे मान्य् याइगु खः ।

३३३. वस्पोल शाक्यपुत्र (भगवान्) या (गृहस्थ बलयया) निवासस्थान्य् दुपिं लखिछि कन्यापिनि प्रमुख जुया उथेंतुं दुःखसुख हना नन्दन वनया देवतार्पिथें तुं च्वंच्वनाम्ह खः ।

३३४. काम धातुं च्यूत जुया वयालि रूपधातुस च्वंवयाबले दोलंद्वः मध्ये जिति रूपवतीम्ह वस्पोल लोकनायक छम्ह तोता मेपिं सुं हे दूगु मखु ।'

३३५. अले यशोधरा भिक्षुणीं सम्बुद्धयात अभिवादन याय् धुंका शास्तायात ऋद्धि क्यना बिज्यात । अनेक किसिमयागु महान ऋद्धित क्यना बिज्यात ।

३३६. वस्पोलं थःगु म्हयात चक्रवालथें, छ्योयात उत्तर करुथें, निपाः ल्हायात निगु द्वीपथें, शरीरयात (दथु भाग) यात जम्बुद्वीपथें तःधं याना क्यना बिज्यात ।

३३७. थःगु जनफायात दक्षिण्य् च्वंगु समुदं (सरर?) थें यक्को कचा मचामचात दुगु (सिमायात) थःगु पपुथें, थःगु

मिखा निगःयात तुयुमिला चो व निभाच्चोथे थःगु सपः सुमेरु पर्वतथे याना क्यना बिज्यात ।

३३८-९. चक्रवाल पर्वतयात म्हुतु च्वकार्थे याना हागः नापं जम्बुसिमा ज्वना वया लोकनायक भगवान्यात वन्दना यानालि पंखां गायका बिज्यात । यशोधरा भिक्षुणीं किसी, सल, समुद्र, पर्वत, तुयुमिलाचो, सुल्हो इन्द्रयागु रूप क्यना बिज्यानालि थथे धका भगवान्याके बिन्ती याना बिज्यात -

३४०. हे मिखा दुम्ह (भगवान्) ! जि यशोधरा खः । जिं छलपोलया पाली वन्दना याना च्वना । थथे धाधां वस्पोलं सहश्र लोकधातुयात ह्वयाच्वंगु पलेस्वालं तोपुया बिज्यात ।

३४१. अथे हे ब्रह्मायागु रूप नं निर्माण याना क्यना शुन्यतायागु धर्मदेशना नं याना बिज्यात । (हानं धया बिज्यात -) हे चक्षुमान् (मिखा दुम्ह) ! जि यशोधरा खः । जिं छलपोलयागु पाली वन्दना याना च्वना ।

३४२. हे महामुनि (भगवान्) ! जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह खः । (वसी होमि) मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह खः ।

३४३. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आश्रव धाको फुकं फुका छ्वे धुन । आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

३४४. हे महावीर (भगवान्) ! जि छलपोलयाथाय् वया अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

३४५. न्हापा-न्हापायापिं लोकनाथपिं (बुद्धपिं) नाप लानागु (दर्शन यानागु) खँ छलपोलं बालाक सिया हे बिज्यागु दु । हे महामुनि । छलपोलयालागि जिं यक्को हे अधिकार (प्रणिधान/पुण्य) याना वयागु दु ।

३४६. हे महावीर (भगवान्) ! जिं कमय् यानागु कुशल कर्मत लुमंका बिज्याहुँ । हे मुनि ! उपिं फुक जिं छलपोलया लागि याना वयागु जुल ।

३४७. हे महावीर (भगवान्) ! जिं अभव्यस्थानय् मवंसे, अनाचार मयासे च्वना छलपोलया लागि जिं थःगु ज्यान बिया वयागु दु ।

३४८. हे महामुनि (भगवान्) ! अनेक कोटी सहश्र कल्पय् छलपोलं जितः मेपिनिम्ह मिसायाना (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिं छलपोलया लागि मन मस्यंकुसे च्वना ।

३४९. हे महामुनि ! अनेक कोटी सहश्र कल्पय् छलपोलं जितः मेपिनित उपकार (सेवा) याकेत (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिं छलपोलया लागि मन मस्यंकुसे च्वना ।

३५०. हे महामुनि ! अनेक कोटी सहश्र कल्प छलपोलं जितः मेपिन्त नकेत (स्याना ला नकेत?) (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिं छलपोलया लागि मन मस्यंकुसे च्वना ।

३५१. थुकथं अनेक सहश्रवार जिं थःगु जीवन त्याग यानागु दु । भय-त्राश फुका (शान्ति हयेत) जिं थःगु जीवन त्याग यानागु दु ।

३५२. हे महामुनि ! शरीरया तिसाय् (अङ्गगते अलङ्कारे), आपालं नाना प्रकारया वसतय्, मिसातेगु चीजबीजय् (इत्थिमण्डे) छलपोलयात (बी नुगःस्याना) ल्यंका तयागु छुं हे मरु ।

३५३. हे महामुनि ! जिं धनसम्पत्ति, अन्न आदि, गां निगम, छुं, काय्-मृत्याय् (समेत) त्याग याना वयागु दु ।

३५४. हे महावीर ! छलपोलया लागि जिं किसि, सल, सा-म्ये, अले परिचारिका दासदासिपिं नं असंख्यवार त्याग याना वयागु दु ।

३५५. फव्वःपिंत दान बीगुलि छलपोलं जिके सल्लाह याना बिज्याइबले जिगु मन उगु दान कार्यस गुबलें हे बेखुशी जूगु धयागु मरु ।

३५६. हे महावीर ! छलपोलया लागि हे थ्व संसारय् जिं अनेक अनेक नाना दुःख असंख्यवार भोगय् यानागु दु ।

३५७. हे महामुनि ! छलपोलया लागि हे जिं सुख जुइबले अनुमोदन यानागु दु, तर दुःख जुइबले धाःसा नुगः मछिंकागु मरु । छलपोलया लागि सुख दुःखय् तालाजुपाःथें उथें जुया वयाम्ह खः ।

३५८. हे महामुनि ! आः छलपोल सम्बुद्धं सुख दुःख (फुकं) अनुभव याना गुगु धर्म ल्वीका बिज्यात, जिं नं उकियागु अनुगमन याना बोधिज्ञान लाना काय् धुन ।

३५९. मेमेपिं लोकनाथ बुद्धपिं नाप स्वया छलपोल ब्रह्मदेव जुया बिज्याकम्ह, गौतम बुद्धनाप जिगु आपा संगम जूगु दु ।^१

३६०. हे महामुनि ! जि छलपोलया परिचारिका (सेविका) खः । बुद्ध-धर्म यात मामां जुया बले छलपोलया लागि जिं यक्को हे पुण्यार्जन (अधिकार) याना वयागु दु ।

३६१. थनिं प्यंगु असंख्य व छगु लाख कल्प न्हापा वस्पोल लोकनायक दीपंकर महावीर उत्पन्न जुया बिज्यात ।

३६२. उबले प्रत्यन्तदेशवासीपिसं वस्पोल तथागतयात निमन्त्रणा याना हर्षित जुया वस्पोल बिज्याइगु लँ दयेका सफा याना च्वंगु जुल ।

३६३. उबले वस्पोल (गौतम बुद्ध) सुमेध धयाम्ह ब्राह्मण जुया च्वन । वस्पोल नं सर्वदर्शी (दीपंकर भगवान्) बिज्याइगु लँ बांलाका च्वंगु जुया च्वन ।

३६४. उबले जि सुमित्रा नांम्ह ब्राह्मण कन्या जुया च्वनागु खः । जि नं उगु समागमय् वनागु जुल ।

^१ वस्पोलं व जिं ब्रह्मदेव व गौतम नां जुया बिज्यापिं लोकनायक बुद्धपिं व मेमेपिं लोकनायक बुद्धपिं यक्को नाप लानागु दु । (महाचुलालङ्कण अनुवाद)

३६५. वस्पोल शास्तायात पूजा याय्त च्याफो पलेस्वाँ ज्वना अन मनूत मुना च्वंथाय् वनागु खः । उबले हे वस्पोल महानम्ह ऋषि (सुमेध) यात खना ।

३६६. वस्पोल (सुमेध) ऋषियागु न्हापानसेयागु (चिरानुगतं) दयालु, प्रफुल्लित तथा मनोहर रूप खना जिं जिगु जीवन सफल जुल धका मति तथा ।

३६७. अबले जिं वस्पोल ऋषियागु पराक्रम सफल जूगु खना न्हापा-न्हापायागु कर्मया कारणं याना जिगु मन वस्पोल (दीपंकर) सम्बुद्धप्रति खुशी जुल ।

३६८. वस्पोल महानम्ह ऋषिप्रति मन तचोतं खुशि जुल । अले जिं थथे धया जिके मेगु बीगु छुं हे मखना । जिं ज्वनावयागु स्वां छपितं बिया च्वना ।

३६९. हे ऋषि ! थुपिं स्वांत मध्ये न्याफो छपितं जुल, स्वफो जित जुल । थुगु (स्वां छायागु) कर्मद्वारा बोधि प्राप्तिया निंतिं जि छलपोलनाप समागम ज्वी दयेमाः ।

प्यंगूगु भाणवार क्वचाल ।

३७०. वस्पोल (सुमेध) ऋषिं स्वां कयाली (लँय्) बिज्याना च्वंम्ह महायश दुम्ह महाऋषि (दीपंकर भगवान्) यात बोधि लानाकाय्त जनसमूहया दध्वी स्वां छाया बिज्यात ।

३७१. उबले जनसमूहया दध्वी उम्ह प्रसन्न चित्तम्ह ऋषि (सुमेध) यात खना महामुनि दीपंकरं भविष्यवाणी याना बिज्यात ।

३७२-३. वस्पोल दीपंकर महामुनिं (भगवानं) जिगु कर्मया बारे नं तप्पंक हे थथे धका भविष्यवाणी याना बिज्यात- हे ऋषि ! थनिं अपरिमेय्य (ल्याचाः मरुगु) कल्पय् छंगु नितिं थुम्ह मय्जु चित्तजोलाम्ह, (समचित्त), समकर्म (कर्म जोलाम्ह), जोलागु ज्या याइम्ह (समकर्मकारि) तथा थःगु कर्मद्वारा छं प्रियम्ह जुइ तिनी ।

३७४. (थुम्ह मय्जु) यइपुसे च्वंम्ह (सुदस्सना) सुप्रिया, योम्ह, यय्क खं ल्हाइम्ह (प्रियवादिनी) जुया उम्ह (सुमेध) ऋषियागु धर्मया अंश काइम्ह (दायादा), ऋद्धिवान्म्ह जुया विहार याइतिनी ।

३७५. थःगु धुकुपिकु रक्षा याइथें तुं थुम्ह मय्जु कुशल धर्मयागु रक्षा याइम्ह जुइतिनि ।

३७६. थुम्ह मय्जु (सुमित्रा) वयात (सुमेधयात) अनुकम्पा तइम्ह जुइ, हानं पारमिता पूर्ण यानालि खोर स्यंका सिंह प्यहाँ वइथें गृहत्याग याना बोधि (ज्ञान) लाना काइतिनी ।

३७७. थनिं अपरिमेय्य (ल्याचा मरुगु) कल्प न्हापा वस्पोल (दीपंकर) बुद्ध भविष्य व्याकरण याना बिज्यागुयात जिं अनुमोदन यानालि (गथे धाल) अथे हे जुये धुन ।

३७८-९. वस्पोल सुमेध ऋषियागु भिंगु कर्मय् चित्त प्रसन्न याना असंख्य कालतक देव व मनुष्यलोकय् जन्म कया अनयागु सुखदुःख भोग यायां थुगु दकले लिपायागु जन्मय् शाक्यकुलय् जन्म जुयागु जुल ।

३८०. जि (थुगु जन्मय्) रूपवती, भोगवती, यशवती, शीलवती व सर्वाङ्ग सम्पन्नम्ह जुया छें सकसिनं मानय् याका च्वनाम्ह खः ।

३८१. जि छें लाभ, प्रसिद्धि (सिलोकं) सत्कार आदि लोकधर्म थुम्ह जुया च्वनाम्ह खः । चित्तय् छुं दुःख धयागु मरु । ग्याचिकु धयागु नं मदेक च्वनाम्ह खः ।

३८२. हे वीर (भगवान्) ! उगु बखतय् सुद्धोदन जुजुया अन्तःपुरय् जिगु उपकारयात पिब्वया भगवानं थथे धया बिज्यागु खः -

३८३. उम्ह नारी (यशोधरा) जितः उपकार याम्ह खः । सुख दुःखय् साथ ब्यूम्ह खः । (जिम्ह) हित चिन्तक खः । अले हानं जितः अनुकम्पा तइम्ह नं खः ।

३८४-५. हे धर्मराज ! जिं तःधंगु अधिकार (प्रणिधी/प्रार्थना) याना वयागु दु । न्यागुकोटी, गुगुकोटी मछि (प्रत्येक) बुद्धपित जिं महादान याना वयागु दु । भिंछसःकोटी, प्रत्येक बुद्धपित नं जिं महादान याना वयागु दु ।

३८६. हे धर्मराज ! जिगु खँ न्यना बिज्याहुं । आपालं वस्पोलपिं चोया नं चोपिं प्रत्येक बुद्धपित महादान बिया वयागु दु । जिगु अधिकार (पुण्य) महान खः ।

३८७. नीदोलकोटि (प्रत्येक) बुद्धपिं, स्वदोलकोटि मछि (प्रत्येक) बुद्धपिं चोयानं चोपित महादान याना वयागु दु ।

३८८-९. हे धर्मराज ! जिगु तःधंगु पुण्यकार्यया खँ न्यना बिज्याहँ । प्यसः व प्यदोलकोटी व न्यादोलकोटि मछिं चोयानं चोपिं प्रत्येक बुद्धपित महादान याना वयागु दु ।

३९०. खुदोलकोटी, न्हेदोलकोटी मछिं चोया नं चोपित महादान बिया वयागु दु ।

३९१-२. हे धर्मराज ! जिं याना वयागु तःधंगु अधिकार (प्राणिधि/पुण्यकार्य) या खँ न्यना बिज्याहँ । जिं च्यादोलकोटि, गुदोलकोटि मछिं प्रत्येक बुद्धपित नं (चोयानं चोपित) महादान बिया वयागु दु । जिगु तःधंगु अधिकार (प्राणिधि/पुण्यकार्य) या खँ न्यना बिज्याहँ ।

३९३. लखछि कोटिम्ह लोकया अग्रनायकपिं (प्रत्येक बुद्धपिं) जुया बिज्यागु दु । वस्पोलपिं चोया नं चोपित जिं महादान बिया वयागु दु ।

३९४-९५. जिं पुरे याना वयागु अधिकार तचोतं तःधं जू । हे धर्मराज ! जिगु खँ न्यना, बिज्याहँ - गुदोलकोटी मेमेपिं लोकया नायकपिं (प्रत्येक बुद्धपिं) जुया बिज्यागु दु । चोया नं चो जुया बिज्याकपिं वस्पोलपित महादान बिया वयागु दु । हे धर्मराज ! जिगु तःधंगु अधिकार (पुण्यकार्य) या खँ न्यना बिज्याहँ ।

३९६-९७. जि लखछि कोटिम्ह, चयन्याम्ह, च्यादो व न्यासकोटि व स्वीगुकोटिम्ह महाऋषिपित (प्रत्येकबुद्धपिं) चोयानं चो जुया बिज्याकपित महादान बिया वयागु दु । हे धर्मराज ! जिं याना वयागु तःधंगु अधिकार (पुण्य) या खँ न्यना बिज्याहँ ।

३९८-९९. हे धर्मराज ! जिं पुरय् याना वयागु तःधंगु अधिकार (पुण्य) या खँ न्यना बिज्याहँ । राग फ्वी धुंकुपिं चेच्यागुकोटि प्रत्येक बुद्धपिंत तथा खिति फ्वी धुंकुपिं (वीतमला), आस्रव फ्वी धुंकुपिं (खीणासवा) असंख्य बुद्ध श्रावकपिंत जिं महादान बिया वयागु दु । जिगु अधिकार आपालं तःधंगु खँ न्यना बिज्याहँ ।

४००. थुकथं धर्म बांलाक म्हस्यूपिं, न्ह्याबलें धर्माचरण याइपिं धर्मचारित थुगु लोकय् नं परलोकय् नं सुखपूर्वक च्वने दइ ।

४०१. धर्मयात बांलाक आचरण याय्माः । बांमलाक (अशुद्ध ज्वीक) आचरण याय्मज्यू । धर्मयात (बांलाक) आचरण याम्ह मनु थुगु लोकय् नं मेगु लोकय् नं सुखं न्ह्योवयके दई (च्वने दइ) ।

४०२. जि संसारं विरक्त जुया छें तोता प्रव्रजित जुयाम्ह खः । प्रव्रजित जुये धुनेवं जित छुकियागु हे पीर मत ।

४०३. जिं छें तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयाली बाछि (हे) मरुवं प्यंगु सत्यया ज्ञान लाना कया ।

४०४. सागर लहर (थहाँ वइ) थें यक्को मनूतयेसं जितः आपालं चीवर, भिक्षा भोजन, गिलान प्रत्यय (वासःइसः) व शयनासनत दान बी हः ।

४०५. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

४०६. जिं बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ...
जिं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

४०७. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना जिं बुद्धयागु
शासन पूर्वके धुन ।

४०८. थुकथं अनेक अनेक दुःख नं, सुख नं सियालि
आ: विशुद्ध भाव (अर्हत्) लाना कया सकतां सम्पदा दुम्ह जुये
धुन ।

४०९. गुम्हसिनं थःत महाऋषियागु (शासनय्)
पुण्यकार्यस लगेयाई (त्याग याई), उम्हसिया व ज्या असंखतगु
निर्वाण सम्पत्ति लाय्त ग्वहाली जूवनी ।

४१०. आ: जिगु अतीत नं मंत, वर्तमान नं मंत,
अनागत (भविष्य) नं मंत । हे मिखादुम्ह (चक्खुमा) जिगु फुक
कर्म पवी धुकल । जिं छलपोलयागु पाली वन्दना याना च्वना ।

यशोधरा भिक्षुणीं थुपिं गाथात भगवान्या न्त्योने
थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

यशोधराथेरी अपदान च्यापगु च्चाल ।

९. यशोधरा प्रमुख भिदोल भिक्षुणीपिनिगु अपदान

४११. थनिं प्यंगु असंख्य व लखद्धि कल्प न्हापा
दीपंकर नाम्ह लोकनायक जिंन (भगवान्) उत्पन्न जुया
बिज्यात ।

४१२. वस्पोल महावीरम्ह विनायक दीपंकर भगवान् सुख व दुःखय् उथेंतुं ज्वीपिं सुमेध ऋषि व सुमित्राया बारे भविष्यवाणी याना बिज्यात ।

४१३. उबले अन स्वयाच्चंपिं, (लें) वया चंपिं चोपिं व मनूतेसं बुद्धयागु जयजयकार (स्तुति, प्रशंसा) यागु खना जिपिं नं अन वनागु जुल । वस्पोलं अन थथे धका भविष्यवाणी याना बिज्यात -

४१४. लिपायागु जन्मय् सुमेध ऋषि आदि मिजंपिं छिमि भात जुइ, छिपिं (मिसापिं) सकलें इमित येय्क खं ल्हाइपिं, स्वये यइपुसे च्वंपिं जहान तिरीपिं जुइ ।

४१५. अले जिपिं सकलें ताःकालतक्कं दान, शील व भावनाया आचरण यायां वस्पोल महामुनि (भगवान्)यागु सेवा यानागु जुल ।

४१६. उबले जिमिसं मंदुदुगु नस्वा, बुइगु, वासः, माला, रत्नयागु मत आदि चीजबीजत छया वस्पोल महामुनियागु सेवा यानागु जुल ।

४१७. हे महामुनि ! अथे हे मेमेगु नं मनुष्यपिनि छयलिगु वस्तुतद्वारा ताकालतक्क वस्पोल महामुनियागु सेवा यानागु जुल ।

४१८. जिमिसं अनलिपा नं अनेक जन्मय् चाचाहिला च्वनाबले आपालं पुण्य याना स्वतन्त्रता भोग यायां छगु जन्म मेगु जन्मय् चाचाहिला वयागु जुल ।

४१९. ध्व दकले लिपायागु जन्म कयाबले जिपिं अप्सरापिंथे यइपुसे च्वंगु ख्वापिं जुया शाक्यपुत्रपिनिगु देशय् उखेंथुखें छैं जन्म जुयागु जुल ।

४२०. जिपिं सकलें हे अन तःजिगु लाभ दुपिं (आम्दानी यक्को दुपिं) यश प्राप्तपिं (नां जाःपिं), सकसिनं मानय् याना तःपिं, नमात्वंसा यक्को आम्दानी दुपिं, न्ह्याबलें सम्मान याका च्वनापिं खः ।

४२१. जिपिं सकलें छैं तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयालि बाद्धि हे मरुवं निर्वाण लाना कयापिं खः ।

४२२. अनलि नं जिपिं नसात्वंसा, वसः, वासः, लासा फांगा आदि मागु सकतां लाभ जूपिं, सकसिनं मानय् याका च्वनापिं खः ।

४२३. जिमिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... आस्रव मदये धुकुपिं जुया च्वने धुन ।

४२४. जिं बुद्धया थासं वयागु तचोतं बाँलात । ... जिमिसं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

४२५. जिमिसं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

यशोधरा प्रमुख भिदोल भिक्षुणिपिसं थुपिं गाथात भगवान्या न्ह्योने थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

यशोधरा प्रमुख भिदोल भिक्षुणिपिगु अपदान गुपुगु क्वचाल ।

१०. यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिंगु अपदान

४२६. शाक्यकुल्य् जन्म जूपिं यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिं सम्बुद्धया दर्शन यायत् न्ह्योने बिज्यात् ।

४२७. महाऋद्धिवान्पिं वस्पोलपिं भिंच्यादोल भिक्षुणीपिं सकसिनं हे वस्पोल मुनियागु पालिस वन्दना याना यथाबल थःथःगु खँ थुकथं बिन्ती याना बिज्यात् -

४२८. 'हे महामुनि ! हे नायक ! जिपिं बुये, ज्याथ जुये, सिये म्वालेधुंकुपिं, आस्रव मदुगु शान्तगु, अमृतगु निर्वाणय् थ्यने धुंकुपिं खः ।

४२९. हे महामुनि ! यदि जिमिसं मसिकं न्हापा याना तयागु छुं अपराध वा दोष दत्त धाःसा उपिं फुक छलपोल विनायकं क्षमा याना बिज्याहुं ।

४३०. (अले भगवानं आज्ञा, जुया बिज्यात् -)
'जिगु शासनकथं, उपदेशकथं ज्या याइपिं छिमिसं दक्कों परिषदया शङ्गा मदयेका छवयेत् सकसिनं ऋद्धि क्यं ।'

४३१. (अनलि यशोधरा भिक्षुणीया परिषदं बिन्ती यात् -) 'हे महावीर ! जिपिं सकले छेँ च्वनाबले छलपोलया यइपुसेच्चपिं, मनया योपिं जहानपिं खः ।

४३२. हे महावीर ! जिपिं छलपोलया छैं दुपिं लखछि व ग्वीखुदोल मिसापिं सकलें प्रमुखपिं व नकिपिं (इस्सरा) जुया च्वनापिं खः ।

४३३. रूप व आचारगुणं छाग्रूपियातःपिं, यौवन अवस्थाय तिनिपिं, ययेक खँ ल्हाइपिं जिपिं सकलें मनुतेसं घोयातथे हनातःपिं खः ।

४३४. शाक्यकुलय् बूपिं यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल स्वतन्त्रपिं मिसापिं सकलें नकिपिं खः ।

४३५. हे महामुनि ! कामधातुं पुला वयालि रूपधातुस च्वंवयापिं दोलद्वो मध्ये जिपिति रूपवतीपिं मेपिं सुहे दूगु मखु ।

४३६. अले यशोधराया परिषद भिक्षुणीपिसं सम्बुद्धयात अभिवादन यायधुंका शास्तायात ऋद्धि क्यना बिज्यात । अनेक किसिमयागु महान ऋद्धित क्यना बिज्यात ।

४३७. वस्पोलपिसं थःगु म्हयात चक्रवालथें, छ्योयात उत्तरकरुथें, निपाः ल्हायात निगु द्वीपथें, शरीर (दथु भाग) यात जम्बुद्वीपथें तःधंयाना क्यना बिज्यात ।

४३८. दक्षिणपाखें च्वंगु महासमुद्रयात थःगु जनफाथें, सिमाया कचामचायात पपुथें, थःगु मिखा निगःयात चन्द्र व सूर्यथें, सुमेरु पर्वतयात पुलि थें याना क्यना बिज्यात ।

४३९-४० चक्रवाल पर्वतयात तुण्ड (चुच्चो) थें, हानसैं ल्येहे थना दूगु जम्बुसिमा ज्वना वया लोकनायक भगवान्यात वन्दना याना पंखां गाय्कुंगाय्कुं यशोधरा

भिक्षुणीया परिषदं थःगु म्हयात किसी, सल, समुद्र, पर्वत, मिला, सुल्हो, देवराज इन्द्रथें याना वयना बिज्यानालि थथे बिन्ती याना बिज्यात -

४४१. हे वीर ! जिपिं यश कीर्ति दुपिं परिषद खः ।
जिपिं मिखा दुम्ह (चक्खुमं) छलपोलया पाली वन्दना याना च्वना । हे नरनायक ! जिपिं जिमिगु यक्को न्हापायागु पुण्यबलं छलपोल नापनापं जन्म कयापिं खः ।

४४२. हे महामुनि ! आः जिपिं ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुपिं जुये धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुपिं जुये धुन ।

४४३. जिमिसं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छलंग ज्वीके धुन । आश्रव दक्को फुका छवे धुपिं जुये धुन । जिपिं आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

४४४. हे महावीर ! छलपोलयाथाय् वया जिमिके अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणया ज्ञान उत्पन्न जुल ।

४४५. लोकनाथयात जिमिसं थःगु संगम जुया वयागु (नाप च्वना वयागु) खँ बयान याय् धुन । हे महामुनि ! छलपोलया लागि जिमिसं यक्को अधिकार (पुण्य) याना वयागु दु ।

४४६. हे मुनि जिमिसं (भ्नीसं) याना वयागु उपिं कुशल कर्मत लुमंका बिज्याहुँ । हे महावीर ! उपिं फुक पुण्यकार्यत छलपोलया लागि हे यानागु खः ।

४४७. हे महावीर ! जिमिसं अभव्यस्थानय् मवंसे च्वना, अनाचार मयासे (च्वना) छलपोलया प्रति जिमिसं थःगु ज्यान बिया वयागु दु ।

४४८. हे महामुनि ! अनेक कोटी सहश्र कल्पय् छलपोलं जिमित मेपिनिम्ह मिसा याना (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिमिसं छलपोलया प्रति मन मस्यंकुसे च्वना ।

४४९. हे महामुनि ! अनेक कोटी सहश्र कल्पय् छलपोलं जिमित मेपिनित उपकार (सेवा) याकेत (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिमिसं छलपोलया प्रति मन मस्यंकुसे च्वना ।

४५०. हे महामुनि ! अनेक कोटी सहश्र कल्पय् छलपोलं जिमित मेपिन्त नकेत (स्याना ला नकेत?) (दान) बिया बिज्यागु दु । उकि नं जिमिसं छलपोलया प्रति मन मस्यंकुसे च्वना ।

४५१. थुकथं जिमिसं अनेक सहश्रकोटी बार थःगु जीवन ज्यान त्याग याना वयागु दु । भयत्राश फुका (शान्ति हयेत) जिमिसं थःगु ज्यान पानागु (जीवन त्याग यानागु) दु ।

४५२. हे महामुनि ! शरीरयागु अंगय् तीगु तिसाय्, वसतय, मिसातेगु मेमेगु वस्तुइ (इत्थिमण्डे) छलपोलयात बी नुगः स्याना ल्यंका तयागु छुं हे मरु ।

४५३. हे महामुनि ! जिमिसं धनसम्पत्ति, अन्न आदि, गां, निगम, छैं बूँ, काय्म्याय् (समेत) त्याग याना वयागु दु ।

४५४. हे महावीर ! छलपोलया लागि जिमिसं किसि, सल, सा, म्ये, अले परिचारिका दासदासीपिं नं असंख्यवार त्याग याना वयागु दु ।

४५५. पर्ववःपित दान बीगुलि छलपोलं जिमिके सल्लाह याना बिज्याइबले जिमिगु मन उगु दानकार्यस गुबले हे वेखुशी जूगु धयागु मरु ।

४५६. हे महावीर ! छलपोलया लागि हे ध्व संसारय् जिमिसं अनेक अनेक नाना दुःख असंख्यवार भोगय् यानागु दु ।

४५७. हे महामुनि ! छलपोलया लागि हे जिमिसं सुःख जुइबले अनुमोदन यानागु दु । तर दुःख जुइबले धाःसा नुगः मछिंकागु मरु । सुख दुःखय् तालाजुपाःथे उथे जुया वयापिं खः ।

४५८. हे महामुनि ! आः छलपोल सम्यक्सम्बुद्धं सुख दुःख फुकं अनुभव याना गुगु धर्म ल्वीका बिज्यात जिमिसं नं उकियागु अनुगमन याना बोधिज्ञान लाना काय् धुन ।

४५९. छलपोलं व जिमिसं ब्रह्मदेव नाँम्ह व गौतम नाँम्ह मेमेपिं लोकनाथ बुद्धपिं आपाः हे संगम जूगु दु ।

४६०. हे महामुनि ! छलपोल बुद्धधर्मयात मामां जुया बिज्याबले जिपिं छलपोलया परिचारिका जुयापिं खः । थथे छलपोलनापं जुये दयेकेत जिमिसं यक्को हे पुण्य (अधिकार) याना वयागु दु ।

४६१. थनिं प्यंगु असंख्य व छगु लाख कल्प न्हापा वस्पोल लोकनायक दीपंकर महावीर उत्पन्न जुया बिज्यात ।

४६२. उबले प्रत्यन्त देशवासीपिसं वस्पोल तथागतयात् निमन्त्रणा याना हर्षित जुया वस्पोल बिज्याइगु लँ सफा याना च्वंगु जुल ।

४६३. उबले छलपोल (गौतम बुद्ध) सुमेध धयाम्ह ब्राह्मण ऋषि जुया च्वन । छलपोल नं सर्वदर्शी सुगल (दीपंकर भगवान्) बिज्याइगु लँ बाँलाका च्वंगु जुया च्वन ।

४६४. उबले जिपिं सकलें ब्राह्मणकुलय् बूपिं मिसात खः । उगु समागमय् जिमिसं थलूदजा (छथि स्वाँ) हया (पूजा यानागु) जुल ।

४६५. उगु समय वस्पोल तचोगु यश दुम्ह दीपंकर महावीर भगवानं महानम्ह ऋषि (सुमेध) या बारे भविष्यवाणी याना बिज्यात ।

४६६. वस्पोल महानम्ह ऋषि (सुमेध) या बारे भविष्यवाणी यानाबिज्याबले देवतापिं नापं दुगु ध्व पृथ्वी तचोतं भवखाय्ब्वल (चलती, रवती) ।

४६७. उबले देवतापिं सहित देवकन्यापिं, मनुष्यपिं अले जिपिं नं अनेक पूजा सर्जाम तया पूजा याना प्रार्थनात यानागु जुल ।

४६८. अले वस्पोल दीपंकर बुद्धं थथे धका भविष्यवाणी याना बिज्यात - थौं छिमिसं यागु प्रार्थनात भविष्यलय् लाभ जुइ ।

४६९. थनिं अपरिमेय्य (अल्याख) कल्प न्हापा (दीपंकर) बुद्धं याना बिज्यागु उगु भविष्यवाणी यात जिमिसं

अनुमोदन याना । हानं गथे धाल अथे हे जुयापिं जुल ।
(एवंकारी अहुम्ह)

४७०. उबले यानागु सुकर्म व उकि मन प्रसन्न
यानागुया फलं देव तथा मनुष्य या असंख्य सम्पत्ति भोग
यानागु जुल ।

४७१. थुकथं देवलोक्य् तथा मनुष्यलोक्य् यक्को
सुख दुःख भोग यायां ध्व दकले लिपायागु जन्म्य् शाक्यकुलय्
जन्म जुयापिं जुल ।

४७२. अन जिपिं रूपवतीपिं, भोगवतीपिं (सम्पत्ति)
दुपिं, यश व शील दुपिं, सकतां अंगं सम्पन्नपिं व छैं सकसिनं
तचोतं मान याका च्वनापिं खः ।

४७३. लाभ-सत्कार, मान आदि लोक धर्म कःवइबले
चित्त दुःखी मजुस्ये, छुकिं हे मग्यासे च्वनापिं खः ।

४७४. हे वीर ! उबले शुद्धोदन जुजुया अन्तःपुर्य्
(रानीपिं च्वनीगु थाय्) गुण वर्णन यायां छलपोल भगवानं थथे
धया बिज्यागु दु -

४७५. 'उम्ह नारी (यशोधरा) जितः उपकार याम्ह
खः । सुख-दुःख्य् साथ ब्यूम्ह खः । (जिम्ह) हितचिन्तक खः ।
अले हानं अनुकम्पा तइम्ह नं खः ।

४७६. धर्मयात बांलाक आचरण यायुमाः । बांमलाक
आचरण याय् मज्यू । धर्मयात बांलाक आचरण याम्ह मनु थुगु
लोक्य् नं मेगु लोक्य् नं सुखं च्वने दइ ।'

४७७. जिपिं छैं तोता अनागारिका जुया प्रव्रजित
जुयालि बाछि हे मरुवं प्यंगु सत्यया ज्ञान लाना कयापिं खः ।

४७८. सागरय् लहर थहाँवइथें यक्को मनूतेसं
जिमित आपालं चीवर, भिक्षा भोजन, गिलान प्रत्यय
(वासःइसः) व शयनासनत दान बी हः ।

४७९. जिमिगु क्लेशत (फुकं) त्यादये धुंकल ।
तृष्णात फुकं ल्येहेंथने धुन । चिखियात चफुना किसि (स्वतन्त्रं)
च्चनीथें जिपिं आस्रव मदये धुंकुपिं जुया च्वने धुन ।

४८०. जिं बुद्धया थासं वयागु तचोतं बाँलात ।
जिमिसं स्वंगु विद्या लाना काय् धुन । बुद्धयागु शासन पूर्वके
धुन ।

४८१. जिमिसं प्यंगु प्रतिसम्भदा व च्यागु विमोक्ष
अले खुगु अभिज्ञा लाना काये धुन । बुद्धयागु शासन पूर्वके
धुन ।

४८२. थुकथं अनेक अनेकगु दुःख नं, सुख नं
सियाली आः विशुद्ध भाव (अर्हतत्व) लाना कया सकतां सम्पदा
दुपिं जुये धुन ।

४८३. गुम्हसिनं थःत महात्तृषियागु (शासनय्)
पुण्यकार्यस लगेयाई (त्याग याई) उम्हसित व ज्या असंखतगु
निर्वाण सम्पत्ति लायूत ग्वहाली जूवनी ।

४८४. आः जिमिगु अतीत नं मंत, वर्तमान नं मंत,
अनागत (भविष्य) नं मंत । हे मिखा दुम्ह (चक्खुमा) ! जिमिगु
कर्म फुकं पवीधुंकल । जिमिसं छलपोलयागु पाली वन्दना याना
च्वना ।

४८५. उबले भगवानं धया बिज्यात - 'आ: निर्वाण जुयेत्यल धा:पित जिं आपा: मेगु छु धाये । छिभिसं संसारिक दोष शान्तगु (सन्तसङ्गत दोसञ्चि) अमृतपद (निर्वाण) लायेमा ।'

४८६. यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिसं थुपिं गाथात भगवान्या न्ह्योने थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

यशोधरा प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणीपिंगु अपदान भिपुगु व्वचाल ।

कुण्डलकेसी वर्ग स्वंगुगू व्वचाल ।

थुगु वर्गया उदान -

कुण्डला गोतमी चेव, धम्मदिन्ना च सकुला ।
 वरनन्दा च सोणा च, कापिलानी यशोधरा ।
 दससहस्सभिव्खुनी, अट्टारस सहस्सका ।
 गाथासताति चत्तारि, छ च सत्ततिमेव च ।

अर्थ

कुण्डला (भद्रा कुण्डलकेशा), गौतमी, कृषागौतमी
 धर्मदिन्ना, सकुला,
 वरनन्दा, (नन्दा) सोणा, कापिलानी, (भद्रा कापिलानी),
 यशोधरा,
 भिंदोल भिक्षुणीपिं भिंच्यादोल भिक्षुणीपिं दकोसिगुं
 अपदान याना प्यस: व न्हेखुपु गाथा जुल ।

४. खत्तियावग्ग

१. यसवती प्रमुख भिंच्यादोल
भिक्षुणीपिंगु अपदान

१. यसवती प्रमुख भिंच्यादोल भिक्षुणिपिसं भगवान्यात थथे धाका विन्ति चढे याना बिज्यात - हे महामुनि ! जिपिं भव संसार फवी धुंकुपिं खः । जिपिं भव संसारं मुक्त ज्वी धुपिं खः । जिमिके आश्रव छफुति हे ल्यं मंत ।

२. हे महामुनि ! परिभोग (छयलेगु) वस्तुत दान याना जिमिसं न्हापा गुलि नं कुशलकर्म याना बांलागु भिंगु प्रार्थना याना वयागु खः उपिं फुक छलपोलया लागि हे यानागु खः ।

३. हे महामुनि ! बुद्धपितं, प्रत्येक बुद्धपितं व श्रावकपितं परिभोग (छयलेगु) वस्तुत दान यानागु जिमिसं छलपोलया लागि हे यानागु खः ।

४. हे महामुनि ! जिमिसं उच्चगु व नीचगु (चीधंगु) फुकं कर्मत यायां वयागु दु । जिमिसं भिक्षुपिनिगु लागि नं उच्चकुलय् जन्म ज्वीगु कामना नं याना वयागु दु ।

५. उगु हे कुशल कर्मया फलं याना, उगु हे भिंगु कर्म घ्वाकालि जिपिं मनुतये मध्ये उच्चगु क्षत्रिय कुलय् जन्म जुयागु जुल ।

६. सकलें छगुंतुं जातय् जन्म जुयाबले यानागु कर्म थ्व दकलय् लिपायागु जन्मय् नं छगु हे क्षत्रिय कुलय् जन्म जुयागु खः ।

७. हे महावीर ! जिपिं रूपवतीपिं, भोगवतीपिं, लाभ सत्कार दुपिं व मानय् याका देवतापिं नन्दन वनय् च्वनीथें अन्तःपुरय् च्वनापिं खः ।

८. वैराग्य वय्का छेंसं पिहाँवया अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयाली गुलिचां मरुवं जिपिं सकलें निर्वाण लाना कयापिं खः ।

९. जिमित चीवर, भिक्षाभोजन, गिलानप्रत्यय (वासः आदि), शयनासन आदि यक्को दान बी हः । अले न्ह्याबलें सत्कृत व पूजित जुया च्वनापिं खः ।

१०. जिमिगु क्लेशत (फुकं) त्यादये धुकल । तृष्णात फुकं ल्थेंहें थने धुन । चिखियात चफुना किसि (स्वतन्त्रं) च्वनीथें जिपिं आश्रव मदये धुकुपिं जुया च्वने धुन ।

११. बुद्धयागु न्ह्योने वयागु धाथें हे बांलात । जिमिसं स्वंगु विद्या लाना काय् धुन।बुद्धयागु शासनय पूर्वके धुन ।

१२. जिमिसं प्यंगु प्रतिसम्भिता व च्यागु विमोक्ष, अले खुगु अभिज्ञा लाना काये धुन । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

यसवती प्रमुख भिंच्यादोल क्षत्रिय कन्या भिक्षुणीपिसं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

यसवती प्रमुख भिंच्यादोल क्षत्रियकन्या भिक्षुणीपिंगु अपदान न्हापांगु क्वचाल ।

२. चेप्यदोल भिक्षुणीपिंगु अपदान

१३. हे महामुनि ! जिपिं चेप्यदोल ब्राह्मण कुलय् जन्म जूपिं खः । ल्हा तुति नायुपिं खः । हानं जिपिं छलपोलयागु धर्म नगरय् बूपिं खः ।

१४. हे महामुनि ! प्यंगु द्वीपया आपालं वैश्य, शूद्र कुलय् बूपिं मनुष्य कन्यापिं, दिव्यकन्यापिं, नाग कन्यापिं, किन्नर कन्यापिं नं छलपोलयागु धर्म नगरय् बूपिं दु ।

१५. उपिं मध्ये छलपोल सकतां खंम्ह भगवान् (सब्बदस्सावीनो) यागु शासनय् प्रव्रजित जूपिं मनुष्य कन्यापिं आपालं हे दु । मेपिं देवकन्यापिं, किन्नरकन्यापिं नागकन्यापिसं अनागतकालय् (ज्ञान) ध्वीका काइ ।

१६. इमिसं सकतां यशकीर्ति अनुभव याना, सर्वप्रकारया सम्पत्ति भोग यानालि छलपोलप्रति श्रद्धा उत्पन्न याना अनागतकालय् (लिपा) (ज्ञान) ध्वीका काई ।

१७. हे मिखा दुम्ह (चक्खुम) महावीर ! जिपिं ब्राह्मण कुलय् जन्म जुयापिं ब्राह्मण म्हाय्यमचापिं खः । स्वयेत बांलासे च्वपिं (पेक्खतो) खः, छलपोलया पालि जिमिसं वन्दना याना च्वना ।

१८. जिमिगु भव संसार फुकं चब्बुइ धुंकल (उपहता), तृष्णायागु हा ल्यहेंदने धुंकल । अनुसयत तोधुले धुंकल, अले पुण्याभिसंस्कार नाश जुइ धुंकल (दालिता) ।

१९. जिपिं समाधिस चित्त एकाग्र जूपिं खः । अथे हे समापत्तिस कुशलता दुपिं खः । जिपिं न्ह्याबले हे ध्यानय च्वनेपिं, धर्मय आनन्द ताया च्वनेपिं खः ।

२०. हे नायक ! भवतृष्णा, अविद्या व संस्कारयात वांछवे धुन । तचोतं खंके थाकुगु पदय (निर्वाणय) वनेत छलपोलं जिमित स्वीकृति बिया बिज्याहूँ ।

अले भगवानं धया बिज्यात -

२१. 'छिपिं सकले ताकालनसें जितः उपकार याना वःपिं खः । प्यंगु संसययात तोता छिपिं सकसिनं निर्वाण लाय्मा ।'

२२. वस्पोल भिक्षुणीपिं सकसिनं मुनियागु पालिस वन्दना यानालि ऋद्धि क्यना बिज्यात । गुलिसिनं छको ख्युंका अले हानं छको तुयुका क्यना बिज्यात । गुलिसिनं मेमेगु ऋद्धि क्यना बिज्यात ।

२३. गुलिसिनं सुल्हो, मिलाद्यो व न्यादुगु समुद्र छकोलं हे (समच्छकं) क्यना बिज्यात । सिनेः पर्वत, परिभण्ड पर्वत व अले हानं पारिच्छत्तक सिमा नं क्यना बिज्यात ।

२४. वस्पोलपिसं गुलिसिनं थःगु ऋद्धिद्वारा तावतिस देवभवन, गुलिसिनं यामा देवभवन, गुलिसिनं तुसित देवभवन, गुलिसिनं वशवर्ती देवभवन दयेका, गुलिसिनं तःधीपिं देवतापिं जुया क्यना बिज्यात ।

२५. गुलिं भिक्षुणीपिसं थः ब्रह्मा जुया क्यना बिज्यात । गुलि गुलिसिनं यक्को मूवंगु चंक्रमणस्थल दयेका

क्यना बिज्यात । गुलिसिनं ब्रह्मायागु रूप दयेका सुञ्जता सम्बन्धी धर्मदेशना याना क्यना बिज्यात ।

२६. फुक भिक्षुणीपिसं शास्तायात नानाप्रकारया ऋद्धि प्रातिहार्य क्यनालि, बल सामर्थ्य क्यनाली वस्पोल शास्तायागु पालिस वन्दना याना बिज्यात । अले थथे बिन्ती याना बिज्यात -

२७. हे महामुनि ! जिपिं ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुपिं जुइ धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुपिं जुइ धुन । जिमिके मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दु ।

२८. जिमिसं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आश्रव धाको फुइ धुंकुपिं ज्वी धुन । आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

२९. हे महावीर ! जिपिं छलपोलयाथाय् वया जिमि अर्थ, धर्म, निःशक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

३०. हे महामुनि ! छलपोल समक्ष न्हापा न्हापायापिं लोकनाथपिंगु सङ्गम जूगु खँ वर्णन याय् त्यना । छलपोलया लागि जिमिसं यक्को अधिकार (पुण्य) याना वयागु दु ।

३१. हे महावीर ! जिमिसं कमय् यानागु कुशल कर्मत लुमंका च्वना । हे मुनि ! उपिं फुक जिमिसं छलपोलया लागि याना वयागु जुल ।

३२. थनिं लखछि कल्प न्हापा पदमुत्तर महामुनिया कुलछें दुगु हंसवती धयागु नगर दया च्वन ।

३३. उगु हंसवती नगरया ध्वाखाया लिक्क न्ह्याबले गङ्गा (खुसि) न्ह्याना च्वंगु दुगु खः । अबले उगु खुसि बाःवया च्वंगुलिं अन च्वपिं भिक्षुपिं मेथाय् बिज्याय् मजिया च्वन ।

३४. निन्हु-स्वन्हु, छ्वा, लछि यायां प्यला बितय् जुलं नं अथे हे जुया वस्पोलिपिं मेथाय् बिज्याय् मज्यूगु जुल ।

३५. अबले हे अन सप्तसार धन दुम्ह जटिल नांम्ह नागरिक छम्ह दुगु जुया च्वन । वं भिक्षुपिं बिज्याये मजिया च्वंगु खना उगु खुसी छिना वनेत ताँ दयेके बिल ।

३६. उबले वं लाखंलाख खर्च याना उगु खुसि ताँ दयेके बियालि खुसिया पारि विहार नं दयेका बियालि संघयात दान यात ।

३७. उगु ताँ व विहार दयकूबले मिसापिं, मिजपिं, तःधंगु नं, ची धंगु नं कुलयापिं सकले जाना जटिलति हे मार्गं भागं थछि जिम्मा कया दयेकूगु जुल ।

३८. नगरय्, जनपदय् च्वपिं जिपिं, व मेमेपिं मनूत प्रसन्नचित्तपिं जुया वस्पोल (भगवान्) यागु धर्मया अंशियार जुयागु (धर्मदेशना न्यनागु) जुल ।

३९. उबले उगु विहार व ताँय् यक्को मिसापिं, मिजपिं मिसामस्त व मिजमस्त सकसिनं फि (पंचा) ल्ह्यःगु जुल ।

४०-१. अले जिमिसं भगवान् शास्ता बिज्याइगु लं बांलाक सफासुघर यानालि केरामा, जाःगु धँपः व ध्वजा आदि छाय्पा याना धुं च्याका चूर्ण (सिन्ह) ह्वला, माला खाया ताँ

दुगु विहारय् नाय भगवान्यात निमन्त्रणा याना महादान बियाली सम्बोधि ज्ञान लाय्दयेमाः धका प्रार्थना यानागु जुल ।

४२. हे महामुनि ! सकल प्राणिपित्त तरेयाइम्ह पदुमुत्तर महावीर भगवानं उगु जिमिगु पुण्यकार्ययात अनुमोदन यासे थथे आज्ञा जुया बिज्यात -

४३. 'थनिं लखिछि कल्प वितय् जुयालि भद्रकल्प धयागु कल्प जुइतिनी । छिपिं अनेक जन्म अनुभव यायां (काकां) वना अबले बोधिज्ञान लाइ तिनी ।

४४. आःयागु बखतय् ल्हातं ज्या ग्वहाली याःपिं मिसामिजंत सकलें यक्को लिपा वना सकलें छथाय् हे नाप लाई तिनी ।'

४५. उगु भिंगु कर्म व भिंगु मति तयागु चेतना व प्रार्थनायागु फलं सकलें हे देवभवनय् उत्पन्न जुयालि जिपिं छलपोलया परिचारिका जुयागु जुल ।

४६. असंख्य-असंख्य दिव्यसुख तथा मनुष्यसुख भोग यायां जिमिसं छलपोलयागु सेवा यायां संसारय् जन्म कया चाचाहिलागु जुल ।

४७. थनिं लखिछि कल्प न्हापा यानागु भिंगु कर्म याना मनुष्यपिं मध्ये नं, अथे हे चोपिं मध्यय् नं सुकुमारीपिं जुयागु खः ।

४८. उगु भिंगु कर्म याना जिपिं रूप, भोग, यश व कीर्ति फुक न्ह्याबलें हे लाभ जूपिं जुयागु जुल ।

४९. थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जिपिं ब्राह्मण कुलय् जन्म जुयागु जुल । जिपिं शाक्य पुत्रया निवेसनय्

(कपिलवस्तु देशय) जन्म कयापिं ल्हाः तुति तचोतं नायुपिं जुयागु खः ।

५०. हे महामुनि ! जिमिसं गबलें हे छायापा मतःगु पृथ्वी, चुलुसे च्वंगु लँ, फोहर आदि धयागु स्वये हे म्वाल ।

५१. उगु न्हापा यानावयागु पुण्यफलया कारणं याना जिपिं छें च्वनाबले नं न्त्याबलें सकसिनं मानय् याका फुक प्रकारया सत्कार उपहार प्राप्त याना च्वनापिं खः ।

५२. जिपिं छें तोतालि अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयालि वीतराग (राग पवी धुंकुपिं) जुया संसारय् चाचाहिले मागु दिके धुनपिं खः । आः हानं जन्म काय् म्वाल ।

५३. जिमित आपालं दायक दायिकापिसं चीवर, भिक्षा भोजन, प्रत्यय (वासः आदि) शयनासन अनं थनं मदेक दान बी हः ।

५४. जिमिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... । जिपिं आस्रव मदये धुंकुपिं जुया च्वने धुन ।

५५. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

५६. जिमिसं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

चेप्यदोल ब्राह्मण कन्या भिक्षुणीपिसं भगवान्या न्त्योने थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

चेप्यदोल ब्राह्मण कन्या भिक्षुणिपिगु अपदान निपुगु क्वचाल ।

३. उप्पलदायिकाथेरी अपदान

५७. जि उबले अरुणवती धयागु नगरय् च्वम्ह अरुण धयाम्ह जुजुया रानी जुया नाप नापं जुया च्वनागु खः ।

५८. छको याकचा छथाय् फेतुना च्वनाबले जि थथे मति लुल - 'जिं (परलोकय्) ज्वना वने ज्यूगु कुशलकर्म याना तयागु मद्दिनि ।

५९. जि अवश्यं हे तचोतं पूगु, खाइसे च्वंगु, ग्याना पुसे च्वंगु कठोरगु नरकय् वनीम्ह जुइ । थुकि छुं हे शङ्का मरु ।'

६०. जिं थथे चिन्तन याना थःगु मनयात ख्यानालि जुजुयाथाय् वना थथे धका बिन्ति याना -

६१. 'हे देव ! जिपिं मिसात धयापिं मिजपिनि ल्यू ल्यू च्वनीपिं खः । हे महाराज ! जित भिक्षु छम्ह बिया बिज्याहूँ । जिं नं भोजन याके ।'

६२. अबले जितः जुजुं इन्द्रिय संयम जूम्ह श्रमण छम्ह बिया बिज्यात । अले जिं वस्पोलयागु पात्र कया उत्तम उत्तमगु अन्नं थना ।

६३. उत्तम उत्तमगु अन्नं जाय्कालि पात्रयात नस्वालं इला तकोगु रुमालं (महाचेलेन) तोपुया प्रसन्न जुया दान बिया ।

६४. उगु जिं यानागु भिंगु कर्म व भिंगु चेतनां यानागु प्राणिधे (अधिष्ठान/प्रार्थना) यागु फलं याना मनुष्यदेह तोतालि तावतिस देवलोक्य (जन्म काः) वनागु जुल ।

६५. जिं द्वलंद्वकः देवराजपिनि महारानी पद लानागु जुल । द्वलंद्वकः चक्रवर्ती जुजुपिनि महारानीपद लानागु जुल ।

६६. तःमिगु प्रदेशया जुजुपिंगु महारानीपद लाना कयागु धयागु जा ल्याः चा हे मरुगु जुल । उबले यानागु उगु हे कर्म फलं याना मेमेगु नं आपालं फलत लानागु जुल ।

६७. जिगु वर्णं पलेस्वांयागुधे हे च्वना यइपुसे बांलासे च्वंम्ह जुल । मिसायागु सकतां गुणं युक्त जुया उत्तमम्ह (अभिजाता) व भःभःधाम्ह जुयागु जुल ।

६८. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि शाक्यपिनिगु कुलय् जन्म जुयाम्ह खः । जि सुद्धोदनया काय (बुद्ध) या द्वलंद्व नारीपिं मध्ये प्रमुखम्ह खः ।

६९. जि छेंसं वैराग्य वयेका अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयागु जुल । अनलि न्हेचा फपुलेवं प्यंगु सत्ययागु ज्ञान लाना कयागु जुल ।

७०. आः थुगु जन्मय् जि चीवर, पिण्डपात भिक्षा, गिलान प्रत्यय (वासः आदि) व सयनासनत उलिथुलि मदेक लाभ जूम्ह जुल । थ्वखः उबले पिण्डपात भिक्षा दान यानागुया फल ।

७१. हे मुनि ! जिं याना वयागु उपिं कुशल कर्मत लुमंका बिज्याहुं । हे महावीर ! छलपोलया लागि आपालं त्याग याना वयागु दु ।

७२. थनिं स्वीछगु कल्प न्हापा बियागु दानयागु फलं याना दुर्गति धयागु वनेम्वाल । थ्व. खः पिण्डपात भिक्षा दान यानागुया फल ।

७३. जिं देवत्व व मनुष्यत्व थुपिं निगु हे जक गति स्यूगु जुल । मेगु गति (जन्म) धयागु (सीकः) वनेम्वाल । थ्व खः पिण्डयात भिक्षा दान यानागुया फल ।

७४. जि (न्त्याबले) तःधंगु, तचोतं तमिगु कुलय् जक जन्म जुल । मेगु (चीमिगु) कुलय् (गबले) जन्म काय् म्वाल । थ्व खः पिण्डपात भिक्षा दान यानागुया फल ।

७५. भिंगु कुशलकर्मयागु प्रभावं याना जि संसारय् चाचाहिला च्वनाबले मयोगु धयागु स्वये हे म्वाल । थ्व खः मन चक्कका दान यानागुया फल ।

७६. हे महामुनि ! जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुइ धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुइ धुन ।

७७. जिं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव फुकं फुइ धुंकल । जि आः हान जन्म काय् मागु मंत ।

७८. हे महावीर ! जि छलपोलयाथाय् वया अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

७९. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन । जि बुद्धया थासं वयागु तचोत बाँलात । ... जिं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

८०. जि बुद्धया थास वयागु तचोत बाँलात । ... जिं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

८१. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

उप्पलदायिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात भगवान्या न्ह्योने थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

उप्पलदायिकाथेरी अपदान स्वपुगु व्वचाल ।

४. सिङ्गलमातुथेरी अपदान

८२. थनिं लखछि कल्प न्हापा सकतां धर्मय् पारंगतम्ह नायो (नायक) पदुमुत्तर नांम्ह जिन (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

८३. उबले जि हंसवती नगरय् नानारत्तत भुभुः धाया च्वंगु, तच्चतं हे तःमिगु छगु तःधंगु अमात्यकुलय् जन्म जुयागु खः ।

८४. आपालं मनूतये न्ह्यो न्ह्यो (वना च्वंम्ह) जि बौनापं जि नं बुद्धयाथाय् वना वस्पोलयागु धर्मोपदेश न्यना अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयागु जुल ।

८५. प्रव्रजित जुयाली शरीरं याइगु पाप कर्म अलग्ग जुया, वचनं याइगु पापकर्म तोता, जिं थःगु आजीविकायात जीवनभर तक शुद्ध यानागु जुल ।

८६. जि बुद्ध, धर्म व संघप्रति प्रसन्नम्ह व तीव्र गौरव तइम्ह, सद्धर्म उपदेश न्यनेगुली लगेजूमह, व बुद्धयागु दर्शन याय्गु इच्छा दुम्ह (जुयागु) खः ।

८७. उबले वस्पोल भगवानं श्रद्धाधिमुक्तपिं भिक्षुणिपिं मध्यय् अग्रम्ह भिक्षुणीयागु प्रशंसा याना बिज्यागु न्यना उगु स्थान प्रार्थना याना । अले स्वंगु शिक्षा नं पालय् याना पूर्वकागु जुल ।

८८. उबले नुगलय् करुणा दुम्ह सुगतं जित थथे धका आज्ञा जुया बिज्यात -- 'गुम्हसिया श्रद्धा तथागतप्रति अचल, सुप्रतिष्ठित जुइ, गुम्हसिया शील नं कल्याणगु, आर्यकान्त व प्रशसित जुइ;

८९. गुम्हसिया तप्यंगु दृष्टिपिं संघपिनिगु दर्शन याय्गुलि मन लय्ता वई, उम्हसियात दरिद्र मजूमह धका धाई । वयागु जीवन सितिं मवं ।

९०. अथे जुया पण्डितजनपिं बुद्धपिनिगु अनुशासनयात लुमंका श्रद्धा व शील प्रसन्नता दयेका धर्म खंकेगुली क्वातुक लगे जुया च्वनी ।'

९१. उगु खँ न्यना मन चंचं धाया जिगु प्रणिधिबारे भगवान्याके न्यना स्वया । अले वस्पोल अनुपम अमृत जुया बिज्याकम्ह विनायकं थथे धका भविष्य व्याकरण याना

बिज्यात - 'बुद्धया प्रति प्रसन्नचित्तम् हे कल्याणी ! छं प्रार्थना यागु पुरय् ज्वी ।

९२. थनिं लखच्छि कल्प लिपा ओक्काक राजकुलय् बूम्ह गोत्रकथं गौतम नांम्ह शास्ता लोकय् उत्पन्न जुया बिज्याइ तिनी ।

९३. थुम्ह उपासिका वस्पोल भगवान्यागु धर्मय् अंश काइम्ह, धर्म जन्म जूम्ह म्ठ्याय् जुया सिंगालमाता धयागु नामं वस्पोल शास्ताया श्राविका (शिष्य) जुइ तिनी ।'

९४. व खँ न्यना मन चंचं धाय्का वस्पोल जिन (भगवान्) यात जीवनभर तक मैत्री तया प्रत्यय आदि द्वारा सेवा टहल यानागु जुल ।

९५. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु प्रबल चेतनाया कर्मफलं याना जि मनुष्यदेह तोतालि (सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोकय् जन्म जूवनागु जुल ।

९६. आ: ध्व दकले लिपायागु जन्मय् जि (राजगृह) महानगरय् च्वंगु यक्को रत्नत दुगु छगु तचोकं हे तमिम्ह साहुयागु छँ जन्म जुयागु ख: ।

९७. सिंगाल नांम्ह जि काय् मखुगु लँय् वना च्वंम्ह जुया च्वन । व दृष्टिजालय् लाना दिशापूजा याय्गुलि जुया च्वंम्ह जुया च्वन ।

९८. अले (छन्हु) अथे नाना दिशा नमस्कार याना च्वंम्ह जि काय्यात भिक्षा फवनेत नगरय् द्वाहां बिज्याम्ह विनायकं (बुद्ध) खनालि लँय् हे दनासंतु उपदेश यना बिज्यात ।

९९. वयात कना बिज्यागु धर्मोपदेश न्यनालि मेपिं यक्को मनूत नं हर्ष ताया आश्चर्य ताल । उबले निगु कोटी मनूतेत धर्मावबोध जूगु जुल ।

१००. अबले जि नं उगु सभाय् वना उगु सुगत भाषित (धर्मोपदेश) न्यनालि श्रोतापत्ति फल लाना कयालि अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयागु खः ।

१०१. अले जि बुद्धयागु दर्शन याय्गुलि मन लगेजूम्ह जुया अनुस्मृति भावना यायां (प्रव्रजित जुयागु) तामदुवं हे अरहत्त्व लाना कयागु जुल ।

१०२. जि न्ह्याबलें बुद्धयागु दर्शन याः वनेगु । मिखायात न्ह्याइपुसे च्चकिगु बुद्धयागु रूपयात स्व-स्वं स्वये मगाथें ज्वीक स्वया च्वनेगु खः ।

१०३. जि सकतां पारमिता पूवना उत्पन्न जूगु सकतां तःजिगु लक्षणं जागु, सकतां शुभगुणं छाय्पिया तःगु नयनानन्द (मिखायात आनन्द बीगु) बुद्धयागु रूप स्वया च्वं च्वनाम्ह खः ।

१०४. उगु जिगु गुणय् प्रसन्न जुया बिज्याकम्ह भगवानं 'श्रद्धाधिमुक्तपिं (श्रद्धाद्वारा मुक्त जुइपिं) मध्ये थुम्ह सिंगालकया मां अग्रम्ह खः ।' धका धया जितः च्वच्छया अग्रस्थानय् तथा बिज्यात ।

१०५. हे महामुनि ! आः जि ऋद्धि व दिव्य श्रोतय् अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुये धुन ।

१०६. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्को फवी धुंकल । जि आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

१०७. हे महावीर ! छलपोलयाथाय् वया जिं अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

१०८. जिगु क्लेशत त्यादये धुकल । ... आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन । जि बुद्धया थास वयागु तचोत बाँलात । ... जिं बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१०९. जि बुद्धया थास वयागु तचोत बाँलात । ... जि बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

११०. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

सिङ्गालमाता भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सिङ्गालमाताथेरी अपदान प्यपुगु क्वचाल ।

५. सुक्काथेरी अपदान

१११. थनिं ग्वीछगु कल्प न्हापा रूप बांलासेच्वंम्ह, सकतां धर्मयात बांलाक खंम्ह (सब्ब धम्मविपस्सको) विपस्सी नांम्ह नायक (बुद्ध) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

११२. उबले जि बन्धुमतिनगरय् च्वंगु छगु कुलय् जन्म जुयागु खः । वस्पोल मुनियागु धर्मोपदेश न्यनालि अनागारिका जुया प्रव्रजित जुयागु खः ।

११३. जि उबले बहुश्रुतम्ह (यक्को न्यनातःम्ह) धर्म यक्को स्यूम्ह (धम्मधरा), धाःधागु खँया तुरुन्त लिसः वीफूम्ह

(पटिभाणवती), अले तचोतं बांलाक धर्मया खँ कनिम्ह जुया जिनयागु शासनयात पालन यानाम्ह खः ।

११४. उबले जिं मद्दिक धर्मकथा कनालि आपालं जनतापितं हित यानालि उगु जीवन तोता (चुता) जि तुषित भवनय् यशवान्मह देवी जुया जन्म जुयागु खः ।

११५. अले थनिं स्वीछगु कल्प न्हापा मिप्वाःथें लोकय् यशद्वारा जिगिजिगि थीम्ह (सिखी विय) सःस्यूपिं मध्ये श्रेष्ठम्ह (वदतं वरो), मार त्याकुम्ह भगवान् उत्पन्न जुया बिज्यात ।

११६. उबले नं जि प्रव्रजित जुयाली बुद्धशासनयात बांलाक स्यूम्ह जुया बुद्धवचन (जिन वाक्य) यात भःभः धाय्कालि (प्रचार याना) अनं च्यूत जुया तावतिंस देवलोकय् (तिदिवं) (जन्म) काः वनागु जुल ।

११७-८. थनिं स्वीछगु कल्प न्हापा महाज्ञानीम्ह वेस्सभू नाम्ह नायक (बुद्ध) उत्पन्न जुया बिज्यागु जुल । उबले नं जि न्हापाथें हे प्रव्रजित जुया धर्म यक्को स्यूम्ह जुयालि जिन शासन (बुद्ध शासन) यात भः भः धाय्कालि (च्यूत ज्जीवं) न्ह्याइपुसे च्वंगु देवलोकय् वना महासुख अनुभव याना च्वनागु जुल ।

११९-१२०. आः थुगु भद्रकल्पय् नरजनपिनि शरण जुया बिज्याकम्ह, उत्तमम्ह ककुसन्ध बुद्ध (जिन) उत्पन्न जुया बिज्यात । उबले नं जि न्हापाथें हे प्रव्रजित जुयालि जीवनभर तक बुद्धशासन (मुनिमत) यात भः भः धाय्कालि (च्यूत ज्जीवं) थःगु छें ल्यहाँ वनेथें तावतिंस (तिदिवं) देवलोकय् जन्म काःवनागु जुल ।

१२१. थुगु भद्र कल्पय् हे मेम्ह लोकया शरण जुया बिज्याकम्ह, शान्त चित्तम्ह (अरणो), अमृतय् (निर्वाणय्) थ्यंके धुंकुम्ह कोणागमन नायक (बुद्ध) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

१२२. उबले जि वस्पोलया शासनय् नं प्रव्रजित जुयालि आपालं न्यनातःम्ह (बहुश्रुता) धर्मस्यूम्ह (धर्मधर) जुया जिं जिन शासन (बुद्धधर्म) यात भःभः धाय्कागु जुल ।

१२३. थुगु कल्पय् हे मेम्ह लोकया शरण जुया बिज्याकम्ह चित्त क्लेश शान्तम्ह, सीम्वाले धुंकुम्ह (मरणन्तगू), उत्तम्हम्ह काश्यप मुनि (बुद्ध) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

१२४-५. हे महावीर ! जि वस्पोल नरवीर (मनुखय् वीरम्ह) यागु शासनय् नं प्रव्रजित जुयालि सद्धर्म कण्ठजूम्ह (धर्मया खं न्वय् वःम्ह) न्ह्यसः आदि न्यनेगुलि चतुरम्ह, शील बांलाम्ह (सुशीला) पाप याय्त लज्या चाम्ह (लजिनी) अले हानं स्वंगु शिक्षाय्स नं बांलाक स्यूम्ह जुया जीवनभर तक आपालं धर्मकथा (धर्मदेशना) कना जुयागु जुल ।

१२६. उगु भिंगु कर्म यानागु व भिंगु मति तयागु प्रवल चेतनां व प्रार्थना यानागु फलं जि मनुष्य देह तोतालि तावतिस देवलोकय् (जन्म काः) वनागु जुल ।

१२७. आः थ्व अन्तिम जन्मय् तःधंगु गिरिव्रज (राजगृह) नगरया यक्को रत्न आदि धन दुम्ह तःमिम्ह साहुया छैं जन्म जुयाम्ह खः ।

१२८. वस्पोल लोकनायक (गौतम) बुद्ध दोछिम्ह भिक्षुं चाहुय्का राजगृह नगरय् बिज्याबलय् दोलछिगो मिखा दुम्ह इन्द्र देवं थथे धका वस्पोलया स्तुति वर्णन यागु जुल -

१२९. वस्पोल इन्द्रिय दान्तम्ह, विमुक्तम्ह, सुवर्ण वर्णम्ह भगवान् मोपेण इन्द्रिय दान्तपिणं, विमुक्तपिणं, न्हापायापिणं जटिलपिणं नाप राजगृह नगरय् द्वाहाँ बिज्याना च्वन ।

१३०. उबले वस्पोल बुद्धयागु आनुभावयात खना, गुण वर्णन यागु न्यनालि बुद्धप्रति मन प्रसन्न याना धर्मबल यक्को दुम्ह वस्पोलयात पूजा यानागु जुल ।

१३१. अनलि लिपा छें तोतालि भिक्षुणी धर्म दिन्नायाथाय् वना अनागारिका प्रव्रजित जुया जूवनागु जुल ।

१३२. अले जिगु सँ खाना च्वंबले हे जिं जिगु क्लेश यात उना छोयागु जुल । अनलि हानं प्रव्रजित तामदुवं हे धर्मया फुक खँ (सासनं सब्बं) सयका कयागु जुल ।

१३३. अबलेसनसें आपालं मनूत मुनिथाय् जिं यक्को धर्मदेशना यानागु जुल । जिं धर्मदेशना यानाबले यक्कोसित धर्मया अवबोध जुल ।

१३४. व खँ सिया आश्चर्य चाया (बिम्हितो) जिगुप्रति तःसकं प्रसन्नजूमह यक्षं राजगृहय् चाचाहिला थथे धका हाला जुल -

१३५. 'धर्मदेशना याना अमृत धारा त्वंकिम्ह सुक्का भिक्षुणीया थास वना धर्मदेशना न्यं मवंसे च्वनीपिं थ्व राजगृहवासी मनूतयेत उगु अमृतधर्मं मनूतेत कस्ति लः त्वंकेथें गुथे याना त्वंके फइ थें ?

१३६. प्रज्ञावान्पिं मनूतयेसं उगु निर्णायकगु (अप्पटिवानीयं) धर्मरूपी अमृत त्वनालि ताःहाकःगु लँय् वया

चंम्ह प्याःचाम्ह मनुखं लः ल्वीका त्वनीबलेथें थःगु मन व शरीरयात सुखी याई ।’

१३७. हे महामुनि ! आः जिं ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनयागु खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुये धुन ।

१३८. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्कों फ्वी धुंकल । जि आः हानं जन्म काय् माःगु मंत ।

१३९. हे महावीर ! छलपोलयाथाय् वया जिके अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

१४०. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... जि आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१४१. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१४२. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

सुक्का भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

सुक्काथेरी अपदान न्यापुगु क्वचाल ।

न्यागुगु भाणवार क्वचाल ।

६. अभिरूपनन्दाथेरी अपदान

१४३. थनिं ग्वीछ्छगु कल्प न्हापा सकतां धर्म खंम्ह
(सब्बधम्मेषु चक्खुमा) बांलाम्ह विपस्सी नांम्ह नायक (बुद्ध)
उत्पन्न जुया बिज्यागु जुल ।

१४४. उबले जि बन्धुमती नगरया छ्छगु यक्को हे
तःधंगु, तः मिगु कुलय् जन्म कयालि ख्वा बांलाम्ह, दयावानम्ह,
मनूतयसं मान यानातःम्ह जुया च्वनागु खः ।

१४५. अले जि वस्पोल लोकया नायोम्ह, विपस्सी
महावीर (बुद्ध) या थास वना धर्मोपदेश न्यना वस्पोल
नरनायक (बुद्ध) यागु शरण कयागु जुल ।

१४६. बांलाक शीलिय् च्वनाम्ह, जिं वस्पोल नरोत्तम
(बुद्ध) परिनिर्वाण जुया बिज्याय्वं दयेकूगु धातुधूरया च्वे
सुवर्णमय छत्र छया पूजा यानागु जुल ।

१४७. नुगः मस्यासे त्याग याना (मुत्तचागा)
जीवनभर तक शील पालन याना जि अनं च्यूत जुयाली
मनुष्यदेह तोता (सिनाली) तावतिसं देवलोकय् (जन्म काः)
वनागु जुल ।

१४८-९. जि अन रूप, शब्द, गन्ध, रस व स्पर्शय्
मेपिं अप्सरातस्वया भिदुगं अपो यथे उपभोग यानालि हानं
आयु, वर्ण, सुख, यश व अथे हे आधिपत्यनं बांलाक प्राप्त
याना भःभः धाम्ह जुयागु खः ।

१५०. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि कपिलवस्तुस खेमक शाक्यया म्थ्याय् जुया जन्म जुयालि नन्दा नांम्ह जुयागु खः ।

१५१. जि ल्यासे ज्जीवं रूप-लावण्य बांलाना रूप सम्पत्तिद्वारा प्रसिद्धम्ह ज्जीवं मनूतयेसं जित दकले रूप बांलाम्ह व स्वये यइपुसे च्वंम्ह धका धाइगु खः ।

१५२. उबले जितः थःयाना कायेत शाक्यपिनि बिचय् तःचोगु ल्वापु जुया थुपिं शाक्यत (थवं थवे ल्वाना) विनाश थमजुइमा धका जि ब्वानं जितः प्रव्रजित याना बिल ।

१५३. जि तथागतयाथाय् प्रव्रजित जुयालि वस्पोल नरोत्तमं (बुद्धं) रूपया निन्दा याना बिज्याइगु न्यनालि जि थःगु रूपय् गर्व ताया वस्पोलयाथाय् मवंसे च्वना ।

१५४. बुद्ध नाप-लाइगु भयं याना जि ओवाद नं न्यो म्वना । अले वस्पोल लँ बांलाक स्यूम्ह जिनं (भगवानं) उपायद्वारा थःथाय् वेका बिज्यात ।

१५५. वस्पोल मार्ग बांलाक स्यूम्ह भगवानं ऋद्धिद्वारा स्वम्ह मिसात-छम्ह अप्सराथें ल्यासेम्ह, निम्हम्ह बुढिम्ह अले स्वम्हम्ह सी धुंकुम्ह दयेका क्यना बिज्यात ।

१५६. इमित खना दना दना हे जि उगु मृत शरीरय् बिरक्ति व वैराग्य उत्पन्न जुया तृष्णा निरोध जूम्ह जुयागु जुल । उबले हे वस्पोल नायकं (भगवानं) थथे आज्ञा दयेका बिज्यात -

१५७. का स्वः नन्दे ! थ्व प्याःचागु शरीर रोग, फोहर, ध्वगिगु मुना च्वंगु, च्वं नं, क्वं नं ज्वया वया च्वंगु, व अज्ञानीपिसं जक प्रशंसा याइगु खः ।

१५८. छं चित्तयात एकाग्र याना, संयम याना थ्व शरीर अशुभ धका भावना याः । 'छंगु रूप गथे खः' मेगु रूप नं अथे हे (अशुभ) खः । मेगु रूपं गथे खः 'छंगु रूप नं अथे हे (अशुभ) खः ।' धका भावना या ।

१५९. हे मै ! छं चा नं न्हि नं तुते मज्जीक थथे धका (ध्यानद्वारा) स्वया च्वन कि छं थःगु हे प्रज्ञा थुकियात बांलाक खंके फइ ।

१६०. व खँ न्यना जि अप्रमत्त जुया थ्व शरीरयात दुने नं पिने नं स्वस्वं यथार्थकथं खँका कया ।

१६१. अथे ज्जीव जि थःगु कायय् वैराग्य वल । उकि च्वंगु आशक्ति मदया वन । अप्रमादी जुया आशक्त मजुसे शान्तम्ह जुया च्वने धुन ।

१६२. हे महामुनि ! आः जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुये धुन ।

१६३. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्जीके धुन । आस्रव दक्को पवी धुंक्ल । जि आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

१६४. हे महावीर ! छलपोलयाथाय् वया जिके अर्थ, धर्म, निरुक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

१६५. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... जि आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१६६. जि बुद्धया थास वयागु तचोत बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१६७. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

अभिरूपानन्दा भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

अभिरूपानन्दाथेरी अपदान खुपुगु क्वचाल ।

७. अड्ढकासिथेरी अपदान

१६८. थ्व हे भद्रकल्पय् तःधंगु यश दुम्ह (महायसो) ब्रह्मबन्धु, सःस्यूपिनि मध्ये श्रेष्ठम्ह, गोत्रकथं काश्यप नांम्ह (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यागु जुल ।

१६९. उबले जि वस्पोल बुद्धयागु शासनय् प्रव्रजित जुयालि न्यागु इन्द्रियले व प्रातिमोक्ष शीलय् संयमम्ह जुयागु खः ।

१७०-१. जि आसनय् मात्रा स्यूम्ह, बाँलाक वाःचायेकेगुलि नं लगेजुया (युत्ता जागरिये) (ध्यान) याय्गुलि मन तथा च्वनागु खः । उबले जिं मभिंंगु चित्त तथा आस्रव मदये धुंकुम्ह भिक्षुणी छम्हसित 'छ्छ बेश्या खः ।' धका बोबिया म्हुतु वानागु जुल । उगु हे पापकर्म याना जि नर्कय् दुःख सिया च्वंने माल ।

१७२. उगु हे कर्म ल्यंदुगुलिं याना आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् नं जि गणिकायागु कुलय् जन्म जुल । अपो याना मेपिं मिजंतेगु अधिनय् च्वनेमाम्ह जुल ।

१७३. जिं न्हापा ब्रह्मचर्य पालय् यानागु पुण्यया बलं आः काशि देशया साहुया कुलय् जन्म जुया देवलोक्य् च्वंम्ह अप्सराथें बालाम्ह जुल ।

१७४. जिं उबले म्हुतु वानागु पापया फलं याना जितः राजगृह महानगरय् (गिरिब्वज पुरुत्तमे) जि तचोतं बालाम्ह धका जितः गणिका पदय् तया बिल ।

१७५. अले वस्पोल श्रेष्ठम्ह बुद्ध देशना याना बिज्यागु सद्धर्मयात न्यना (बोध जुया) जिं न्हापायागु जन्मयागु पुण्यबल नं दुम्ह जुया छैं तोता प्रव्रजित जुयागु जुल ।

१७६. जि उपसम्पदा (पूर्ण भिक्षुणीत्व) कायेत जिन (भगवान्) याथाय् वनाबले लँय् बदमाशत पिया च्वंगु न्यनागुलिं (अन मवसे) दूतपाखें हे उपसम्पदा लानागु जुल ।

१७७. आः जिगु पुण्यकर्म व पापकर्म सकतां हे प्वी धुंकल । गणिकात्वयात नं वांछ्वया संसारसागरं नं तरे जुये धुन ।

१७८. हे महामुनि ! आः जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनया खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुये धुन ।

१७९. जिं न्हापान्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्को प्वी धुंकल । जि आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

१८०. हे महावीर ! छलपोलयाथाय् वया जिंके अर्थ, धर्म, निरूक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

१८१. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... जि आश्रय मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

१८२. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

१८३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भिदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

अड्ढकासि भिक्षुणी थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

अड्ढकासिथेरी अपदान न्हेपुगु क्वचाल ।

८. पुण्णिकाथेरी अपदान

१८४-७. जि मुनि जुया बिज्याकम्ह विपस्सी भगवान्यागु 'सिखी भगवान्यागु, वेस्सभु भगवान्यागु' ककुसन्ध भगवान्यागु, कोणागमन भगवान्यागु, अथे हे काश्यप भगवान्यागु शासनय् प्रव्रजित जुया इन्द्रिय संयमम्ह, शील सम्पन्नम्ह, यक्को न्यना तःम्ह, धर्मस्यूम्ह, धर्मयागु खँय् सवाल जवाफ याय्फुम्ह ज्वीक धर्मया खँ सेकाम्ह भिक्षुणी खः । जिं आपालं मनूतये दथ्वी च्वना धर्म देशना याना यक्कोसिनं प्रशंसा याका सेवा याका जुया च्वनाम्ह खः । शील बांलाम्ह जुया उबले जिं थःगू बहुश्रुतताया कारणं (घमण्ड) याना सदाचारीपित घृणा यानागु जुल ।

१८८. थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि श्रावस्ती महानगरय् अनाथपिण्डिक महाजनया छै कुम्भदासी जुया जन्म जूगु जुल ।

१८९. छन्हु जि लः काः वनाबले अन सोत्थिय धयाम्ह ब्रह्मु लखे दुना चिकुका थर थर खाका च्वंगु खना वयात जि थथे धयागु जुल -

१९०. जि जुल लः ल्ह्यइम्ह दासी जुया मालिकपिनिगु दण्डभय, वचनभय खना ग्याना चिकुलां न न्ह्याबले लखे व्वहाँवया च्वने माः ।

१९१. हे ब्राह्मण ! छि सु खना ग्याना न्ह्याबले थथे लखे दुनेगु खः ? छि चिकुया म्ह थर थर खाका च्वन । तःसकं चिकु ज्वीका मखुला ?

१९२. ब्रह्मु धाल - हे पूर्णिके ! छं (थःथमं) सीकसीकं हे जिके न्यना च्वन । जिं (थथे यानागु) धर्म लाकेत व पाप फुकेत खः ।

१९३. चाहे तःधिम्ह थजु, चीधिम्ह थजु पाप यानालि (थथे) लखय् सिलेवं इपिं उगु याना तःगु पापं मुक्त ज्वीगु खः ।

१९४. उम्ह ब्रह्मु लखं थहाँ वयेवं वयात जिं धर्मयागु अर्थ सिद्धान्त दुथ्याका खँ कना । जिगु खँ न्यना व (ब्रह्मु) आश्चर्य चायालि भिक्षु जुया अर्हन्त जुया वन ।

१९५. जि दासी कुलय् जन्म जुयाबले दासिपिं सछिम्ह धंगु जुल । अथे जुया मालिकं जिगु नां पूर्णा

(जाय्कीम्ह) धका तःगु जुल । लिपा मालिकपिसं जितः स्वतन्त्र याना बिल ।

१९६. अले जिं उकियात अनुमोदन याना साहुयागु स्वीकृति कयालि छैं तोता प्रव्रजित जुयालि तामदुवं हे अरहतत्व लाना कया ।

१९७. हे महामुनि ! आः जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय् अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनयागु खँ सीकेगु ज्ञान नं दुम्ह जुये धुन ।

१९८. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल । दिव्य चक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्को फवी धुंकल । जि आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

१९९. श्रेष्ठम्ह बुद्धयागु कृपां याना अर्थ, धर्म, निरूक्ति व प्रतिभाणय् जिगु ज्ञान शुद्धगु व खिति मथागु जुइ धुंकल ।

२००. भावना यानागुलिं जिके तःधंगु प्रज्ञा दत । (यक्को) धर्मया खँ न्यनागुलिं यक्को सःस्यूम्ह जुल । अहंकार यानागुलिं नीच कुलय् जन्म जुल । कर्म धयागु अथें सितिं वनी मखु ।

२०१. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... जि आस्रव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२०२. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२०३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

पूर्णिका भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

पूर्णिकाथेरी अपदान च्यापुगु ब्वचाल ।

९. अम्बपालिथेरी अपदान

२०४. न्हापा मुकुटथे बांलागु (चाकलागु) रश्मीयागु पुंज दुम्ह (रंसिफुसितावेलो) फुस्स नां जुया च्वंम्ह महामुनि उत्पन्न जुया बिज्यात । क्षत्रिय कुलय् जन्म जुयाम्ह जि वस्पोलया ब्यहे खः ।

२०५. जि वस्पोल भगवान्यागु धर्म देशना न्यनालि मन प्रसन्न ज्वीका तःजिक दान यानालि रूप सम्पत्ति पवनागु जुल ।

२०६. थनि स्वीछगु कल्प न्हापा लोकया मत जुया बिज्याकम्ह (लोकपज्जोतो), स्वंगु लोकया शरण जुया बिज्याकम्ह जिन, लोकया तःधंम्ह नायो (लोकगनायको) शिखि बुद्ध उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२०७. जि उबले न्ह्याइपुसे च्वंगु अरुण धयागु नगरया ब्राह्मण कुलय् जन्म जुयागु खः । अबले तँ पिहाँ वया जिं छम्ह विमुक्त चित्तम्ह भिक्षुणीयात बोबियागु जुल ।

२०८-९. 'छ वेश्या खः । बानि मभिंम्ह (अनाचारा) खः । बुद्ध (जिन) शासन स्यंकिम्ह खः, धका बोबियागु/म्हुतु वानागु पाप कर्मयागु फलं ग्यानापुसे च्वंगु नरकय् वना तचोगु

दुःख भोग याःवने माल । अनं (नरकं) च्यूत जुया मनुष्यलोक्य
जन्म जुयालि दुखिम्ह जुयागु जुल ।

२१०. जिं भिदोगु जन्मतक गणिकाया ज्या
(वेश्यावृत्ति) यानागु जुल । पाप कर्म अफ नं मफुत उबले
यागु मभिगु पापकर्मया फल जिं कडागु विष नयागुथें ज्वीक
भोग याय् माल ।

२११. अनलि जिं काश्यप भगवान् (जिन) यांगु
शासनय् उत्तमगु ब्रह्मचर्य पालय् यानागु जुल । उगु कर्मयागु
फलं याना जि तावतिसं देवलोक्य जन्म जूवनागु जुल ।

२१२. आः थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि
ओपपातिक (असामान्यकथं जन्म जूम्ह) जुयागु जुल । जि
अमाया दथ्वी बूम्ह जुया जिगु नां अम्बपाली जुल ।

२१३. कोटि कोटि मनूतेसं घेरेयाका च्वनाम्ह जि
बुद्ध (जिन) शासनय् प्रव्रजित जुया अचल स्थान (निर्वाण)
लाना वस्पोल बुद्धयाम्ह म्थ्याय् जुये धुन ।

२१४. हे महामुनि । आः जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय्
अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनयागु खँ सीकेगु ज्ञान नं
दुम्ह जुये धुन ।

२१५. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मयागु खँ सिल ।
दिव्यचक्षु छर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्कों प्वी धुंकल । जि
आः हानं जन्म काय्माःगु मंत ।

२१६. वस्पोल श्रेष्ठम्ह बुद्धयागु कारणं याना जिके
अर्थ, धर्म, निरूक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

२१७. जिगु क्लेशत त्यादये धुंकल । ... जि आस्रव मदये धुंकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२१८. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । ... । बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

२१९. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा ... लाना कया बुद्धयागु शासन पूर्वके धुन ।

अम्बपालि भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना बिज्यागु जुल ।

अम्बपालियेरी अपदान गुपुगु क्वचाल ।

१०. पेसलाथेरी अपदान

२२०. थुगु हे भद्रकल्पय् ब्रह्मबन्धु, तःधंगु यश दुम्ह, गोत्र कथं काश्यप नांम्ह (भगवान्) उत्पन्न जुया बिज्यात ।

२२१-४. उबले जि श्रावस्ती महानगरय् छगु उपासकया कुलय् जन्म जुयागु जुल । जिं वस्पोल जिनवर भगवान्यागु दर्शन याना व धर्म देशना न्यनालि वस्पोल वीरम्ह (भगवान्) यागु शरण वनालि शील नं समादान यानागु जुल । वस्पोल वीरम्ह नरासभं छको आपालं मनूत मुनाच्चंगु सभाय् थःगु बुद्धत्व ज्ञान कना बिज्यात । उबले जिं न्हापा न्यने मनंगु दुःख आर्य सत्यनसें कया क्रमशः धर्म देशना न्यनालि ज्ञानरूपी मिखा प्रज्ञा व विद्यारूपी आलोक जिके दत । ध्व खँ सयके सीके यानालि जिं भिक्षुपिके न्यनेगु याना ।

२२५. व हे भिंगु ज्या यानागु व भिंगु मति तयागु
क्वातुगु चेतनाया कर्मफलं याना जि मनुष्य देह तोतलि
(सिनावनाली) त्रयस्त्रिंश देवलोकय् जन्म जू वनागु जुल ।

२२६-७. आ: थ्व दकले लिपायागु जन्मय् जि छगु
त:धंगु, त:मिगु साहुयागु छैं जन्म जुयागु ख: । भगवान्
बुद्धयाथाय् वना आर्यसत्य आदिं युक्त जुया च्वंगु सद्धर्मया
उपदेश न्यनालि आर्यसत्ययागु अर्थ सम्बन्धी चिन्तना यायां
प्रव्रजित जुयागु तामदुवहे आस्रव दकों वांछोया अरहत्व लाना
कयागु जुल ।

२२८. हे महामुनि ! आ: जि ऋद्धि व दिव्यश्रोतय्
अधिकार दुम्ह जुये धुन । मेपिनिगु मनयागु खँ सीकेगु ज्ञान नं
दुम्ह जुये धुन ।

२२९. जिं न्हापा न्हापायागु जन्मया खँ सिल ।
दिव्यचक्षु दर्लंग ज्वीके धुन । आस्रव दक्कों फवी धुकल । जि
आ: हानं जन्म काय्मा:गु मंत ।

२३०. हे महावीर ! छलपोलयागु संगतं याना जिके
अर्थ, धर्म, निरूक्ति व प्रतिभाणय् ज्ञान उत्पन्न जुल ।

२३१. जिगु क्लेशत फुकं त्यादये धुकल । जिगु भव
तृष्णात फुकं हानसे ल्येहें दने धुकल । किसिं थें चिखिसा
(बन्धन) यात चफुना । आस्रव मदये धुकुम्ह जुया च्वने धुन ।

२३२. जि बुद्धया थास वयागु तचोतं बाँलात । स्वंगु
विद्या लाना कया बुद्धयागु शासन पूवके धुन ।

२३३. जिं प्यंगु प्रतिसम्भदा, च्यागु विमोक्ष व खुगु
अभिजा लाना कयालि बुद्धयागु शासन पूर्वके धनु ।

२३४. पेसला भिक्षुणीं थुपिं गाथात थुकथं कना
बिज्यागु जुल ।

पेसलाथेरी अपदान फिपुगु क्वचाल ।

क्षत्रियवर्ग प्यंगुगु क्वचाल ।

क्षत्रिया वर्गया उदान -

खत्तिया ब्राह्मणी चैव, तथा उप्पलदायिका ।
सिङ्गालमाता सुक्का च, अभिरूपा अड्ढकासिका ।
पुण्णा च अम्बपाली च, पेसलाति च ता दस ।
गाथायो द्विसतानेत्थ, द्विचत्तालीस चुत्तरि ॥

अर्थ

क्षत्रिया भिक्षुणीपिं, ब्राह्मणी भिक्षुणीपिं ।
उप्पलदायिका भिक्षुणी, सिंगालमाता ।
सुक्का अभिरूपा (अभिरूपानन्दा) ।
अड्ढकासिका (अड्ढकासि)
पूर्णा (पुण्णिका) हानं अम्बपालि व ॥
पेसला थेरीपिनिगु अपदानया ल्याः फिपु जुल ।
उकिया गाथा ल्याः निसः व पीनिगु दुगु जुल ।

थेरी अपदानपालिया वर्ग उदान : -

सुमेधा एकूपोसथा, कुण्डलकेसी खत्तिया ।
 सहस्सं तिसता गाथा, सत्ततालीस पिण्डिता ॥
 सह उदानगाथाहि, गणितायो विभाविभि ।
 सहस्सं तिसतं गाथा, सत्तपञ्जासमेव चाति ॥

अर्थः

१. सुमेधा वर्ग
२. एकूपोसथा वर्ग
३. कुण्डलकेसी वर्ग
४. क्षत्रिया वर्ग

थुपिं प्यंगु वर्गया जम्मा भिंस्वसल व पीन्हेपु पद्यमय
 गाथात (पिण्डिता) जुल । उकि उदान गाथात नापं याना ल्या
 चाः याय् बले भिंस्वसः व न्हेन्यापु गाथात जुल ।

थेरीका अपदान समाप्त ।

अपदानपालि समाप्त ।

सहयोगी ग्रन्थ

धम्मगिरि-पालि-ग्रन्थमाला (देवनागरी) सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये अपदान (२) बुद्धवंस-चरियापिटकपालि क्रम ५८। विपश्यना विशोधन विन्यास, इगतपुरी महाराष्ट्र - ४२२४०३ भारत ।

(१) बरत्रैपिटक भाषा थाई, छ्वाब् महाचुलालङ्करण राजविद्यालय, २५३९ ग्रन्थक्रमसंख्या ३३, (सुत्तपिटक: खुद्दकनिकाय, अपदान भाग २, बुद्धवंश, व चरियापिटक), वात्महाधातु युवराज रसृष्ट, खेतफ्रानगर, बैंकक १०२०० थाइदेश ।

(२) बरत्रैपिटक भाषा थाई, छ्वाब् ल्हुवड् २५१५, ग्रन्थ क्रमसंख्या ३३, (सुत्तन्तपिटक: खुद्दकनिकाय, अपदान भाग २, बुद्धवंश, व चरियापिटक) क्रोमकार शासना, बैंकक, थाइदेश ।

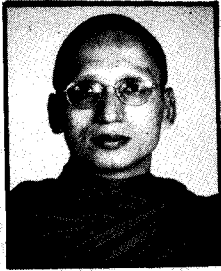
(३) डा. भदन्त आनन्द कौसल्यायन, पालि-हिन्दी कोश, सुगत प्रकाशन, ७८० वैशाली नगर, नागपुर-१७, महाराष्ट्र, भारत । सन् १९८१ (द्वितीय संस्करण)

(४) आचार्य भिक्षु अमृतानन्द, बुद्धकालीन श्राविका-चरित, भाग १, आनन्दकुटी विहारगुठी, स्वयम्भू, काठमाडौं, नेपाल । प्रकाशन मिति : २०३१ ।

(५) वामनशिवराम आप्टे, संस्कृत-हिन्दी कोश, मोतिलाल बनारसीदास पब्लिशर्स प्रा.लि. दिल्ली, पुनर्मुद्रण १९९३.

भिक्षु विपस्सी धर्माराम

- जन्ममिति : ६ मार्च १९६५
जन्मस्थान : जेला टोल, भक्तपुर, नेपाल
बुबा : श्री काजीबहादुर
आमा : श्रीमती केशरीमाया
गृहस्थ नाम : श्रीराम गाइजु (श्रेष्ठ)
भ्रामणोर दीक्षा : १ अक्टोबर १९७५
उपज्झाय : भिक्षु रत्नज्योति महास्थविर
उपसम्पदा : २१ डिसेम्बर १९८७
उपज्झाय : परमपूज्य संघराज सोमदेव फ्रा त्राणसवर
शिक्षा :
प्राथमिक : स्वगृह
धर्मको प्रारम्भिक शिक्षा : मुनिविहार, भक्तपुर
धर्म र भाषा शिक्षा : श्रावस्ती, भारत (१९७७-८०)
एस.एल.सी. : श्री वज्रवाराही मा.वि.
चापागाउँ (१९८५)
उच्चशिक्षा : स्नातकोत्तर
महामूकट बौद्ध विश्वविद्यालय
बैकक (१९९०)
अनुदित कृति : बालोपयोगी सचित्र बुद्धजीवनी (७ भाग)
(१-७ भाग छगू आवरणय संग्रहित)
प्रथम संस्करण ५,००० बैकक
द्वितीय संस्करण २०,००० ताइवान
तृतीय संस्करण ५०,००० ताइवान
वर्तमान : परमपूज्य संघराजा सोमदेव फ्रा त्राणसवरका
सचिवालयसु सेवारत

Dhamma.Digital